

НЕДЈЕЉНИ

БАЊАЛУКА, 13. и 14. април 1985.
Број 4376 Година XLII Цијена 32 динара

ГЛАС

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

У СРЕМУ ПОСЛИЈЕ ЧЕТИРИ
ДЕЦЕНИЈЕ

ЧЕТРДЕСЕТА ПРОЉЕТНА „ОФАНЗИВА“

Субота је, сремски шорови су пуни гостију. За тренутак је заустављена прољетна сјетвена офанзива, да се ратници дочекају и угосте, да се Сремци подсјете на ону тешку ратну, 1945. годину, кад су сремске оранице биле попрскане крвљу и разоране тенковским гусјеницама и гранатама. Да се подсјете на дан пробоја сремског фронта — 12. април 1945. године.

А само дан раније у Срему је привођена крају једна нова — четрдесета по реду мирнодопска офанзива. На једној од линија сремског фронта затекли смо ратаре у тренутку нове битке — битке за бербу јесењу. На имању „Митросрема“ у Чалми ради се 24 сата дневно — у три смјене. Сремски ратари Јован Николић, Стојан Милановић, Јован Васиљевић, Миле Плавшић, Аца Тодоровић, Ненад Васиљевић и Здравко Радак и други одлучили су да овогодишњу сјетвену офанзиву заврше прије слава у Шиду и у томе су успјели. Били су то дани ударништва на богатим пољима. Битка, као и све досадашње — мирнодопске, успјешно је добијена. Стране 12. и 13

АУСТРАЛИЈА ЈЕ НАЈ-
МАЊИ И ОД ЕВРОПЕ
НАЈУДАЉЕНИЈИ
КОНТИНЕНТ

Од Штивора до Камбере

СТРАНА 8.

„ГЛАСОВ“
ИНТЕРВЈУ

РАЗГОВАРАМО С ГЕНЕРАЛОМ И
КЊИЖЕВНИКОМ ВЕЉКОМ КОВАЧЕВИ-
ЋЕМ

Издајник нема домовину

СТРАНА 7.

МАЈА У ЦЕНТРУ ПАЖЊЕ

БАЊАЛУКА, 12. марта — у Бањалуци је у току традиционални, шести по реду, Међународни шаховски турнир „Бањалука 85“. Посебна атракција турнира је трострука свјетска првакиња Маја Чибурданидзе из СССР-а, женски и мушки велемајстор, која је у првом колу побједом над мајстором Миленком Шибаревићем дала до знања ривалима да ће с њоме бити и те како „мушке борбе“.

Маја је више пута до сада учествовала на турнирима на којима су доминантну улогу имале њене колеге велемајстори.

— Никада нисам до сада побиједила на таквим турнирима, али нисам билани посљедња. Бањалука је одиван град и моја велика жеља је да баш овдје направим добар резултат — рекла је Маја, послје првог дана над Шибаревићем.

Снимио
Р. Остојић

САРАДЊА ЕСПЕРАНТО
ОМЛАДИНЕ

ЈЕЗИК ИХ ЗБЛИЖИО

• Чланови есперанто клубова уживају низ привилегија у иностранству, тако да се и у најудаљенијим земљама, захваљујући гостопримству домаћина, осјећају као код куће

• У то су се увјерили и млади из Пољске, који су ових дана били гости Универзитетског есперанто клуба у Бањалуци

СТРАНА 7.

ЧОВЈЕК И ПРИРОДА
— УРАСКОРАКУ

ЉУДИ ПРЕД ЗЕЛЕНОМ РИЈЕКОМ

КУДА ИДУ БИЈЕЛЕ РИБЕ?

• О људској околини размислимо мало, али ако се на вријеме не ангажујемо знатно одлучније, рачуни за ову небригу могли би ускоро бити прескупи

СТРАНА 9.

KRAJEM NEDJELJE

Promjena u Sudanu

- Sukobi između sjevera i juga Sudana, najveće po površini zemlje u Africi traju decenijama, a moglo bi se reći i stoljećima na pretežno religioznoj osnovi, ali u suštini s ekonomskom pozadinom - Novi režim okreće se unutrašnjim pitanjima

Završavajući svoj boravak u Sjedinjenim Državama, sada već bivši sudanski predsjednik Nimeiri planirao je da posjeti još nekoliko zemalja, ali se njegovo putovanje završilo već na prvom od predviđenih aerodroma, kairskom. Jer, u međuvremenu, u Kartumu je izvršen vojni udar i vlast su preuzeli generali, isti oni koje je Nimeiri ostavio da mu čuvaju položaj.

Istini za volju, promjene u Sudanu nisu veliko iznenađenje. One su se mogle očekivati. Neposredni povod bile su žestoke demonstracije i gotovo opšti štrajk zbog znatnog povećanja cijena životnim namirnicama ionako u gladi ugroženoj zemlji. Ali, to je samo povod, stvarni uzr i su mnogo dublji i dugotrajniji.

Smješten između arapskog sjevera i afričkog juga, Sudan je tokom svoje duge istorije bio prište mnogih sukoba i seoba naroda, tako da su se na njegovim prostorima izmiješale rase, kulture, religije, interesi. Tako je bilo od davnih vremena, tako je i danas. Ipak, u gruboj procjeni sadašnja slika Sudana izgledala bi: sjeverni dio je naseljen arapskim življem islamske vjere, a na jugu su hrišćani i animisti. Sjeverni dio je ekonomski razvijeniji, ukoliko se za Sudan uopšte može upotrebiti riječ razvijenost, ali siromašniji, jer plodne zemlje ima samo duž Nila. Na jugu su klima i tlo pogodniji za poljoprivredu, ali se tamošnji živalj pretežno bavi nomadskim stočarstvom.

Sukobi između sjevera i juga Sudana, najveće po površini zemlje Afrike, velike gotovo koliko Evropa bez Sovjetskog Saveza, traju već decenijama, a moglo bi se reći i stoljećima, na pretežno religioznoj osnovi, ali u suštini sa ekonomskom pozadinom. Povremeno oni poprimaju karakter pravih ratova, ponekad se stišavaju ali neprekidno tinjaju. Nesloge i neprijateljstva imai unutar dviju velikih grupacija, proustečkih iz različitih ideoloških i praktičnih viđenja kojim putevima Sudan treba da krene u budućnost.

Nimeiri je na vlast došao prije šesnaest godina vojnim udarom,

uživajući u početku podršku većine stanovništva. Jedan od njegovih prvih poteza bio je pokušaj da smiri sukobe sjevera i juga, ali je u tome postigao samo početni uspjeh. Kasnije su događaji nastavili da se odvijaju na stari način. Ekonomska kriza koja je zahvatila svijet, pogodila je sve zemlje u razvoju, među njima, i Sudan, izazivajući nove potrebe, sukobe i nezadovoljstva. Nimeiri je izlaz iz krize potražio u sve većem osloncu na konzervativne snage, pa se povezoao s islamskim fundamentalistima i okrenuo šerijatskom pravu. Sa svojim protivnicima obračunavao se nemilosrdno i u krvi gušio sve pokušaje da bude smaknut vlasti, a takvih je bilo desetak.

Takva njegova politika, uz veliku nerazvijenost, tešku ekonomsku situaciju i glad koja je ozbiljno zaprijetila zemlji, sa preko milion izbjeglica iz susjednih država čije je prisustvo samo otežavalo situaciju, izazvala je sve veći otpor u narodu, podjednako na sjeveru i jugu, pa čak i među njegovim bliskim saradnicima. Sve to zajedno dovelo je do sadašnjeg raspleta i Nimeirijevog svrgavanja.

Novi sudanski šef, general Svar el Dabah, preuzimajući vlast, okružio se isključivo vojnim ličnostima kao upravljačima. Već prvi njegovi potezi ukazuju da će napustiti fundametalističku orijentaciju u unutrašnjoj politici, da je sklon ublažavanju dosadašnje brutalne vladavine, što potvrđuje i raspuštanje snaga bezjednosti, kao nosioca Nimeirijevog terora. Isto tako on obećava poboljšanje ekonomske situacije i ravnopravniji tretman stanovništva na jugu. No sa koliko će uspjeha moći da ostvari, ova obećanja teško je reći, jer situacija je zaista teška i potrebno je mnogo umješnosti, energije i taktičnosti da bi se to i postiglo. Stoga je logičan zaključak da će novi režim u prvo vrijeme biti okrenut unutrašnjim pitanjima, iz čega, a i do sada datih nagovještaja, neće se mijenjati ništa u spoljnopoličkoj orijentaciji, što znači da će Sudan i dalje biti na nesvrstanim pozicijama, ali sa prozapadnim karakteristikama.

A. OTOVIĆ

PRENOSIMO

BORBA

ŠTA STVARA RAZLIKE

Šta Jugoslaveni misle o socijalnim razlikama u nas? Jesmo li društvo izrazitih socijalnih razlika, i ako jesmo, koliko nas to pogada?

Pre godinu dana zagrebački Zavod za tržišna ispitivanja, u želji da odgovori na ova pitanja, sproveo je anketu o tome kako doživljavamo socijalne razlike. Rezultati su veoma ilustrativni, pa im, bezmalo, nije potrebna ni reč komentara.

Da u nas postoje „izrazito velike“ i „vrlo velike“ socijalne razlike, odgovorilo je 64 odsto ispitanika, odnosno jednaest miliona odraslih Jugoslavena. Milion više njih, uz to, dodaje da im socijalne razlike smetaju, a polovina tvrdi da im „jako smetaju“.

Naš čovek nije ostao imun i najoštrijm strelicu kritike uputio je izvorima socijalnih razlika. Bez obzira što je činjenica da sistem nagrađivanja rada i raspodela ličnih dohodaka nisu u praksi najadekvatnije rešeni, sam lični dohodak kao mogući generator socijalnih razli-

ka pominje jedva više od polovine ispitanika. Tek četvrtina tvrdi da je on glavni „krivac“.

Većina Jugoslavena smatra da su zakonom zabranjene pogodnosti (pre svega onih na granici zakonom dozvoljenih i oprečnih sa osnovnim društvenim normama), osnovni uzroci nastajanja socijalnih razlika. Sve u svemu: „plave kovertе“, utaja poreza, šverc i slične rabote prvi su na listi mogućih izvora socijalnih razlika. Manje od trećine ispitanika tvrdilo je da prihodi od dodatnog rada (zakon ih dopušta) dosta utiču na nastajanje socijalnih razlika u nas.

Skoro sedam miliona Jugoslavena ceni da razlike u ličnim dohocima pojedinaca, ma koliko da su velike, ne mogu podsticati na bolji rad, jer - tvrde da one nisu rezultat rada. Ovo ukazuje da u sistemu raspodele dohotka mnogo toga nije valjano rešeno.

Očigledno, prilike i mogućnosti - posebno zloupotrebljavanje - određuju socijalni položaj ljudi. O tome, pokazuje ovo istraživanje, Jugoslaveni imaju jasno mišljenje. Nesporo, treba ga ne samo poštovati, već učiniti ono što je odavno dogovoreno: raščistiti sa socijalnim razlikama koje nisu rezultat rada.

G. Đ.

REKLI SU...

Nuklearni programi

- Ekonomska suština treba da omogući prevazi- laženje primarne izgradnje pojedinih kapaciteta po cenu samo da se obezbedi električna energija (i ne samo ona) za zadovoljavanje potreba pojedinih područja, nezavisno od racionalnosti, opravdanosti ulaganja sa širem društvenog stanovišta. To se proteže i na stvaranje uslova za ocenu opravdanosti izgradnje kapaciteta i zavisnosti od što manjeg utroška energije po jedinici proizvoda.

(Blagoje Stanojevska)

- Mi u osnovnim organizacijama Saveza k munita rudnika uglja sa jamskom eksploatacijom SR Srbije podržavamo da se na jedan ovakav način u Savezu komunističke Jugoslavije razgovora o takvoj značajnoj oblasti kao što je energetika, i traže rješenja kako bi se brže ostvarivali ciljevi i zadaci Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije.

(Milenko Ilić)

- Htio bih nešto malo reći o jugoslovenskom nuklearnom energetskom programu pošto se taj počeo pojavljivati sve više zbog toga jer vidimo da kroz neko vrijeme nećemo više moći samo sa klasičnim energetskim izvorima pokrivati porast potrošnje u Jugoslaviji.

(Janez Dular)

(Na Akcionoj konferenciji komunističke energetike Jugoslavije u Sarajevu)

PROIZVODNJA HRANE

Kritična tačka

Seosko gazdinstvo posljednjih godina sve više se usitnjava. Jugoslovenski prosjek u ovom trenutku iznosi 3,5 a u Bosni i Hercegovini svega 2,7 hektara, po domaćinstvu.

Međutim, kad je oranica u pitanju, sve je mnogo ozbiljnije. Obradiva površina po stanovniku u našoj republici približava se kritičnoj tački: samo četvrtina hektara!

Kritična granica naime, iznosi 0,22 hektara oranice po stanovniku. Ispod tog minimuma gazdinstva više nisu sposobna za vlastitu reprodukciju. U tom slučaju hrana se ne može proizvoditi, a to znači uvoziti.

Z. L.

Milenko Kosanović

POVODI

Tepisi „van zakona“

- Prodaja na kredit bez kamata i učešća olakšala je tešku situaciju i zalihe Tvornice tafting tepiha u Ključu, ma da se to, prema slovu zakona, ne bi moglo uraditi

O problemu plasmana proizvoda Tvornice tafting tepiha iz Ključa već je govoreno. Ova organizacija udruženog rada zbog zaliha, koje su dostigle 350.000 kvadratnih metara nije čak radila cijeli februar, a kako prodaja tepiha nije otpočela ni u martu, zaposleni u Tvornici tafting tepiha su našli „spasonosno rješenje“, prodaju tepiha na kredit. Proizvodi ovog proizvođača mogu se kupiti na kredit bez učešća i kamata na svim prodajnim punktovima. Odmah nakon odobravanja kredita masovna prodaja je prepolovila zalihe, i dala bar neke od garancija da će ova organizacija udruženog rada moći nastaviti proizvodnju.

Međutim, prodaja tepiha ključkog proizvođača na ovaj način za sobom povlači i neka pitanja. Koliko je zakonita prodaja ovih pr-

oizvoda na kredit bez kamata i učešća, kada je već propisano za ovu vrstu robe učešće od 60 procenta i vrlo visoka bankarska kamata.

Očigledno da je u ovom slučaju zakon bio i suviše kru, da se u njemu morala „potražiti rupa“ jer su zalihe od 350.000 kvadrata predstavljale četveromjesečnu proizvodnju i prijetile da u potpunosti radnike ostave bez posla i zatvore tvorničke hale.

Sada i pored toga što sredstava još nema zaposleni u Tvornici tafting tepiha vedrije gledaju u kraj godine, jer krediti garantuju obezbjeđenje sredstava makar i na početak.

Prodaja tepiha „mimo zakona“ omogućila je normalizaciju proizvodnje u ovom kolektivu.

O. FILIPOVIĆ

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Urednik: Redakcijski kolektiv: Mirko Kisjan, Banja-lučka Inonika, Emin Krkić, popularni desk: Tomo Marić, sport: Miloš Milinović, Bosanska krajina: Miro Mladenović, tehnička redakcija: Sabira Piragić, desk: Nada Puvčić, kulturna: Nebojša Radmanović, direktor i odgovorni urednik: Fadil Smajić, Inonika: Dragiša Spremo, Nedjeljni Glas.

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andričić, Nusreta Borić, Predsjednik Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

SKUPŠTINA OPŠTINE U BANJALUCI

KAKO UČI U 21. VIJEK

- Opštinska skupština podržala globalnu projekciju dugoročnog razvoja do 2.000 godine - Duško Glamočak izabran za novog predsjednika Skupštine opštine - Dodeljene nagrade „22. aprili“

BANJALUKA, 12. aprila - Na kraju ovog vijeka banjalučka opština imaće oko 230 hiljada stanovnika, od toga će 188.000 živjeti u gradu i 44.000 u selima. U 21. stoljeće ova će komuna učiti bez nezaposlenih i tako će konačno biti eliminisane duge liste onih koji čekaju na posao. Očekuje se da će u društvenom sektoru biti zaposleno oko 100.000 radnika, i to u privredi nešto više od 84 hiljade i blizu 14 hiljada u društvenim djelatnostima. Stope privrednog rasta u komuni biće znatno veće nego prosječne u Republici i Jugoslaviji, pa će zato i opšta razvijenost biti iznad prosječne razvijenosti u Bosni i Hercegovini i zemlji u cjelini.

Ovo su predviđanja koja su zapisana u studiji o osnovnoj koncepciji i globalnoj projekciji dugoročnog društveno-ekonomskog razvoja do 2.000 godine, koju su zajednički izradili Ekonomski fakultet, Ekonomski institut u Banjaluci i Opštinski sekretarijat za privredu i planiranje. O globalnoj projekciji dugoročnog razvoja danas su se na zajedničkoj sjednici svih vijeća izjasnili i delegati u Opštinskoj skupštini, podržavši ovako ambiciozno zamišljenu razvojnu politiku do kraja vijeka.

Utreci milenij banjalučka komuna učiće i sa znatno razvijenijim društvenim i ličnim standardom građana. Imaće oko 85 hiljada stanova, ili 367 stanova na hiljadu stanovnika. Biće konačno riješeno i pitanje trajnog smještaja svih bolničkih kapaciteta. Primarna zdravstvena zaštita biće razvijenija nego danas, većim brojem ljekarskih timova i novim ambulancama u mjesnim zajednicama i radnim organizacijama. Za sve svršene osnovce biće dovoljno mjesta u srednjim školama. Za saobraćaj u gradu predviđaju se bolja rješenja uvođenjem tramvajskih i trolejbuskih linija.

Predlagači dugoročne razvojne koncepcije opredijelili su se za vrlo ofanzivnu politiku razvoja i svoja su predviđanja temeljili na stvarnim mogućnostima ljudskih i privrednih potencijala u Banjaluci. Ovakvo opredjeljenje podrazumijeva pu-

nu mobilizaciju svih faktora razvoja, a posebno kadrovskih, naučnih i tehnoloških.

Delegati su na današnjoj sjednici prihvatili izvještaj o radu Izvršnog odbora Skupštine opštine u protekloj godini i usvojili odluku o njegovoj reorganizaciji.

DOBITNICI APRILSKIH NAGRADA

Skupština opštine na današnjoj sjednici usvojila je i odluku o dodjeli tradicionalnih nagrada „22. april“ koje se dodjeljuju povodom Dana oslobođenja Banjaluke. Pojedinačne nagrade dobili su: Jelena Afgan, Tatjana Bajić, Milan Ciganović, Dragutin Čurguz, Mustafa Delić, Vitomir Gnjatić, Jovovlanić, Ivo Josipović, Osman Kovačević, Gojko Kovačević, Svetko Kačar, Milan Kecman, dr Franc Klajnhapel, Milenko Lojić, Pero Manojlović, Tasmir Mešinović, Dragomir Milaković, Aziz Muftić, dr Andrija Mikeš, Slavko Odić, Petar Perović, Bogdan Preradović, Kazimir Sarić, Milica Stanarević, Boško Tomić, Irfan Karabegović, Vele Miletić, Milan Stupar i Slavko Vuković. Kolektivno će ovo visoko priznanje primiti hotel „Bosna“ i radna organizacije „Incel“.

Nagrade za poseban doprinos u oblasti kulture „Veselin Masleša“ biće uručene Enisi Čurić - Osmančević, Stanku Rakiti, Draginji Terzić i Univerzitetu „Đuro Pucar Stari“ u Banjaluci.

Odlučeno je i takode da se ove godine dodeli i Povelja opštine Banjaluke Branku Babiću, Jovi Bijeliću, Petru Dodigu, Derišu - Dedi Gaziću, Bošku Karaliću, Osmanu Karabegoviću, Rahmiji Kadeniću, Vidi Karabegoviću, Milanu Kecmanu, Radi Kantaru, Rudiju Kolaku, Momiru Kaporu, Dušaniki Kovačević, Dragi Mažaru, Ratku Martinoviću, Ibri Maglajiću, Miloradu - Miši Popoviću, Milanu Pudararu, Simi Tadiću, Mili Trkulji, Zagi Umičević i Lazi Vidoviću.

kojom se postiže veća efikasnost ovoga organa. Dosadašnji potpredsjednik Izvršnog odbora Nijaz Badnjević razrijeđen je dužnosti zbog prelaska na nove poslove. Za potpredsjednika izabran je Muhamed Memišević.

Odlučeno je, takode, da se neutrošena prošlogodišnja sredstva iz primarne emi-

Duško Glamočak, diplomirani politolog, rođen je u Jajcu 1942. godine. Dugo godina aktivan je društveno-politički radnik u Banjaluci za to je vrijeme obavljao vrlo odgovorne dužnosti. Za svoj dosadašnji rad odlikovan je Ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom. Dobitnik je nagrade „22. april“. Za predsjednika Skupštine opštine u Banjaluci biran je sa funkcije predsjednika poslovnog odbora GIK-a „Kozara“.

sije, koja su bila namijenjena za kreditiranje sanacije privatnih kuća, usmjerene u sanaciju objekata u društvenom vlasništvu.

Današnja sjednica Opštinske skupštine bila je ujedno izborna, na kojoj su izabrani novi predsjednik i potpredsjednik skupštine, te predsjednici i zamjenici skupštinskih vijeća. U sljedećem jednogodišnjem mandatu sjednicama Skupštine opštine u Banjaluci predsjedavaće Duško Glamočak, za njegovog zamjenika delegati su izabrali Dževada Osmančevića. Novaku Grujiću povjerena je dužnost predsjednika Vijeća udruženog rada, zamjenik će biti Vefinka Skenderija, sjednicama Društveno-političkog vijeća predsjedavaće Muhamed Kulešević, a zamjenjivaće ga Dapira Pipić, Rade Džajić izabran je za predsjednika a Senso Hadžimujić za zamjenika predsjednika Vijeća mjesnih zajednica. Dosadašnjem predsjedniku Skupštine Omeru Višiću odati je priznanje za uspješan rad u proteklom izbornom mandatu.

Ž. JURIC

BIHAĆ: PREDAVANJE JURE BILIĆA O OSTVARIVANJU ZAKLJUČAKA 16. SJEDNICE CK SKJ

Značaj vodeće uloge

BIHAĆ, 12. aprila - Danas je u radnoj posjeti Bihaću boravio Jure Bilić, član Predsjedništva CK SKJ. U Domu JNA Jure Bilić je govorio političkom aktivu Bihaća o zaključcima 16. sjednice CK SKJ. U svom izlaganju Jure Bilić je poseban akcenat stavio na ostvarivanje vodeće uloge i jačanje idejnog i akcionog jedinstva SK Jugoslavije.

D. M.

IZ SKENDER-VAKUFA

Otputovali borci

SKENDER VAKUF, 12. aprila - Na centralnu svečanost obilježavanja 40-godišnjice proboja sremskog fronta jutros je u Sid otputovala delegacija Opštinskog odbora SUBNOR-a Skender-Vakufa i preživjeli borci ove velike bitke sa skendervakulskog područja. Opštinski odbor SUBNOR-a Skender-Vakufa je u programu svojih aktivnosti obilježio 40-godišnjicu proboja sremskog fronta i drugim prigodnim manifestacijama.

Ž. K.

NA JUGOSLOVENSKOM KONKURSU SPOMEN - PODRUČJA JASENOVAC

Nagrađena poema „Jasenovac“

- Od stotinjak prispjelih radova prva nagrada pripala pjesniku Avdi Mujkiću iz Lukavca - Za otkup predložene poeme Ranka Pavlovića, Milenka Toromana, Ane Spasić, Žarka Đurovića, Radojke Jovanović i Nevenke Živić

JASENOVAC, 12. aprila - Juče je u prostorijama Spomen-područja Jasenovac žiri jugoslovenskog književnog konkursa za revolucionarnu poemu pod predsjedanjem našeg istaknutog književnika Sime Vučetića i sa članovima profesorom dr Todom Čolakom, Dragoljubom Jeknićem, magistrom Duškom Lončarom i Pantelijom Milovanovićem jednoglasno odlučio da se nagradi poema „Jasenovac“ pjesnika Avde Mujkića iz Lukavca kod Tuzle. Ovim jedinstvenim konkursom u sklopu književne manifestacije „Bratimljenje pjesme i rijeke“ od ove godine spomen-područje Jasenovac, raspisuje konkurs sa namjerom da afirmiše poemu kao književni rod.

Na konkurs je stiglo oko stotinu radova. Uz nagrađenu za otkup su predložene još poeme „Damari jasenovački“ banjalučkog pjesnika Ranka Pavlovića, „Jasenovačka nokturna“ Žarka Đurovića iz Beograda, „Pak So crveni maki precvelji“ Ane Spasić iz Nove Gradiške, „Revolucija koja peva“ ili „Orfej na vodama“ Radojke Jovanović iz Beograda, „Ovu smrt ne priznajem“ Milenka Toromana iz Sapca i „Svest kameni u zoru zapleten“ Nevenke Živić iz Kruševca.

PROLJETNA AKCIJA ČIŠĆENJA BANJALUKE

Danas u Rosuljama

BANJALUKA, 12. april - U već tradicionalnoj proljetnoj akciji čišćenja grada subota je u Mjesnoj zajednici Rosulje proglašena za udarni dan. Aktivisti, omladina učenici Građevinske škole i Osnovne škole „Milan Radman“ krenuće od veličkog parka „Mladen Stojanović“.

Akcija koja će trajati cio april prenijeće se u školska dvorišta, sve radne i životne sredine ovoga dijela grada na kome živi oko šest hiljada Banjalučana.

Ž. L.

AKCIJE

Popravljaju puteve

BOSANSKA KRUPA, 12. aprila - U mjesnim zajednicama bosanskokrupske opštine organizovana je akcija popravljavanja seoskih puteva koji su veoma oštećeni. Među prvima su se uključili stanovnici Mjesne zajednice Hašani.

Mladi su prvih dana aprila organizovani u 15 vikend-brigada dali 31.995 dobrovoljnih radnih sati.

B. V.

SJEDNICA SKUPŠTINE OPŠTINE LAKTAŠI

Kamate pojele dohodak

- U poređenju sa troškovima života svi elementi poslovanja privrede u prošloj godini smanjeni - Za novog predsjednika SO Laktaši izabran dr Adem Suljić iz Doma zdravlja

LAKTAŠI, 12. aprila - Delegati sva tri vijeća Skupštine opštine Laktaši na današnjoj sjednici pored ostalih pitanja, a bilo ih je mnogo raspravljali su o analizi poslovanja OOUR-a privrednih i društvenih djelatnosti u prošloj godini.

Konstatovano je da su svi elementi poslovanja u protekloj godini u odnosu na porast troškova života realno manji, što je pored ostalog, prouzrokovalo realan pad ličnih dohoda od 24,4 odsto kod većine radnika u OOUR-ima privrede. Jedino je stopa zaposlenosti nešto veća od planirane što ohrabruje. Najveći dio dohotka opteretile su plaćene kamate, pa su uz ostalo kod nekih kolektiva bile uzrok za gubitke.

Takode je konstatovano da se prosječno isplaćeni lični dohoci u privredi manji za 3.786 dinara od onih u društvenim djelatnostima, te prihvaćen program mjera za prevazilaženje prisutnih teškoća.

Na današnjoj sjednici delegati su za novog predsjednika Skupštine opštine izabrali dr Adema Suljića, šefa epidemiološke službe Doma zdravlja u Laktašima. Za predsjednika Vijeća udruženog rada izabran je Radomir Nježić, za predsjednika Društveno-političkog vijeća Ljubica Ilić, nastavnica iz Trna i za predsjednika Vijeća mjesnih zajednica Milan Brdan, milicionar iz Dovića. Pored ovoga delegati su potvrdili prijedlog za dodjelu Plakete „23. april“ dvjema organizacijama i četnaestorici pojedinaca.

B. D.

SKUPŠTINA OPŠTINE KOTORVAROŠ

Kritička ocjena rada

- Usvojen izvještaj o jednogodišnjem radu, a za predsjednika izabran Anto Stipić

KOTORVAROŠ, 12. aprila - Radnijudii građani u organizacijama udruženog rada, mjesnim zajednicama, treba da stalno kritički preispituju svoju praksu i da na osnovu stečenih iskustava pokreću pitanja dalje razrade i dogradnje delegatskog sistema.

Ovo je naglašeno na današnjoj zajedničkoj sjednici skupštinskih vijeća u raspravi o radu Skupštine opštine u proteklom jednogodišnjem periodu. U izvještaju i raspravi su posebno naglašeni zadaci na unapređenju delegatskog odlučivanja i informisanja na području opštine.

Na zajedničkoj sjednici usvojena je odluka o dodjeli aprilskih priznanja. Povodom Dana komune na sjednici Opštinskog sabora zaslužnim organizacijama i građanima biće uručeno sedam zlatnih, 12 srebrnih plaketa i 30 pismenih zahvalnica.

Delegati skupštinskih vijeća su za predsjednika Skupštine opštine Kotorvaroš ponovo izabrali Antu Stipića. Nakon razmatranja brojnih pitanja na odvojenim sjednicama izabrani su i predsjednici vijeća.

Za predsjednika Društveno-političkog vijeća ponovo je izabran Željko Idžotić, a za predsjednika Vijeća udruženog rada Vahid Kozik, dok je za predsjednika Vijeća mjesnih zajednica ponovo izabran Milenko Božić.

D. K.

NA SJEDNICI SO SRBAC

Izabrano novo rukovodstvo

SRBAC, 12. aprila - Na današnjoj sjednici Skupštine opštine Srbac delegati su za novog predsjednika izabrali Živka Žunića, dosadašnjeg predsjednika Opštinskog komiteta Saveza komunista. Za predsjednika Vijeća udruženog rada izabrana je Milka Adamović, radnica „Trikoo“, za predsjednika Društveno-političkog vijeća Slobodan Usorac, direktor stručnih službi Samoupravnih interesnih zajednica. Za predsjednika Vijeća mjesnih zajednica izabran je Vujadin Kljajić delegat, iz mjesne zajednice Povelje.

Ž. S.

ČELINAC: SKUPŠTINA OPŠTINE

Završeni izbori

ČELINAC, 12. aprila - Poslije obavljene rasprave u društveno-političkim organizacijama i delegacijama na današnjoj sjednici sva tri vijeća Skupštine opštine Čelinac za novog predsjednika Skupštine opštine sa jednogodišnjim mandatom izabran je Čiro Ivanković. Do sada je obavljao razne dužnosti. Bio je predsjednik Izvršnog odbora sekretar Skupštine opštine Čelinac. Sada se nalazi na dužnosti direktora RO „Poljopromet“ Čelinac.

Na današnjoj sjednici Skupštine opštine takode je izabran predsjednik skupštinskih vijeća. Za predsjednika Vijeća udruženog rada izabran je Smail Kurdić, KV radnik RO Fabrike svilenih tkanina. Dužnost predsjednika Društveno-političkog vijeća povjerena je Katici Bilanović, prosvjetnom radniku, a za predsjednika Vijeća mjesnih zajednica Skupštine opštine Čelinac izabran je Branko Vrhovac.

S. M.

U OMARSKOJ SVEČANOSTI POLJOPRIVREDNIH

● Poljoprivrednim proizvođačima uručena priznanja i nagrade za rekordne prinose u prošloj godini

OMARSKA, 12. aprila - U Omarskoj su danas proglašeni najbolji proizvođači hrane u prošloj godini na području banjalučkog Osnovnog zadružnog saveza. U ovašnjem zadružnom domu našli su se rekorderi sa njiva, vodeći poljoprivrednici iz banjalučke, prijedorske, bosanskogradiške, laktaške, čelinačke, glamočke, sanske, bosansko-dubičke, ključke i drugih opština.

U takmičenju za najveće prinose u proizvodnji pšenice, kukuruza, ječma, krompira, silažnog kukuruza, šljiva, mlijeka, povrća, goveđeg, svinjskog i ovčijeg mesa prošle godine je učestvovalo 3.535 individualnih zemljoradnika. Oni su na svojim posjedima ostvarili zapažene rezultate i svrstali se među vodeće bosanskohercegovačke proizvođače hrane.

Za najboljeg proizvođača pšenice proglašen je Branko Miljuš iz Donje Gradine, kod Bosanske Dubice. On je ostvario prinos od 8.100 kilograma po hektaru. Rekorder u proizvodnji kukuruza (do grupe 300) je Branko Vukić iz bosansko-dubičkog sela Donja Gradina, koji je ostvario prinos od 11.400 kilograma po hektaru.

U proizvodnji kukuruza (preko grupe 300) Gavro Kondić iz Jošika, kod Bosanske Dubice, sve je nadmašio: ostvario prinos od 13 hiljada kilograma po hektaru. Sa prinosom od 6.600 kilograma ječma po hektaru najbolji je Stojan Marčić iz

REKORDERISA NJIVA

Krekovaca, kod Bosanske Dubice, dok je rekorder u proizvodnji krompira Predrag Ninković iz Jakira, kod Glamoča. Njemu je pošlo za rukom da proizvede 34.500 kilograma ovog nadaleko čuvenog krompira.

tvorio prinos od 81.500 kilograma zelene mase po hektaru. Sa proizvodnjom od 50.500 kilograma šljive po hektaru Edhem Sušić iz Kozarca je postao novi regionalni rekorder. Uroš Švraka iz Bistrice kod Bosanske Gradiške najbolji je

Despotović iz Kočićeva kod Bosanske Gradiške. Ovaj uzorni zemljoradnik je lani utovio 288 grla junadi i 1.147 svinja, odnosno, ostvario je prirast žive mjere od ukupno 170 hiljada 895 kilograma mesa. Mile Guslov iz Donjeg Ratkova kod Ključa proizveo je 6.579 kilograma jagnječeg mesa i time najavio velike mogućnosti u proizvodnji jagnjetine.

Novčane nagrade od sedam i pet hiljada dinara i druga priznanja ovim rekorderima je uručio predsjednik Međuopštinske konferencije SSRN Banjaluka Milan Stanivuković. Uz to nagrađeno je još 12 poljoprivrednika, koji su prošle godine postigli zavidne rezultate u proizvodnji hrane. Među nagrađenima su još i Stana Marinović, novinar „Kozarskog vjesnika“ iz Prijedora, Institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja iz Zagreba, Osnovna zadružna organizacija „Lijevče“ iz Romanovaca, „Poljoprivrednik“ iz Knežice, „Naftni derivati“, „Centar“ iz Ključa, Opštinska konferencija SSRN Bosanska Gradiška, Mjesna konferencija SSRN Omarska, Piskavica, Lamovita i drugi.

Zlatko ĐURIĆ

Juče u Omarskoj: najbolji proizvođači hrane

Priznanje najboljeg proizvođača silažnog kukuruza dobio je Mladen Mitrović iz Gornjeg Pervana kod Banjaluke. Ovaj zemljoradnik je os-

proizvođač mlijeka: isporučio je zadružnoj organizaciji 34.422 litre ovog prehranbenog proizvoda. Dvostruki rekorder je Gojko

RADNI LJUDI TAS-a POKLONILI SOCIJALNO-GERIJATRIJSKOM CENTRU SANITETSKO VOZILO

Solidarnost mašinograditelja

Trenutak predaje ključeva automobila

BANJALUKA, 12. aprila - Pacijentima i osoblju Socijalno-gerijatrijskog centra u Banjaluci od danas je na usluzi novo sanitetsko vozilo, dar radnih ljudi „Jelšingradovog“ TAS-a.

- Radnički savjet našeg OOUR-a je donio odluku da se izdvoje sredstva i kupi vozilo kako bi se pomoglo osoblju ove ustanove da što potpunije i bolje obavljaju svoju složenu i odgovornu zadaću. U našem kolektivu je uvijek bilo razumijevanja i želje da se pomogne patko i ovog puta - kaže Rade Šukalović, predsjednik Radničkog savjeta TAS-a.

Dosad Socijalno-gerijatrijski centar nije imao ovakvo vozilo a bilo im je itekako potrebno.

- Među oko 400 pacijenata, koliko ih je ovdje smješteno, ima i nepokretnih, a povremeno su nam sanitetska kola zaista neophodna. Iz svojih skromnih sredstava automobil nismo mogli kupiti i zbog toga zahvaljujemo radnim ljudima TAS-a koji su nam pritekli u pomoć - rekla je Ljubica Semiz, predsjednik Radničkog savjeta Socijalno gerijatrijskog centra.

A.K.

IZ HIGIJENSKO-EPIDEMIOLOŠKOG ZAVODA

STUPIGA GLODARIMA

BANJALUKA, 12. aprila - Od nedjelje, 15. aprila do 18. maja stručne ekipe Higijensko-epidemiološke službe Doma zdravlja Banjaluka obavice proljetnu opštu deratizaciju grada.

Ovom akcijom biće obuhvaćene sve radne organizacije, stambeni objekti u društvenom i privatnom sektoru i sve slobodne površine. Najviše pažnje biće posvećeno onim mjestima gdje se glodari najčešće zadržavaju, a to su vodostajevi i veće deponije smeća. Akcija mora biti sveobuhvatna i istovremena kako bi bila i efikasna, pa otuda molba građanima da omoguće nesmetani rad tehničkim službama.

- Zakonom je predviđeno kako se obavlja deratizacija ali često se baš u privatnom sektoru javljaju nepovjerenje građana, što smanjuje efikasnost, kaže Milorad Balaban, načelnik Higijensko-epidemiološke službe.

- Ove godine smo imali mnogo primjera gdje su građani sami intervenisali i tražili pomoć za uklanjanje zaraznih mjesta, što je veliki napredak za rad ove službe. Naročito treba upozoriti na stvaranje velikih deponija smeća, naročito hrane, što je i najopasnije za širenje glodara, kaže Vinicija Lukineč, viši sanitarni tehničar.

S. PUŠAC

ZA CAZINSKE PENZIONERE

Ljetovanje u Neumu

CAZIN - U Hotelsko-turističkom rekreacionom centru „Neum“ u Neumu boraviće pod veoma povoljnim uslovima 23 cazinska penzionera od 13. aprila do 10. oktobra ove godine. Desetodnevno ljetovanje na Jadranu, kao i ranijih godina, organizovale su stručne službe penzioner-invalidskog osiguranja iz Cazina i turistički radnici Neuma.

Interesantno je da će pored penzionera odmor na Jadranu koristiti i lica sa zaštitnim dodatkom uz određene kriterije kod izbora, a uz minimalna noćna sredstva.

S.S.

ZAVRŠENO SEDMO TAKMIČENJE METALACA U VZ „KOSMOS“

Novak Prpa najuspješniji

BANJALUKA, 12. aprila - U Vazduhoplovnom zavodu „Kosmos“ završeno je sedmo takmičenje metalaca - metalostrugara, metalogodača, bravara i metalobrusača, a za najboljeg metalca izabran je Novak Prpa. Takmičilo se 25 kandidata iz poznavanja teorije zanata, socijalističkog samoupravljanja, zaštite na radu, istorije Vazduhoplovnog zavoda „Kosmos“, a u praktičnom dijelu pokazali su spretnost, vještinu, brzinu i kvalitet izrade zadatah predmeta.

U grupi metalostrugara plasirali su se Milovan Banjac, Enes Kulenović i Vučen Indić, a Novak Prpa, Radivoj Kovačević i Branimir Kovačević su najbolji metalogodači. Tri najbolja bravara su Milan Pejić, Đurađ Savanović i Miomir Koprena. Najboljim metalcima nagrade će biti uručene 21. maja na svečanosti povodom Dana Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

Takmičenje za plasman na predstojeće opštinsko takmičenje metalaca Banjaluke, koje će se održati krajem aprila ove godine, organizovano je povodom Dana oslobođenja Banjaluke, majskih praznika i 40-godišnjice pobjede nad fašizmom.

M. PEJIĆ

ZAVRŠENA OBUKA U JEDINICI STARJEŠINE VITOMIRA GRUJIĆA

● Pored mnogobrojnih sati provedenih u kabinetima i na poligonima, vojnici su nalazili vremena i za sport i rekreaciju, kulturno-zabavni život, a pomagali su i stanovnicima Barlovcu i Kuljana na opravci lokalnih puteva

BANJALUKA, 12. aprila - U jedinici starješine Vitomira Grujića ovih dana obuka završava 73. generacija vojnika, vozača borbenih vozila. Postignuti su izuzetno dobri rezultati i vojnici su

odlično osposobljeni za samostalno rukovanje najsavremenijim borbenim sredstvima.

- U vojsci nema savršenog i na završetku obuke veoma je teško dobiti peticu, ali u ovoj generaciji vojnika ima jedinica gdje je petica neminovna. Takve su jedinice starješina Zvonka Crnkovića, Emira Redžića i Stjepana Rekenjetlija, kaže starješina Vitomir Grujić.

Postignuti su dakle mnogo bolji rezultati nego u prethodnim generacijama. Tome su, kako ističu u ovom vojničkom kolektivu, mnogo doprinijeli i vojnici instruktori koji su završili stručne dopunske i metodičke kurseve i praktično bili desna ruka starješinama.

Maksimalno angažovanje vojnika i njihovih starješina dalo je očito i dobre rezultate. Nije im bilo lako, jer valjalo je raditi i na temperaturi do minus 26 stepeni Celzijusa. Trud i volja su se, eto isplatili. Međutim, vojnici su i pored mnogobrojnih časova provedenih u kabinetima i na poligonu imali vremena i za sport i rekreaciju, za kulturno-zabavni život. Vojnici iz jedinice starješine Vitomira Grujića su puni doprinos dali i realizaciji programa banjalučkog SIZ-a za selo. O tome svjedoči podatak da su proveli 2.400 sati na opravci lokalnih puteva za Barlovce i Kuljane.

V.D.

VIŠE OD PETICE

ŠTAFETA MLADOSTI OD LASTOVA DO ŠIBENIKA

UBLI OTOK (LASTOVO), 12. aprila (Tanjug) - Rano jutros Štafeta mladosti s jedinstvenom porukom mladih iz cijele zemlje da će vjerno idealima revolucije slijediti Titov put svečano je ispraćena iz Ublia sa otoka Lastova, gdje je noćila.

Brodom Jugoslovenske ratne mornarice Štafeta mladosti je krenula prema „prvoj stanici, revolucionarnom Visu, gdje joj je priređen svečani doček. Na putu bratstva i jedinstva Štafeta će nastaviti kretanje prema Starigradu na Hvaru, preko bola na Braču i Rogača na Solti, da bi u ranim prijepodnevnim satima stigla na kopno. Proći će kroz Rogoznicu i Trogir, a u 16,25 dočekaće je građani slobodarskog Splita, odakle će nastaviti put preko Solina, Muća i Drniša do Šibenika gdje će noćiti.

AKCIONA KONFERENCIJA O ENERGETICI

BRŽE GRADITI KAPACITETE

SARAJEVO, 12. aprila (Tanjug) - Jugoslaviji je potreban snažan i jedinstven energetska sistem - glavna je poruka Akcione konferencije komunističke oblasti energetike koja je danas nakon dvodnevne rasprave završena usvajanjem stavova o zadacima komunističke oblasti na ostvarivanju Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Da bi se ovako opredjeljenje ostvarilo, potrebno je, kako se to i ističe i u usvojenim stavovima, a što je nedvosmisleno potvrdila i dvodnevna rasprava u kojoj je učestvovalo blizu 50 diskutanata, mnogo više dohodovnog zajedništva nego do sada, uz oslonac u razvoju energetike na sopsstavene snage. Pored toga stav je komunističke akcione konferencije, koja je okupila blizu 300 delegata i gostiju iz cijele zemlje, da je potrebno ubrzati pripreme za izgradnju energetske kapaciteta na Kosovu, hidroelektrana na Drini i Morači i povećati istraživanja radi porasta proizvodnje uglja, nafte i gasa u zemlji.

JUBILEJ RADIO-SARAJEVA

ČETIRI DECIENIJE RADA

SARAJEVO, 12. aprila (Tanjug) - Svečanom akademijom u centru „Skenderija“ u Sarajevu danas je kolektiv Radio-televizije Sarajevo, u prisustvu najviših rukovodilaca SR BiH kulturnih i javnih radnika i privrednika te predstavnika radio-stanica iz svih naših republika i pokrajina, obilježio četiri decenije početka i uspješnog rada Radio-Sarajeva.

- Punih 40 godina Bosnom i Hercegovinom, Jugoslavijom i još dalje odzvanja glas Radio-Sarajeva. Sve nas raduje što je tako snažan i djelotvoran informativni i kulturno-obrazovni medij doživio svoje zrele godine, uvijek na liniji borbe za socijalizam, društveni progres, vlast radničke klase i njenu kulturnu i opštedruštvenu afirmaciju - rekao je, u ime najviših organa SR BiH predsjednik Republičke skupštine Salko Oruč.

OKO ODBJEGLOG KRIMINALCA STEŽE SE KRUG

ZAGREB, 12. aprila (Tanjug) - Koordinacionom akcijom Republičkog sekretarijata unutrašnjih poslova SR Hrvatske i grada Zagreba te radnika općinskog SUP-a Titova Korenica 28. marta, lišen je slobode i pritvoren Nikola Slavujević (35) iz Ličkog Petrovog Sela zato što je u svojoj kući pružio utočište odbjegli zatvorenicima Milanu Vukasuu i Damiru Vukmaniću.

Devetog aprila u Zaprešiću je identificiran i lišen slobode i Kazimir Kušević (33) za kojeg je utvrđeno da je nabavljao oružje i municiju za odbjegli osuđenike.

NA LINIJI PROBOJA SREMSKOG FRONTA

Temeljac spomen-obilježju

- Na svečanosti govorio general-pukovnik Milan Daljević - Zasadeno 40 stabala hrastova koji simbolizuju minule godine

ŠID, 12. aprila (Tanjug) - Predsjednik Saveznog odbora SSRNJ za izgradnju spomen-obilježja sremskog fronta general-pukovnik Milan Daljević danas u 11 časova svečano je položio kamen-temeljac i spomen-ploču na mjestu proboja ovog fronta - na sto četvrtom kilometru Auto-puta „Bratstvo-jedinstvo“ u neposrednoj blizini mosta na Bosutu.

Time je počelo obilježavanje 10-godišnjice proboja sremskog fronta, koje će se nastaviti sutrašnjim velikim zborom naroda i boraca, centralnom manifestacijom na kojoj će govoriti član Predsjedništva SFRJ Nikola Ljubičić i predsjednik Savezne konferencije omladine Silvija Zugić - Rijavec.

Predsjednik Skupštine šidske opštine Josip Holoda na današnjoj svečanosti pozdravio je predstavnike Savezne konferencije SSRNJ, organa federacije, ratnih jedinica koje su učestvovala u probou sremskog fronta, građane, omladinu i izviđače iz svih krajeva Jugoslavije. Današnja svečanost upotpunjena je sadnjom 40 hrastovih stabala, toliko koliko je minulo godina od ove velike epopeje NOR-a Jugoslavije.

Prije četiri decenije na današnji dan, u okviru završnih operacija za oslobođenje naše zemlje, počeo je probou sremskog fronta - podsjetio je u govoru na ovoj svečanosti general - pukovnik Milan Daljević, okupili smo se ovdje, dodao je on, da istovremeno obilježimo početak radova na uređivanju spomen-parka, posvećenog toj velikoj bici našeg oslobodilačkog rata i revolucije i uspomeni na hiljade zna-

Uz polaganje kamena temeljca, general-pukovnik Milan Daljević stavlja spomen-ploču na mjestu proboja sremskog fronta

nih i neznanih heroja koji su njoj pali.

(Minutom ćutanja odata je pošta palim borcima.

Ovdje na sremskom frontu, naglasio je general Daljević, borili su se ljudi iz svih krajeva naše zemlje - Srbi, Hrvati, Crnogorci, Makedonci, Sloveni, Muslimani, Albanci i pripadnici ostalih naših naroda i narodnosti. Zajedno sa njima borili su se i ljudi slobodarskog Srema koji su još ranije, u četvorogodišnjoj borbi, pokazali ozbiljan primjer hrabrosti, sposobnosti i vještine u okršajima sa okupatorom i visok stepen organizovanosti u pružanju pomoći našoj vojsci. Novodošle jedinice Jugoslovenske armije na frontu, Sremci su dočekali kao svoje rođene, hranili, vidali im rane i čuvali kao najmilije. Svi su oni nastupali u jedinstvenom stroju za bratstvo-jedinstvo, za ljepšu budućnost svih nas, za jedinstvenu socijalističku samoupravnu i nesvrstanu Jugoslaviju.

Zbog svega toga sremski front bio je i ostao naš zajednički, opštejugoslovenski - rekao je Daljević.

DELEGACIJA UČESNIKA SREMSKOG FRONTA U KUĆI CVIJEĆA

Pošta voljenom komandantu

BEOGRAD, 12. aprila - (Tanjug-foto) - Povodom obilježavanja godišnjice proboja sremskog fronta, delegacija učesnika borbi na sremskom frontu posjetila je danas prije podne Memorijalni centar „Josip Broz Tito“ i položila cvijeće na

grob voljenog predsjednika i komandanta. U delegaciji su bili general-pukovnik Milan Daljević, Nikola Kmezić, član CK SKJ, general-pukovnik Milutin Morača, predstavnik SUBNOR-a Beograda i Šida i nekoliko učesnika-boraca na sremskom frontu.

PRIJE 40 GODINA U SPLITU OSNOVANA

PRVA NARODNA VLADA HRVATSKE

- U skladu s odlukom Trećeg zasjedanja ZAVNOH-a, 14. aprila 1945. godine u Splitu je osnovana prva narodna vlada Hrvatske, najviši izvršni i naredbodavni organ narodne vlasti

SPLIT, 12. aprila - (Tanjug) - Četrnaestog aprila 1945. godine u drevnom i herojskom Splitu osnovana je prva narodna vlada Hrvatske - najviši izvršni i naredbodavni organ narodne vlasti u Hrvatskoj. Vlada je osnovana u skladu s odlukom Trećeg zasjedanja ZAVNOH-a od 8. i 9. maja 1944. godine u Topuskom.

Na tom istorijskom skupu prihvaćene su odluke Drugog zasjedanja Antifašističkog vijeća narodnog

oslobođenja Jugoslavije, prema kojima se ZAVNOH konstituira kao Sabor Hrvatske, kao predstavnik narodnog i državnog suvereniteta i najviši organ državne vlasti federalne države Hrvatske u sastavu federativne države Jugoslavije. Tada je donijeta i odluka o dobrovoljnom ulasku Hrvatske u Demokratsku Federativnu Jugoslaviju.

Do imenovanja vlade u Splitu njene funkcije privremeno je preuzelo Predsjedništvo ZAVNOH-a.

Vlada nove socijalističke Hrvatske djeluje revolucionarne borbe hrvatskog i srpskog naroda, koji su sa bratskim narodima naše zemlje, ostvarili vjekovni san slobode i nezavisnosti od tudina. Rodena je u istom ognju i na istim životnim i misaonim temeljima na kojima je izrasla nova socijalistička Jugoslavija.

DAN OSLOBOĐENJA ZENICE

Nove tone uglja i čelika

ZENICA, 12. aprila (Tanjug) - Zenica, grad rudara i metalurga, prijestonica jugoslovenske crne metalurgije, jutros je osvanula u posebnom ruhu i raspoloženju. Danas Zeničani obilježavaju i slave 40-godišnjicu življenja i rada u slobodi. Slave rudari i metalurzi na njima svojstven način. Razdragano i radno sa pjesmom, novim tonama uglja i čelika.

Rano jutros u krugu ovdašnje najveće jugoslovenske željezare gdje je već dostignuta godišnja proizvodnja od 1.400.000 tona koksa, zatim 1.700.000 tona čelika i toliko tona finalnih proizvoda i polufabrikata za metaloprerađivačku industriju Jugoslavije, na cent-

ralnom svečanom zboru radnika podržana je izgradnja treće faze Željezare koja će omogućiti dostizanje konačnog cilja - proizvodnje, čelika od 2,65 miliona tona.

Zenički rudari dobili su metanometrijsku stanicu i dispečerski centar što će im omogućiti sigurniji rad, bolje uslove rada i više tona mrkog uglja. Počeli su radovi na novom površinskom kopu rudnika Skranjani koji će već ove godine dati više od 30.000 tona kvalitetnog mrkog uglja. Građevinari su položili kamen-temeljac za izgradnju nove fabrike u kojoj će stotinjak radnika proizvoditi godišnje oko 250 stanova.

BON

KOMUNIST IZBAČEN S POSLA

BON, 12. aprila - (Tanjug) - Danas je potvrđeno da je protiv Volkfanga Junga (46), učitelja iz Kajzerslauterna, podignuta optužnica zato što je „aktivan član“ Njemačke komunističke partije (DKP).

Riječ je o učitelju koji je nedavno za 25 godina predanog službovanja dobio zvaničnu zahvalnicu istih vlasti koje ga sada izbacuju iz službe. Izgovor je da je zahvalnica Jungu dodijeljena „greškom“ i da će je on već vratiti, ako nemilom, onda - sudom.

SUĐENJE TERORISTIČKOJ GRUPI U VARAŽDINU

Ipak, priznali krivicu

VARAŽDIN, 12. travnja (Tanjug) - peti dan suđenja ustaškim teroristima pred Velikim vijećem Udruženog suda u Varaždinu prošao je u iskazu okrivljenog Božidara Deglina (30) strojara iz sela Kračevca u općini Novi Marof, zaposlenog u zagrebačkoj T vornici papira. I danas je potvrđeno da su planovi te terorističke grupe, „hrvatskog narodnog vijeća“, „hrvatskog državnog pokreta“ i njihove „terorističke jedinice“ hrvatskog borbenog zajedništva bili stravični i sigurno bi uzrokovali mnoge ljudske žrtve i imovinske štete da sudionici nisu na vrijeme pohvatani i onemogućeni.

Božidar Deglin nije ponovio iskaz iz istrage nastojeći umanjiti svoju krivnju, ali je ipak rekao da je u istrazi govorio slobodno bez prisile i u prisutnosti svoga branitelja. No, opravdao se da se tada nalazio u depresivnom stanju. Ipak nije mogao poreći da se nalazio u „trojci“ sa šefom grupe Stjepanom Deglinom (40) i Ivanom Tukšom (30) i izvršio niz konkretnih terorističkih akcija.

Suđenje će biti nastavljeno u ponedjeljak 15. travnja iskazom Ivana Tukše i ostalih okrivljenih.

REAGOVANJA U SVIJETU POVODOM SMRTI ENVERA HODŽE

„Udaljio Albaniju od ostalog svijeta“

BEOGRAD, 12. aprila - Današnja štampa u svijetu različito prezentira vijesti o smrti Envera Hožde. Većina listova, pored vijesti o smrti, donosi i osvrt na njegovu dugogodišnju vladavinu

telegram saučešća albanskom rukovodstvu.

Osim kratke vijesti i telegrama sa „dubokim saučešćem“, moskovska štampa danas ne objavljuje ništa drugo, iako je u

IZJAVA ALBANSKE AMBASADE U PARIZU

PARIZ, 12. aprila (Tanjug) - Sahrani lidera Albanske partije rada Envera Hodže 15. aprila u Tirani neće prisustvovati nijedna delegacija iz inostranstva. To je izjavio predstavnik albanske ambasade u Parizu. On je precizirao da albanski protokol ne predviđa da u takvim prilikama prisustvuju inostrane delegacije.

i komentare o aktuelnom trenutku Albanije.

U istočnoevropskim zemljama listovi donose istovetnu kratku vijest o smrti. Mađarska štampa vijest od dvije rečenice objavljuje na neupadljivim mjestima i navodi da je CK KPSS uputio telegram saučešća. Bugarska štampa izvještava detaljnije i donosi telegram CK BKP i Otečestvenog fronta, u kojima se izražava i očekivanje da će se odnos dviju zemalja i njihovih naroda razvijati „u duhu tradicionalnog prijateljstva i u interesu mira i socijalizma“. Rumunjska javnost je danas obaviještena o smrti Envera Hodže kratkom vijesću u dnevnoj štampi i da je Nikolae Čaušesku uputio

ranijim prilikama isticala spremnost SSSR-a na obnavljanje i normalizovanje odnosa sa Albanijom.

U kineskoj štampi objavljen je zajednički telegram saučešća predsjednika Lija Hsijenijena i premijera Džaoa Cijanga predsjedniku Prezidijuma Narodne skupštine NSRA Ramizu Aliji predsjedniku vlade Adilju Čarćaniju.

Grčki listovi posvećuju dosta prostora smrti Envera Hodže i objavljuju tekstove o njegovom životnom putu i o Albaniji. Kaže se da je on „udaljio Albaniju od ostalog svijeta“. U komentarima se ističe da je Hodža bio „najvjerniji sljedbenik Staljina“.

D. Ledić: Potrošač nedovoljno zaštićen

POTROŠAČI,
POSLOVNA
PRAKSA
I PRAVO

Sa doc. dr Dragutinom Ledićem, autorom doktorske disertacije

„Kontrola općih uvjeta poslovanja kod ugovora o prodaji“

U procjepu „paragrafa“

Opšti uslovi poslovanja i zaštita potrošača kod ugovora o prodaji predstavljaju dosta složenu materiju u okviru privrednog prava, koja u našim uslovima doskora nije bila studioznije proučavana, iako se često susreće u svakodnevnom životu. Stoga svako novo istraživanje u ovoj oblasti predstavlja dragocjen doprinos njenom boljem rasvjetljavanju i pobuđuje osobito interesovanje ne samo s naučnog aspekta nego i u pogledu praktične primjene saznanja s tog područja. Utoliko je značajnija pojava najnovijih istraživanja u oblasti općih uslova poslovanja, koja su uobičajena u doktorskoj disertaciji pod naslovom „Kontrola općih uvjeta poslovanja kod ugovora o prodaji“ autora dr Dragutina Ledića, docenta Pravnog fakulteta u Banjaluci, koji je ovu tezu odbranio krajem prošle godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. A to je bio i povod da čitaocima predstavimo autora i njegovo djelo.

Šta su to, zapravo, opšti uslovi poslovanja koji se u krajnjem slučaju svode na tipske ili formularne ugovore o prodaji, kad se oni javljaju i iz čega proizlazi potreba zaštite potrošača u ugovorima sklopljenim uz primjenu općih uslova poslovanja?

USLOVI NA KOJE NE UTIČE POTROŠAČ

Fenomen industrijalizacije, praćen masovnom i racionaliziranom proizvodnjom i prometom robe, često i na veće udaljenosti, bio je osnovni preduslov za pojavu tipskih ili formularnih ugovora o prodaji, odnosno općih uslova poslovanja (u našoj zemlji od 50. godina, a u razvijenim zemljama znatno ranije).

— To su takvi ugovori — objašnjava dr Ledić — u kojima korisnik unaprijed priprema i nudi određene uvjete od kojih najčešće ne želi odstupati. Najizrazitiji primjeri ovakvog načina sklapanja ugovora su ugovori o prevozu, osiguranju, pružanju PTT usluga, isporuci električne energije, a susreću se i u nizu drugih grana proizvodnje i prometa robe, uključujući i promet na malo. Uslove tipskih ugovora, koji su veoma prisutni u našem svakodnevnom životu, potrošač ili korisnik usluga ne može ni na koji način mijenjati, niti bilo kako uticati na njih.

Iskustva nadležnih organa kojima je povjeren kontrola općih uslova poslovanja, kao i uopšte praksa u primjeni formularnih ugovora ukazuje na to da ovi ugovori pružaju velike povlastice korisnicima, a istovremeno prebacuju teret odgovornosti i rizika na drugu ugovorenu stranu — na kupca.

— Ta neravnopravnost — ističe dr Ledić — prisutna je u općim uvjetima bez obzira na to da li se oni pojavljuju u kapitalističkom ili socijalističkom društvu. Stoga se i kontrola općih uvjeta poslovanja javlja i u jednim i u drugim zemljama vrlo rano i u različitim oblicima.

Različiti oblici kontrole značajni su utoliko jer vode računa o drugoj strani kod sklapanja tipskih ugovora. Većina oblika kontrole, a pogotovo sudska, svode se na jedno od pravnih načela prisutnih u gotovo svim civiliziranim zemljama. To je načelo: IN DUBIO CONTRA PREFERENTEM (u sumnji, nejasnoće idu na teret korisnika, odnosno onog ko je te nejasnoće napisao). U praksi bi to izgledalo ovako: ukoliko, na primjer, elektrodistributivna organizacija u tipski ugovor unese određene nejasne formulacije, one će se tumačiti na štetu te organizacije.

ZAŠTITA DRUGE UGOVORNE STRANE

U suštini, sve vrste kontrole općih uslova poslovanja imaju za cilj da suzbiju nepravilne ili monopolske ugovorne odredbe u kojima njihovi korisnici žele iskoristiti svoju ekonomsku, intelektualnu, pa i pravnu nadmoć nad drugom ugovornom stranom, a to je najčešće krajnji potrošač. Zato kontrola općih uslova poslovanja istovremeno znači i zaštitu potrošača, kao što i zaštita potrošača jednim svojim dijelom obuhvata kontrolu općih uslova poslovanja, pa odatle i nastojanja da se poboljšanjem općih uslova poslovanja bolje zaštite i potrošači.

— U našem pravu i poslovnoj praksi ima primjera postojanja svih vrsta kontrole općih uvjeta koje se susreću u poredbenom pravu. Međutim, kako sama poslovna praksa u primjeni općih uvjeta poslovanja nije dovoljno razvijena, u poređenju sa stanjem u razvijenim zemljama, tako i pojedine vrste kontrole osjetno zaostaju za praksom u zemljama Zapadne Evrope i Sjeverne Amerike.

● Masovna proizvodnja i promet robe uslovlili su pojavu tipskih ili formularnih ugovora, odnosno općih uslova poslovanja, a njihovo postojanje nametnulo je potrebu različitih oblika zaštite potrošača, koji su u neravnopravnom položaju u odnosu na korisnike općih uslova poslovanja

Do ovakvog zaključka dr Ledić dolazi uoprednom analizom iskustava u našoj zemlji i svijetu, a i na bazi svog višegodišnjeg iskustva na dužnosti sudije Okružnog privrednog suda u Banjaluci, na kojoj je proveo više od 10 godina. Kako sam kaže, u tom periodu došao je i na ideju da doktorsku tezu radi iz ove oblasti.

BOGATA SUDSKA PRAKSA

Govoreći o svom opredjeljenju u naučnoistraživačkom radu dr Ledić ističe: — Kad sam došao za sudiju tadašnjeg Okružnog privrednog suda, tih godina se u Banjaluci, nakon zemljotresa, odvijala intenzivna izgradnja. Mnoge organizacije sklapale su ugovore o gradnji, montaži i isporuci opreme i različite robe, uz primjenu općih uvjeta poslovanja, odnosno tipskih ili formularnih ugovora. Pred Okružni privredni sud dolazilo je dosta sporova iz ove oblasti, pa sam se zainteresirao za formulaciju, primjenu i kontrolu tih ugovora.

I dodaje da je već tada došao do određenih saznanja o postojanju izvjesnih praznina kod regulisanja ove materije u našem zakonodavstvu i o mogućim rješenjima za poboljšanje situacije u ovoj oblasti.

Kako omogućiti potrošaču efikasniju zaštitu u ugovoru o prodaji? Autor sugerise da rješavanje ovog problema u našim uslovima treba tražiti u kombinovanju zaštite potrošača kroz zakonske odredbe i oblike zaštite u okviru društveno-političke zajednice — preko vijeća i savjeta potrošača — od mjesne zajednice, pa dalje. Ulogu potrošača u kontroli općih uslova poslovanja treba, dakle, jačati u okviru socijalističkog samoupravnog sistema, što podrazumijeva društveno dogovaranje i samoupravno sporazumijevanje o potrošnji i potrošačima. To znači da treba težiti ka organizovanom potrošaču, jer potrošač kao pojedinac ne može biti učesnik sporazumijevanja.

JAČATI ULOGU POTROŠAČA

— Kako stvari sada stoje — ocjenjuje dr Ledić — potrošač je uglavnom prepušten sam sebi, a društveni dogovori i samoupravni sporazumi ukoliko i postoje, nisu u stanju otkloniti sve zloupotrebe što ih organizacije koje se bave prometom roba i usluga čine na štetu potrošača. Ove zloupotrebe u nekim vrstama ugovora više se ne mogu spriječiti ni postojećim pozitivnim propisima, ni djelovanjem inspekcijских službi. Isto tako, zaštita potrošača ne može se ograničiti na vijeća potrošača u mjesnim zajednicama, nego se mora ostvariti jedinstvo akcije na širem području. Sve to ukazuje na potrebu hitnih promjena na planu zaštite potrošača u savremenom jugoslovenskom pravu.

U kom pravcu tražiti izlaz? — pitanje je koje stiče.

— Treba, pored ostalog, koristiti iskustva razvijenih zemalja, ali uz uvažavanje specifičnosti našeg društveno-ekonomskog i društveno-političkog uređenja, zatim jačati organizacije potrošača, a posebno raditi na zaštiti potrošača od nepravilnih i jednostranih klauzula. Oblici kontrole općih uvjeta poslovanja treba da idu od upravne kontrole, preko sudske, do kontrole javnog mišljenja i samokontrole privrednih subjekata.

KORISTITI ISKUSTVA DRUGIH

Kad je riječ o korištenju iskustava razvijenih zemalja, autor navodi vrlo ilustrativan primjer o daleko povoljnijem položaju kupca u tim zemljama, koji može, i nakon određenog vremena kupljenu robu vratiti, a da ne snosi nikakve štetne posljedice. Naš kupac, nasuprot tome, nema nikakvog pravnog osnova da vrati ili zamijeni tek kupljenu robu, osim ako trgovac ne pokaže dobru volju da to učini. Ova usporedba rječitro govori o tome da bi se otvorenost naše zemlje u mnogim oblastima mogla potvrditi i kroz zaštitu potrošača. Pogotovo što za takvo što nije potrebno kupovati skupe licence, jer bi se pozitivna iskustva drugih, uz izvjesna prilagođavanja mogla uvesti u našu poslovnu i pravnu praksu.

Nidžara STANOJEVIĆ-FAJKOVIĆ

Muzika i poetsko nasljeđe naroda Evrope

KONCERT
ANSAMBLA
„LADO“

U Banjaluci je početkom ove sedmice gostovao Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske „Lado“. Uključujući se u obilježavanje Evropske godine muzike, program ovog ansambla bio je prilog traganju za savremenom interpretacijom poetskog nasljeđa evropskih naroda.

Sve izvedene pjesme temelje se na izvornim narodnim napjevima; melodija im je modernizovana, prilagođena uhu savremenog slušaoca.

Napuštajući na trenutak plesnu koncepciju svog dugog umjetničkog djelovanja, ansambl „Lado“, koristeći svoj vokalnoinstrumentalni potencijal koji se decenijama razvijao i oblikovao na folklornom bla-

gu naroda Jugoslavije, ovog puta se predstavio kao izvođač pjesama naroda Evrope.

Rad na ovom vokalno-instrumentalnom programu odvijao se uz uobičajenu aktivnost članova Ansambla i trajao je gotovo dvije godine. U međuvremenu je snimljena za RTZ polučasovna emisija sa pjesmama slovenskih naroda. Već sam program, u kojem su uvrštene pjesme iz Hrvatske, Njemačke, Francuske, Katalonije, Italije, Litve, rusinske, ukrajinske i slovačke pjesme, dokazuje da su članovi afirmisanog ansambla, koji suvereno vlada plesnim i pjevačkim scenama Evrope, uložili velik napor da bi savladali gradju na nekoliko različitih jezičkih područja kao mjestimično težak polifoni zborni slog. Želja — dati jednu savremenu interpretaciju poetskog nasljeđa evropskih naroda na savremenim izvornim napjevima je ostvarena.

J. P.

Snimio: R. OSTOJIĆ

Zbor i orkestar ansambla „Lado“ — Vokalno-instrumentalni program plod je dvogodišnjeg rada kako bi se na savremen način interpretirala izvorna muzika i poetsko nasljeđe naroda Evrope

Muzika i izvorni napjevi, narodni melos neprocjenjive vrijednosti zahtijeva kvalitetnu i profesionalnu izvedbu

Stih i muzika — „Došao je došao, zeleni Juraj,“ pjesma iz Hrvatske najavljuje izvorne pjesme sa različitih jezičkih područja

Efektna, profesionalna interpretacija zainteresovace publiku sa svih meridijana

IZDAJNIK NEMA DOMOVINU

SARADNJA
ESPERANTO
OMLADINEEsperantisti iz Poljske sa svojim
domaćinima

RAZGOVARAMO S GENERALOM I KNJIŽEVNIKOM
VELJKOM KOVAČEVIĆEM

● Čitav Vaš književni opus okrenut je čovjeku suočenom sa smrću. I pored toga, svoje junake ne posmatrate kao stradalnike, već kao ljude „od krvi i mesa“, kojima se i u najtežim ratnim danima događaju i vedre zgrade. Dovoljno je da se podsjetimo na TV seriju „Kapelški kresovi“, koja se, evo, prikazuje i u dalekoj, prijateljskoj Kini! Koliko je to, druže Kovačeviću, odraz zbilje, a koliko Vašeg ljudskog i umjetničkog poimanja života?

— Učestvovao sam u dva rata, španskom i našem, narodnooslobodilačkom, tri puta sam ranjen... Doživio sam, dakle, sve strahote rata i bio svjedok mučnih sudbina, velikih stradanja, poraza u španskom ratu i, na koncu, naše pobjede. Zato nije čudo što su moji junaci najčešće borci prve linije. Ja bih teško mogao u svom književnom radu odvojiti stvarno i imaginarno, sumorno i vedro. Oni idu zajedno, to je život. Još u španskim rovovima zanosio sam se mislju da ću preživim li taj rat, morati nešto da pišem. Uostalom, i u srednjoj školi sam pisao, vjerovao da će to biti moje životno opredjeljenje. Tada sam napisao i neke pripovijetke koje neće biti objavljene. Ali, na glas o ratu u Španiji, odmah sam se opredijelio da idem tamo, da se borim za slobodu španskog naroda. Na pisanje sam potpuno zaboravio, borba mi je bila mnogo preča. Onda su nastupile godine zatvora u francuskim koncentracijskim logorima, bjekstvo, dolazak u našu zemlju, nastavak borbe. I opet sam mislio kako ću, ako preživim, pisati. Vrijeme je teklo, nastupio je poratni period, ali ni za mene, kao ni za mnoge druge, nije nastupio željeni trenutak da se posvetim peru. Tek negdje sredinom pedesetih godina, kada smo uplovili u mirnije vode, počeo sam pisati, i to u Sarajevu.

NIŠTA NIJE IZMIŠLJENO

— U meni su živjeli intenzivno ratni događaji. Osjećao sam dug prema našem ratu, prema narodu, prema našem borcu. Nisam počeo da pišem iz literarnih pobuda, nego isključivo da bih iznio svoje viđenje našeg rata i čovjeka u njemu. To je

REVOLUCIONAR BORAC, PISAC...

Naš sagovornik VELJKO KOVAČEVIĆ ličnost je uz čije ime idu mnogi atributi. Među savremenici je malo onih koji imaju tako bogatu i zgusnutu biografiju.

Mnogi čitaoci svakako znaju da je Veljko bio učesnik španskog građanskog rata i istaknuti komandant u našoj narodnooslobodilačkoj borbi. Kao vojnik stigao je do čina general-pukovnika (sada je u penziji), a kao borac, uz sva druga ordenja, „požnjeo je“ i Orden narodnog heroja.

Veljko Kovačević je u zvanju akademika. Dobitnik je Nagrade AVNOJ-a, član je Savjeta Federacije.

Sa dosta uspjeha okušao se i kao pisac. Pomenimo samo neka djela: „U rovovima Španije“, „Dani koji ne zalaze“, „Kapelški kresovi“, „Barunica“, „Mlada žena“, „Humka“, „Gavrijada“...

ta zbilja koju vi spominjete. Nisam imao potrebe da izmišljam događaje i likove, oni su prosto defilovali u mojoj glavi, nametali se... Zato je moje pisanje pokušaj da to sve umjetnički oblikujem. Štaviše, uzimao sam i autentična imena svojih glavnih junaka, bez potrebe da ih izmišljam. Boljelo me kad sam osjetio da se oni polako gube, počinju da umiru u pamćenju. Stoga sam htio da ih ponovo vratim u sjećanje, da im produžim život. Kao na primjer, Dimnjačaru iz „Kresova“ i Gavri iz „Gavrijade“. Ima još takvih.

● Vi ste nedvojbeno borac iz prve linije, poznati ratni komandant. Kada je taj komandant odlučio

● Za izdaju nema i ne može biti opravdanja; sa izdajcima nema pomirenja ni poslije smrti. Niti ikakvog zajedničkog imenitelja za izdajnike i ljude koji su se borili i ginuli za ovu slobodnu zemlju. To je moj ljudski i umjetnički kredo...

● Ja sam čitav naš rat proveo u Hrvatskoj. To što sam bio Crnogorac među Hrvatima čini mi se da mi je bila izvjesna privilegija. Pa, ko je tada pitao za nacionalnost?...

da postane pisac, kako su se izmirlili komandanti i pisac u Vama?

— Ja sam se i u ratu, intimno, u sebi, osjećao običnim borcem. Pri pisanju pogotovo. Ukoliko bih se u pisanju osjećao komandantom, to bi bio promašaj. Za mene je pisanje jedno drugo ratovanje: sa rečenicama, sa svojim likovima, koji su se, kako je rekao jedan veliki pisac, često pokazivali neposlušnim. Oni su u meni živjeli kao moji dvojinci, nametali su se, bježali mi, a ja sam se borio da ih savladam. I što su više bježali, čini mi se da su nekako postajali sve više moji, sve bliskiji. Često neposlušni, svojeglavi, ali uvijek odani i spremni da žive za svoj narod i revoluciju.

BEZ „KLJUČEVA“

● Iako Crnogorac, najmanje ste, koliko je poznato, vezani za ratna zbivanja u rodnom kraju. Smatrate li to prednošću ili teškoćom pri slikanju ratnih likova i karaktera o kojim pišete?

— Ja sam čitav naš rat proveo u Hrvatskoj. To što sam bio Crnogorac među Hrvatima čini mi se da mi je bila izvjesna privilegija, prednost. Pa, ko je tada pitao za nacionalnost? Nisu tada postojali današnji „ključevi“. Postojao je samo jedan, bez obzira na nacionalnu pripadnost: jesu li za borbu ili ne. Kako će pisac odslikati likove, to zavisi samo od njegove sposobnosti, nikako od toga da li pripada naciji o kojoj piše ili ne. Najzad, kao revolucionar, ponikao sam u redovima internacionalnih brigada, gdje se nije pitalo, kao što se mi danas pitamo, ko kojoj naciji pripada.

● Suočeni smo s poplavom „poseudo viđenja“ i „svjedočenja“ o našoj najnovijoj prošlosti, koja ih nerijetko iskrivljuju i prilagođavaju potrebama „tržišta“. Da li su, po Vama, veći „grešnici“ oni koji tako pišu, ili oni koji ih objavljuju?

— Mislim da je riječ „poplava“ pretjerana. Ima, dakako, i takvih knjiga. Mene je uvijek duboko vrijedalo književno, i ma koje drugo djelo, koje blati našu revoluciju, u kojoj je naš narod pokazao svu svoju veličinu, koja ga je i dovela do pobjede. Tačno je da pojedina djela, kakva ste naveli, nailaze kod nas na dobru prođu. Čini mi se da mi tome mnogo doprinosimo. Dajemo im takav publicitet, takve pokude, takve osude, ili pohvale, zavisi ko piše, da ona postaju veoma primamljiva. Praktično, ide sa autorima takvih djela naruku, samim tim oni postižu ono što su željeli.

ZLOUPOTREBA SLOBODE STVARALAŠTVA

— Na žalost, pojam slobode stvaralaštva veoma se zlorabljuje. Ona kod nas, čak u ime nje, ponekad „dozvoljava“ legalizovanje nacionalizma, tog najvećeg zla u jednoj višenacionalnoj državi. Ja nisam protiv kritike i kritičkog odnosa književnog djela prema negativnim pojavama. Naprotiv.

Smatram da pisac koji ovo društvo osjeća kao svoje, za koga se zalaze kao književnik, za koje je dao svoju mladost, da on ima pravo da bude sa-

Ugledan ratnik, pouzdan
hroničar

slušan, čak i kad govori sa mnogo emocija, kad izgleda da je izgubio vjeru (a ima i takvih!) u našu budućnost. Moramo znati povući granicu između dobronamjernih i zlonamjernih. Dobronamjernog pisca treba pažljivo oslušivati i kad kaže: da bi ga čuli oni koji se znaju zaboraviti, koji misle da je sve u redu. On može biti iskren rodoljub i u njegov patriotizam treba vjerovati. Takav odnos prema zemlji, prema Jugoslaviji, njenom društvu i budućnosti, trebalo bi da bude osnovni kriterij kad se ocjenjuje novo djelo, pored onog literarnog, estetskog, moralnog i t.d. u jednoj knjizi, a nikako guranje takvog čovjeka među neprijatelje. Ako neko piše o izričito političkim temama, kritizira ili kleveče, društvo ima pravo i obavezu da ga kritikuje, da se bori protiv toga.

ZA IZDAJU NEMA OPRAVDANJA

● Sigurno u zadnje vrijeme uočavate i neke pokušaje „izmirenja“ i „poravnavanja“ nekadašnjih ratnih protivnika, sve pod geslom da nije važno ko se pod komom i čijom zastavom borio, već da je „domovina svima ista“. Vi imate sva moralna i druga prava da o tome danas, 40 godina od pobjede nad silama zla, otvoreno progovorite.

— Nikad ne može biti domovina ista rodoljubima i izdajnicima. Izdajnik nema domovine. Naročito to važi za ove naše prostore. Pa, o tome pjeva čitava naša narodna poezija. Da ne govorimo o ratnim zločincima, čiji zločini nikad ne zastarjevaju. Zašto toliko nastojimo da nam izvuče Artukovića? Zašto čitavo čovječanstvo krivi Mengelea? Nažalost, sličnih je bilo u svim našim nacijama. Za izdaju nema i ne može biti opravdanja. Sa izdajnicima nema pomirenja, ni poslije smrti. Niti ikakvog zajedničkog imenitelja za izdajnike i ljude koji su se borili i padali za ovu slobodnu zemlju. To je moj ljudski i umjetnički kredo. Začudujuće je da se pojavljuju danas pojedinci koji traže „pomirenje“. To se mora osuditi.

Treba, naravno, odvojiti one ljude koji su bili u zabludi, prevareni, koji nisu shvatili šire dimenzije istorijskih događaja, koji su to poslije uvidjeli i uklopili se u nove društvene tokove. Njih mi ne možemo kriviti. Još manje možemo kriviti djecu za držanje roditelja, koji su se u ratu borili s puškom u ruci protiv nas. To je Tito izričito osuđivao, a toga, nažalost, ponekad ima u pojedinim sredinama. Ali prema osvjedočenim izdajnicima ne može se biti bolečiv niti ih stavljati pod istu kapusa onima koji su iznijeli na svojim leđima pobjedu u našoj revoluciji. Ne možemo im nikad pružiti ruku pomirnicu, ni kao živim, niti kao mrtvima.

● Gavro junak Vašeg romana „Gavrijada“ je krajšnik. Da li biste nam o njemu sada nešto više kazali, ili to ostavljate za predstojeć susret u banjalučkom Društvenom domu „Mejdan“?

— Gavru sam, kao što rekoste, učinio glavnim junakom moje „Gavrijade“. Ako zatreba još nešto, o tom ćemo u Banjaluci!

Jovan BABIĆ

JEZIK IH ZBLIŽIO

● Članovi esperanto klubova uživaju niz privilegija u inostranstvu, tako da se i u najudaljenijim zemljama, zahvaljujući gostoprimstvu domaćina osjećaju kao kod kuće

● U to su se uvjerali i mladi iz Poljske, koji su ovih dana bili gosti Univerzitetskog esperanto kluba u Banjaluci

Prijateljstvo među mladima ne poznaje i ne priznaje prepreke. Njihovom druženju ne smetaju ni državne granice, velike geografske udaljenosti - pogotovo što se međusobno sporazumijevaju samo jednim - esperanto jezikom. U to smo se mogli uvjeriti ovih dana kada je grupa esperantista iz Poljske bila u posjeti svojim prijateljima u Banjaluci - članovima Univerzitetskog esperanto kluba.

Pored putovanja, druženja i usavršavanja esperanta - mladima koji govore ovaj jezik gotovo da ništa drugo nije potrebno. Potvrđuje to i posjeta mladih Poljaka. U Banjaluku su stigli svojim prijateljima, koje su zimus ugostili u svojoj domovini. Malogoržata Mirovska, Aleksandra Vrona (studentkinje istorije), Halina Ejsmont (profesorica) - sve iz Lođa i Gžegoż Adamčik (student geografike) iz Krakova - šest dana su bili gosti banjalučkih studenata - esperantista. Smještaj im je bio obezbijeđen u Studentskom domu. Svoju sobu ustupile su im Gordana Pečanac, Borka Pilipović, Snježana Marković i Tatjana Arbutina („ilegalka“ iz sobe 16). Od skromnog studentskog džeparca gostima je obezbijeđen veoma sadržajan boravak.

— Svojim prijateljima iz Poljske pokazali smo sve znamenitosti Banjaluke. Osim toga imali su priliku da se veoma detaljno upoznaju sa našim navikama, običajima - studentskim životom. Dasmali više novca, koji smo inače međusobno sakupili od našeg skromnog džeparca - obezbijedili bi još posjetu Jajcu, Mrkonjić-Gradu i, eventualno, Jasenovcu. U nedostatku finansijskih sredstava) sve troškove u našoj zemlji mi snosimo) — posjetili smo samo Nacionalni park „Kozara“, odnosno spomenik na Mrakovci - kaže Gordana Pečanac, student četvrte godine Pravnog fakulteta, koja je kao esperantista bila u Grčkoj i Bugarskoj (na radnoj akciji), a ove godine planira odlazak u Mađarsku i Poljsku.

Prema riječima Dejana Rakovića, predsjednika Opštinske konferencije Saveza esperanto omladine Banjaluke - osnovna deviza svih članova je „esperanto pokret - za svjetski mir“. Riječi se mogu provesti u djelo upravo druženjem mladih iz cijelog svijeta, saradnjom i čestim posjetama - jačanjem veza koje su nasigurniji mostovi prijateljstva.

Halina Ejsmont, više od deceniju govori esperanto. Ovaj međunarodni jezik, koji je nedavno priznao i UNESKO i dao mu zvaničnu podršku, omogućava ovoj Poljakinji da se u inostranstvu osjeća kao kod svoje kuće. To joj u stvari pomažu brojni prijatelji - esperantisti, uvijek spremni da pruže gostoprimstvo i neophodne usluge. Inače, i dvoje Halinine djece pored maternjeg jezika govore esperanto, a njen suprug Tadeuš, čak je odbranio i doktorsku disertaciju na temu esperanto jezik i njegovi dometi.

— Veoma smo zadovoljni boravkom u Jugoslaviji. Toplo su nas dočekali prijatelji i želja nam je da se ova saradnja proširuje i obogaćuje novim sadržajima, ne samo među nama, već i mladima iz drugih organizacija (ferijalci, izvidaci) - kaže Halina Ejsmont.

Mirko KISJAN

DANI
ZA
NEZABOBAV

PROFESOR UMJESTO ADVOKAT

Profesor **Mato DŽAJA (79)** iako je nadomak devete decenije, ni danas iz ruku ne ispušta knjigu koja mu je uvijek bila i, eto, ostala napravniji i najvjerniji drug. Ponovo, ko zna koji put, lista Ivo Andrića, a upravo je završio čitanje i brojne opaske na marginama knjige „Živjeti u Hrvatskoj 1900-1941“.

● **Dvma, izuzetna knjiga. Spominju se mnogi ljudi koje sam poznavao, s kojima sam se sretao, saradivao, družio. Između ostalih i dr Ivo Andrić. Znao je sve slovenske jezike i važnije evropske, a naučio ih je uz pomoć Biblije?**

● **Svijet sam ugledao, kao najstarije dijete mojih roditelja, u selu Gornji Malovan, nadomak Kupresa. U taj gradić smo se preselili 1910. i tu sam upisao pa završio osnovnu školu. Otac je držao han i pasažeru. Bila su to kola slična fijakeru i služila su za prevoz putnika. U Kupresu je kupio zemlju, sagradio kuću i nas osmoro (živi smo samo najmlađa sestra i ja, najstariji) živjelo je osrednje.**

ŠKOLOVANJE

● **Stric mi je bio franjevac. Bavio se publicistikom. Godine 1970. objavljena mu je monografija „Sa kupreške visoravni“. Tad je imao 83 godine! Otići, poslije osnovne škole, na dalje školovanje u ono vrijeme mogla su samo djeca bogatijih trgovaca i činovnika. Zahvaljujući poznanstvu, stric me je poveo u Visoko i smjestio u Klasičnu franjevačku gimnaziju. Time je, u stvari, moja sudbina trebalo da bude određena. Kad sam završio 5. razred, tada se u meni nešto pobunilo. Nisam, jednostavno želio da budem fratar, jer sam imao druge ambicije i ideale. Napustio sam, zauvijek, Visoko i u Travničkoj gimnaziji (otvorena je, kao druga u BiH, 1882) završio 6. i 8. razred, odnosno tu sam maturirao. Stric se na to nije mnogo osvrtao: bio je tolerantan čovjek, vidio je da me sasvim druge stvari interesuju i privlače.**

● **Mnogo sam čitao. Od drugog razreda gimnazije nisam ispuštao iz ruku knjige, časopise, novine... Želio sam da postanem advokat, ali se to nije ostvarilo. Kao gimnazijalac bio sam stipendista kupreške općine, odnosno Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Napredak“: od prvih sam dobio 350, a od drugih 150 dinara. Kada sam maturirao, „Napredak“ je stipendiju davao samo onim studentima koji bi odabrali filozofski fakultet. S obzirom na to da sam volio književnost, iako sam se opredijelio u 1927. godine upisao sam Filozofski fakultet u Zagrebu.**

DIKTATURA

● **To je bilo vrijeme kada se burno živjelo, kada su se dešavali brojni istorijski događaji: ubojstvo Radića, zavođenje diktature... Samo dvadesetak dana poslije 6. januara 1929. godine, društvo „Reunija“, koje je okupljalo studente, pripadnika Hrvatske seljačke stranke, odnosno Samostalno-demokratske stranke, organizovalo je zabavu. Kada smo doznali da se u susjednom kazalištu nalaze Ante Trumbić i Svetozar Pribičević, otišli smo tamo i ovu dvojicu političkih prvaka na rukama donijeli u dvoranu, gdje su održali vatrene, podstrekačke govore. Sutradan je policija provalila u prostorije „Reunije“ i društvo je bilo zabranjeno.**

Špiro Bocarić: Seljanka, skica, ulje na platnu

Pedagog i revnosta istraživač

● **Profesor Mato DŽAJA: Želio sam da postanem advokat, ali se ne kajem što sam preko četiri decenije bio prosvjetni radnik ● S mladima je bilo zanimljivo i uzbudljivo raditi i saradivati**

● **Uz „Napretkovu“ stipendiju, budžet sam formirao od sredstava koja sam zaradivao davajući instrukcije iz latinskog i grčkog jezika. Nije se loše živjelo! Kada bih otišao na instrukcije, čekao me je obavezni gablec, sa šunkom, vinom...**

● **Imao sam sreću da su mi profesori bili od imena, ugleda i znanja, pravi eruditi: dr Anton Barac, dr Stjepan Ivšić, dr Dragutin Boranik, dr Ferdo Šišić, dr Ljudevit Hauptman. Profesor Bazala predavao je filozofiju. Svi studenti, bez obzira na grupu koju su studirali, morali su, tokom dva semestra, da slušaju njegova briljantna predavanja. Odnos profesora prema nama bio je zaista više nego korektan, akademski. Svako predavanje počinjali bi se obaveznom „gospodo i gospodice“.**

ŠTIP

● **S odličnim sam diplomirao 10. juna 1931. godine. Molbu za zaposlenje podnio sam Ministarstvu prosvjete. Tražio sam da radim na području BiH ili u Petrinji. Dobio sam — Štip, granično mjesto, čiji je živalj bio pod snažnim uticajem bugarske propagande. Tamo sam, u jesen 1931. godine, zatekao direktora Savu Ristanovića. Dočekao me je riječima: „Gledajući vašu diplomu, mislio sam, kolega, da ste pametan čovjek i da ovamo nikad nećete doći...“ Morao sam da dođem, a ostao sam dvije godine. Ubrzo, na opštim izborima moj Savo je bio jedini žitelj koji nije glasao, a samo koji mjesec dana kasnije režim Pere Živkovića ga je premjestio u Novu Varoš, u Sandžak.**

● **Makedonci su se grdnno mučili sa srpskohrvatskim jezikom, koji sam im predavao. I danas se sjećam fragmenta jedne pismene vježbe: „Išli smo u Kočane na utakmicata, a Kočanci su danas gadali s paradalz po glavata“.**

● **Početkom 1933. godine premješten sam u Prizren. Predavao sam latinski, u četiri viša razreda. Kada sam, prije pet godina, poslije četiri decenije sa sinom Ivom otišao u Prizren, sreću sam dosta mojih đaka ili njihovu djecu. Preostavljajući maturalne kategorije, podsjetio sam se, na primjer, da je moj učenik bio i Ali Šukrija. Od 1940. godine sam Banjalučanin, a 1972. sam sa 41,5 godine radnog staža otišao u penziju.**

● **Vascijeli život sam čitao i pisao. Saradivao sam u časopisima, novinama, sa „Školskom bibliotekom“... Objavio sam čitanku za šest razred gimnazije, zatim knjige „Banjaluka u polopisima i zapisa“... „Od Jukića do Hadžomerapića“, „Banjalučka realka“, i druge.**

● **Nisam postao advokat, ali mi zaista nije zao što sam odabrao poziv pedagoga. Bilo je lijepo raditi s mladima, a zadovoljstvo sam našao i u tome što sam se mogao bavim naukom.**

Limun PAPIĆ

Kambera, grad na jezerima

OD ŠTIVORA DO KAMBERE

AUSTRALIJA JE
NAJMANJI I OD
EVROPE
NAJUDALJENIJI
KONTINENT

Sve češće u australskom gradu Ficroj zvoni telefon broj 914-244. Javlja se **Radmila Borković** koja ovdje, u Jugoslovenskoj dobrotvornoj zajednici, pomaže ljudima koji su porijeklom iz Jugoslavije.

Radmila Borković je nedavno diplomirala na Monaš univerzitetu u Melburnu i odmah nakon toga dobila od Komisije za etničke poslove privlađi Viktorije zadatak da proučava situaciju, želje, potrebe i probleme naših ljudi.

● **Iako naša etnička zajednica spada među brojnije u Australiji, podaci o njoj su vrlo šturi i nepotpuni. Ipak, sam uspjele utvrditi da su naši ljudi stizali u ove krajeve od samog početka useljavanja Evropljana. Dolazili su mladi i zdravi, voljni da rade i željni da zarade. Ako bi se pravio nekakav presjek, mogli bi se reći da su naši ljudi veoma dobro snašli, pokazali se kao dobri majstori posebno u građevinarstvu i našli svoje mjesto pod australskim suncem — kaže Radmila Borković.**

Stara — i nova domovina

Kada ovdje otvorite „Novosti“ ili „Novo doba“, novine koje izlaze na našem jeziku, naći ćete obilje podataka, vijesti i informacija o Jugoslaviji, ali i Australiji. A ako listate dalje, tamo na kraju novina, i posmrtnice. U njima je posljednja rečenica obično: „Laka mu australska zemlja“. Provođe naši ljudi život daleko, daleko od rodnog kraja, i tu ga i završavaju.

Sve to lijepo kazuju stihovi jedne djevojke iz Viktorije objavljeni u „Novom dobu“. Piše **Dana Vuković**:

... Mi moramo jednom i za uvek znati
da će naši naraštaji našu novu domovinu
svojom majkom zvati.

Živi nam u miru stara domovino.

Srećan ti rođendan draga Viktorijo.

Pjesma je jedno, život je oduvijek bio nešto drugo. Naši ljudi u Australiji žive odlično. Veličina kuća se ovdje mjeri po broju spavaćih soba, a obično niko ne pravi manje od pet. Svi voze. Cijena benzina je od 47 do 50 centi, a sat vremena rada najlošije plaćenih: čistača ili prodavača mlijeka osam dolara.

Nije, međutim, uvijek bilo tako. I te kako su se naši ljudi patili kada su stizali u ovu zemlju u kampove, poput onog u Bonegili u koji i sada dolaze doseljenici iz dalekoistočnih zemalja. Nisu znali jezik, niti su bili vični novim poslovima i alatima s kojima su se susretali.

● **Kada smo plaćali nešto u šopovima, obično nam vadili najkrupniju novčanicu, jer nismo razumjeli koliko nam je cijenu prodavac rekao. Da, da, i upirali prstom u pojedine stvari, jer nismo mogli izgovoriti te, tada za nas veoma komplikovane riječi. Srećom, to vrijeme je davno prošlo — priča Andrija Postaji, koji je u Kamberu stigao iz Štivora kraj Prnjavora.**

Robot — „trgovački putnik“

Sada je i u prodavnicama drugačije. Kroz Belkonen šop u Kanberi redovno prolazi robot koji izvikuje šta se prodaje, šta je sniženo, šta je skupo i kvalitetno. Ako, recimo, dođete u prodavnicu auto-dijelova i tražite dio za neki automobil, prodavac će programirati kompjuter koji će mu pokazati na kojoj se polici traženi proizvod nalazi. Sve je ovdje kompjuterizovano. Elektronika brine o svemu. Upravo zbog te radne dinamike Australci — trče da se odmaraju. Upravo tako. Ujutro ih vidite u automobilima obučenim u trenerke kako odlaze na trim-staze, tenis ili kriket-igrališta. Trče i rekreiraju se, da bi se nakon tuširanja presvukli i otišli na svoja radna mjesta. Neki za trčanje koriste jednočasovnu pauzu za ručak i zbog toga na svakom spratu u zgradama u kojima su kancelarije postoje tuševi da bi se čovjek nakon trčanja uredan vratio na radno mjesto.

Poslije podne, oko 17 sati, kada prestaje radno vrijeme, cijela Kambera trči, takav se utisak stiče. Nije drugačije ni u ostalim gradovima. Trči se za zdravijem ulicama, parkovima, bulevarima uz obalu brojnih jezera. Voze se bicikli, svi kao da se nadmeću, a da bi bili što zdraviji.

Subota je, međutim, dan za piknik i pab. Kompletne porodice odlaze u prirodu i tamo provode cijeli dan. Ovdje nije nikakvo iznenađenje da iz najelitnijeg restorana gost iznese piće i sjedne na travnjak pred hotelom de luks kategorije. Isto tako je i na sportskim priredbama. Sve je po mjeri čovjeka.

A. KASIPOVIĆ

ČOVJEK I
PRIRODA
— U RASKORAKU

LJUDI PRED ZELENOM RIJEKOM

KUDA IDU BIJELE RIBE?

Sve do šezdesetih godina pio sam Vrbas, usred grada — toliko je to bila čista voda, kaže **Stjepan Marković**, prisjećajući se mladalačkih doživljaja sa kupanja u rijeci kraj koje se rodio i život proveo. I sad tu provodi svoje penzionerske dane, ali mu malo vremena ostaje za rijeku, u kojoj i ribu sve rjeđe lovi, a da vodu vrbasku pije više mu ne pada ni na kraj pameti. Marković je danas predsjednik Saveza udruženja ribolovaca Bosne i Hercegovine, a također i banjalučkog Udruženja i zacijelo zna šta govori: a u Vrbasu je, kaže on, bilo nekada bar deset puta više ribe nego danas!

Što je to tad, dakle nedavno, bilo tako, čini se da malo kog zanima danas — jer — društvo ima hiljadu i jednu brigu — ne računajući ribe. Takvo je doba krize, kada se ispostavljaju računi svake vrste: Bilo da su u pitanju strani kreditori, ili, pak, domaće zablude, tek, na nama je danas da platimo sve to, da vratimo svakom svoje, bez zapostavljanja vlastitog razvoja. Ali, jedan račun još nije dospio na naplatu — bar ne sa svojom punom cijenom; pa ako su u pravu oni koji vele da bi nam danas u cijelini bilo znatno lakše — samo da smo blagovremeno uvidjeli šta nas čeka, onda će zacijelo biti mudro da se već danas odlučnije okrenemo zaštiti ljudske okoline. Inače, i to bi jednoga dana moglo biti preskupo.

GDJE NESTAJU RIBE

— Ako ovako nastavimo, onda to vrijeme nećemo dugo čekati, smatra Marković: Vrbas je već sada rijeka prve kategorije, samo u svom gornjem toku — u Banjaluci je to već voda druge klase, nizvodno u INCEL-a prelazi u treću, a već u Ljevču je zacijelo četvrta — posljednja klasa, koju izbjegava i stoka.

U tom dijelu rijeke ribe više nema, jer nizvodno od INCEL-a dno rijeke prekriva mulj u sloju od 10 do 15 centimetara i sprečava razvoj planktona, a gdje nema toga — nema ni ribe. Za vodu je riba isto tako siguran pokazatelj kao što bi za kopno to mogao biti, na primjer, čovjek. A riba ne samo što ne živi u tom dijelu Vrbasa (gdje su se nekada sa lakoćom lovile plemenite vrste „bijele“ ribe: som, šaran ili smud), već izbjegava, čini se, i cijeli tok ove rijeke.

Prema zapažanjima mr Seada Gradanina, priča dalje Stjepan Marković, naročito u ljetnim mjesecima, riba sadrži u sebi toliko olova i žive da je štetu za ljudski organizam.

To nas je navelo da se detaljnije pozabavimo sadržajem vrbaskе vode. Prema jednoj analizi, obavljenoj 1981. godine, u Vrbasu je kod gradskog mosta nađeno u vodi cinka, cijanida i amonijaka u znatno većim količinama nego što standardi dopuštaju. Ove materije, koje pokazuje i naša tabela, uzrokovale su tada i pomor ribe, kojeg se sa žaljenjem sjećaju mnogi od 1500 aktivnih banjalučkih ribolovaca. Pa iako od tada do danas nije u Banjaluci zabilježeno trovanje ribe, našli smo se na Tehnološkom fakultetu u Banjaluci, gdje je dr Dragica Dodig pedantno razvrstala otpadne vode banjalučke industrije, i jednako metodično, objasnila: zagađivači vode su neorganske, odnosno organske materije, koje mogu u vodi biti suspendirane ili otopljene.

● O ljudskoj okolini razmišljamo malo, ali ako se na vrijeme ne angažujemo znatno odlučnije, računati za ovu nebrigu mogli bi uskoro biti preskupi

VODA DOBRA ZA ALGE

— U prvu grupu spadaju sve soli otopljene u vodi. Kalcijeve i magnezijeve soli čine normalnu tvrdoću vode, ali usljed obilnog izljeva otpadnih voda u Vrbas, sadržaj sulfata, nitrata i klorida se znatno povećava. U ovu grupu spadaju i ioni teških metala, koji su pratilci otpadnih voda metalopredavačke industrije. Tako se nalaze ioni željeza, kroma, bakra, nikla, čak i kadmija koji su svi toksične materije.

Ali, najmanje u jednakoj mjeri kao i neorganske materije vodu zagađuju i one organske koje „dugujemo“ razvoju prehrambene industrije. Otuda u vodi ima surutke, krvi, ostataka voća i povrća, a sve to, i štošta drugo, neminovno truli.

GINK (zn)	0,01	0,10 - 2,00	0,34
BAKAR (Cu)	0,10	0,08 - 0,80	0,17
CIJANIDI	0,01	0,03 - 0,25	0,31 - 4,68
AMONIJAK	0,10	0,20 - 2,00	1,00

ANALIZA VODE KOD GRADSKOG MOSTA U BANJALUCI početkom 1981. GODINE: u prvog koloni mogu se pratiti maksimalno dozvoljene količine, u drugoj količine koje su štetne, a u trećoj, količine koje su prilikom mjerenja pronađene.

Truljenje je, naravno, proces razgradnje materije koji se završava tek sa vodom i ugljičnim dioksidom, a da bi se obavljao — neophodan je kisik. Kad organske materije dospiju u vodu one se nastavljaju razgrađivati i tamo, uzimajući dakako kisik iz vode — gdje je on neophodan i ribama i ribljoj mladi. Posljedice su očigledne: na mjestima utoka otpadnih voda ne samo što nema riba, nego se uspiješno razvijaju alge i slični niži organizmi.

Napokon, u vodi se nalaze i razne suspendirane materije, koje u njoj trule i razgrađuju je.

A kada se sve to nađe u vodi zajedno, onda imamo vodu kakvu imamo: stoka je neće, a seljaci u Ljevču ne mogu ni da zamisle šta bi se desilo sa ljetnom da zemlju navodnjavaju vodom iz Vrbasa — kao što su to ranije mogli da čine.

ŠTA JESTE, A ŠTA NIJE NUŽNO?

To što Vrbasu ne žive više plemenite ribe, i što je ribe sve manje, mnogi danas ne smatraju prevelikom cijenom za brz

Vrbas je još i to samo djelimično — zelena rijeka, ali je neizvjesno hoće li, i dokle, takav i ostati

razvoj industrije i materijalni prosperitet ljudi. U isti mah, teško je naći eklatantniji primjer kratke pameti, koja je u drugim sferama života, (u ekonomiji, na primjer) već dala poražavajuće rezultate. Pažljivo predviđanje posljedica danas, i tome saobraženo djelovanje, na zaštiti čovjekove okoline, neophodno nam je ako ne želimo da ponavljamo istoriju visokorazvijenih zemalja u kojima zelenih rijeka skoro da i nema — ali potrebe za čistom vodom i te kako ima! Zapadni Nijemac prosječno potroši 100 litara čiste vode na dan — Jugosloven, tek trideset, ali nema sumnje da će i naše potrebe za čistom vodom stalno rasti; no ipak, ne vidi se zašto bismo morali na prečišćavanje vode odvajati silna sredstva kao Nijemci, ako uz više brige možemo sačuvati čistu vodu iz još djelimično zelenih rijeka.

Na primjeru Vrbasa, očigledno, nismo se proslavili. Ljudska okolina tiče se, naravno, svih nas, no, ako plate Stjepana Markovića, on smatra da ćemo nastavimo li kao do sada za deset godina ugroziti i pitku vodu.

Dejan SOČANSKI

DAROVALA 25 LITARA KRV

SOLIDARNOST
NA DJELU

Zlata Bjelajac /52/ radnica „Celpakovog“ OOUR-a „Prerada papira“ u Prijedoru druga je žena u ovoj opštini, odmah iza Raseme Čanić, koja je svoju krv darovala 83 puta i tako pomogla iznemoglim, iscrpljenim i bolesnim ljudima širom prijedorskog Potkozarja i Bosanske krajine. Još su svježija njena sjećanja na daleku 1959. godinu, kada je (28. novembra) prvi put zavrnila rukav i banjalučkoj ekipi transfuzije podarila 300 grama dragocjene tečnosti.

Od tada do danas ona je darovala ukupno oko 25 litara krvi. Po broju davanja i količini date krvi ona je prva na veoma dugoj listi Udruženja dobrovoljnih davalaca krvi „Celpak“ koje danas broji 717 članova.

— Vjerovali ili ne, ja nakon svakog davanja osjećam ne samo neko tjelesno i psihičko rasterećenje, već i zadovoljstvo, jer znam da sam tim humanim gestom pomogla, a možda i spasila nekom zdravlje, pa i život. Za mene kao radnicu je najvažnije važno što poslije toga imam i tri slobodna plaćena radna dana, lako mi i to prema potrebi dobro dođe, ali je sigurno više važno pomoći iznemoglim, iscrpljenom ili, unesrećenom. U tome i jeste naše najveće zadovoljstvo — veli nam Zlata.

Uvjerili smo se na „licu mjesta“ da su tri Zlatine članske knjižice ispunjene do posljednjih rubrika, a tri puta po 300 grama krvi već je upisano i u četvrtu knjižicu dobrovoljnih davalaca krvi u „Celpaku“. Stoga nije ni čudo što je ova

● Prijedorčanka Zlata Bjelajac već od 1959. godine je dobrovoljni davalac krvi ● Ova humana žena pomogla je mnogim sugrađanima u trenucima kad im je život bio ugrožen

vrijedna radnica i darodavateljka krvi dobitnica srebrnih i zlatnih znački i plaketa za 20, 25 i 50 davanja najdragocjenije tečnosti.

— Uvjerili smo se ko zna po koji put da je Zlata naš najuzorniji član. Prva je u davanju krvi, ali i drugim akcijama koje organizujemo u krugu naše fabrike. Presrećna je što je zajedno sa nama bila na jednodnevnim i dvodnevnim izletima u Jajcu, Sarajevu, na Tjentištu, Korčanicu, u Novom Sadu, na Petrovoj gori... Najdraže joj je, veli, što je vidjela naša velika žarišta NOB i revolucije, jer ona je dobro zapamtila posljednji ratni vjhor, posebno na Kozari i Grmeču — priča nam Josip Čorić, sekretar Udruženja dobrovoljnih davalaca krvi „Celpak“.

— Više od tri decenije sam u ovoj fabrici. Godine su tu, ali ću se truditi da se svom radnom kolektivu za dodijeljeni jednosobni stan u naselju Pečani odužim i radom i rekord-

Zadovoljna kad može pomoći u nevolji

nim brojem davanja krvi, da budem prva u prijedorskom Potkozarju — reče nam na kraju Zlata Bjelajac i najavi svoje 84. davanje krvi za koji dan.

Lazo RADOVIĆ

UZ GOSTOVANJE BRITANSKIH ROKERA U PEKINGU

UMJESTO TRANSA - APLAUZI

● Kako je u Pekingu protekao prvi koncert rok-muzike
● Mladi Kinezi reagovali na svoj način - znatizeljno, ali uzdržano

Već nadal ko poznata britanska grupa „Vam“ sinoć se predstavila mladima Pekinga, ali dvorana nije eksplodirala.

Bio je to prvi koncert rok-muzike u ovoj zemlji, što je događaju garantovalo veliku radoznalost. Kako će proći, kako će taj ritam i sve ono što ga uobičajeno prati na zapadnim scenama i drugdje, doživjeti mladi Pekinška? To je bilo pitanje.

Došli su Džordž Majkl mladi pjevač i gitarista Endru Ridžli s orkestrom od 14 članova i još stotinjak pratilaca koji svi zajedno čine da je „Vam“-grupa postala toliko poznata.

U najvećoj sportskoj dvorani u Pekingu bilo je 10.000 slušalaca. Karte su razgrabljene za svega dva časa, a na otvaranje šaltera biletarice čekalo se i više od dvanaest časova. Kuriozitet je prvorazredan.

Srdačan auditorijum

Nije mala stvar da se u kineskoj sredini „otvara“ rok-kultura. Bio je to izazov, a isto toliko i rizik. Sve je bilo u pogonu, sva sila elektronskih baterija i svjetlosnih efekata. Onda starta, gromoglasno i zasjenju-

jućeg. Majkl i Ridžli krenuli su u osvajanje publike: podižu je na noge ubaciti je u ritam i povući u plimu koja se lomi, uzdiže do ekstrema i pada.

Njihov trud u tome možda nije mogao biti veći. I auditorijum mladih Kineza se zaista trudio da im uzvratu srdačnošću. Ali, još jednom da se kaže, dvorana nije eksplodirala. Daleko od toga.

Kinezi nisu bili ni hladni ni plašljivi. Jednostavno, reagovali su na nešto što ne poznaju, na šta nisu navikli zapravo tako su reagovali kako to i inače čine, na svoj način. Nekoliko puta su aplaudirali stojeći, ali nisu skakali sa mjesta. Grupa ih je u svom zanosu pozivala u ritam, a mladi su u njega rijetko ulazili. Umjesto toga, obilato su nagradivali izvođače aplauzima, ali tek onda kada se „numera“ završi. Prvo bi obavezno poslušali šta im se nudi, a onda bi pljeskali, zavisno od toga koliko im se sviđjelo.

Ipak, -dva svijeta

Umjesto njih skakali su mladići i djevojke iz „zapadnog svijeta“ (kako se to obično kaže za sve što

nije iz Kine) koji ovdje studiraju ili im rod telji žive i rade u Kini. Oni su dali predstavu za sebe. Vraćali su Majklu i Ridžliju sve na štasu oni naučili i bez čega se možda i ne osjećaju komforno: trans, vrisak, igru, neprestanu igru.

Mladi Kinezi su ih posmatrali sa simpatijama, ali prije svega s velikom radoznalošću. Jedni drugima su pokazivali u velikoj okrugloj dvorani na „oaze“ u kojima su njihovi strani vršnjaci reagovali do usijanja. Dva svijeta. Kinezi su im se smješkali, znatizeljno i blagonaklono, ali nisu bili povučeni u vrtlog jedne drugačije zabave. Danas su na konferenciji za štampu gotovo svi čekali da čuju samo jedan odgovor. Pitanje je bilo: „Kako su reagovali mladi Pekinška?“. Majkl je odgovorio: „Uopšte govoreći, vrlo dobro“. Ali, oni su bili neaktivni, insistirali su neki novinari. Ne bih rekao, već su kulture različite“, ostao je uporan mladi Majkl.

Znači, svi su zadovoljni. Svakose zabavljao na svoj način, vrlo različito, a opet u stvari slično, jer svima je bilo blisko zabavljanje.

Božidar ĐURICA

VIJETNAMCI VOLE RIBOLOV

U glavnom gradu vijetnamske provincije Ngkhi Binh jedno od glavnih zanimanja stanovnika je ribarstvo. Mali ribarski čamci preko cijelog dana i noći napuštaju i vraćaju se u luku Qui Nhon sa bogatim ulovom. Od 200 hiljada stanovnika više od 10 odsto

bavi se ribarstvom i tako zaraduje za život. Ribolov je popularno zanimanje u Vijetnamu - oko 75 odsto ribara organizovano je u zadruge i druge vrste kooperacije. Na slici: izgled luke Qui Nhon u Vijetnamu.

SVEMIRSKI LETOVI

PRVI KOSMONAUT IZ SAUDIJSKE ARABIJE

Sultan Ben Salman Ben Abdel Aziz biće prvi kosmonaut iz Saudijske Arabije. On će učestvovati u misiji američkog „Šatla“ „Diskaveri“, planiranoj za 12. juni ove godine. Dvadesetdevetogodišnji pilot, rođak kralja Fahda, izabran je odlukom arapske organizacije za svemirske komunikacije. U toku misije broda „Diskaveri“ biće lansiran drugi po redu arapski telekomunikacioni satelit „arabsat 2“. Prvi satelit tog tipa lansiran je februara ove godine uz pomoć evropske rakete „arijana“.

IZ NAUKE

„Popravljanje“ gena — izazov budućnosti

● Genetičko inženjerstvo, kao jeftina tehnologija velikih mogućnosti, predstavlja šansu za nerazvijene i zemlje u razvoju

U narednih pet godina od naučnika se očekuje da otkriju i izoluju defektne gene odgovorne za nastanak nasljednih bolesti koje pogađaju milione ljudi. Značaj koji će imati ovakvo otkriće jasan je ako se zna da poremećenost gena igra važnu ulogu u gotovo svim bolestima, uključujući visoki krvni pritisak, „šećer“, pa i srčane bolesti. Sljedeći korak biće ispravka pogrešne informacije koju takav gen nosi u sebi, primjenom takozvane genetičke terapije. Bila bi to revolucija u liječenju ovih bolesti, jer bi medicina mogla da otklanja njihove uzroke, umjesto da liječi samo posljedice. Vjeruje se da je realan rok za to 2.045 godina.

Ovi ciljevi u oblasti genetičkog inženjerstva, zapisani u programu Organizacija Ujedinjenih Nacija za industrijski razvoj svjedoče da je nauka pred vratima otkrića koja su, prije nešto više od decenije, smatrana naučnom fantastikom.

Jugoslavija ima šansu da i sama zakorači u tu budućnost koja je u svijetu uveliko počela. Prvo jugoslovensko savjetovanje o temi „Genetičko i biohemijsko inženjerstvo u biotehnologiji“, koje je od 8. do 10. aprila održano u Beogradu, uz učešće svjetskih stručnjaka, ukazalo je prije svega na mogućnosti razvoja ove oblasti u Jugoslaviji.

„Zemlje u razvoju ne mogu da se takmiče sa industrijski razvijenim zemljama u Vasijskim istraživanjima, niti, na primjer, u mnogim granama fizike gdje čak i jednostavni eksperimenti koštaju više hiljada dolara. Genetičko inženjerstvo, kao jeftina tehnologija velikih mogućnosti, predstavlja šansu upravo za nerazvijene i zemlje u razvoju. U ovoj oblasti investicije nisu tako velike - važnije je ulaganje u znanje, kaže Dragutin Savić, profesor molekularne genetike na odsjeku za molekularnu biologiju beogradskog Prirodno-matematičkog fakulteta.

Mnogi smatraju da je za razvoj genetičkog i biohemijskog inženjerstva neohodna dobra saradnja industrije i akademskih institucija. Sporazum o naučno-stručnoj saradnji koji su nedavno potpisali kragujevačka „Crvena zastava“ i beogradski Institut za imunobiologiju i virusologiju „Torlak“ zasad je usamljen primjer takve saradnje kod nas.

FOTO-OBJEKTIVOM

KOZOROG - CIRKUSKA VEDETA

NJUJORK, aprila - Heder Hunter dodiruje rog jednorogog kozoroga koji nstupa u Ringling Bros, Barnum i Bejli cirku-su, a koji je debitovao u Medison Skver Gardenu. Ovaj živahni kozorog je jedna divna životinja sa srebrnastom vunom i sa smeđim rogom koji raste iz njegovog čela.

SVJEDOČANSTVA ŽRTAVA RATA

SALVADOR — OPUSTOŠENA ZEMLJA

● Ljekari i očevici tvrde da režimska vojska u Salvadoru koristi bakteriološka oružja, bojne otrove i napalm bombe protiv civilnog stanovništva

Avioni“ su nailazili u talasima. U brišućem letu bacali su neke čudne bombe koje su se, umjesto da eksplodiraju, okretale u mjestu i ispuštale neki plavičasti dim čudnog, oporog mirisa od kojeg je ljude hvatala mučnina, dobijao si nesavladiv nagon za povraćanje, temperatura je rasla i do 42 stepena. Svi smo bili kao u bunilu.

Teško smo se kretali. Dizenterija nas je iscrpljivala, a djeca su umirala kao muve...

To su riječi jednog salvadorskog seljaka. Molio je da ostane nepoznat, jer se bojao za svoju sudbinu. Kaže da se mora vratiti u selo u blizini San salvadora, gdje će i dalje živjeti sa ratom i policijom Salvadora. A ona se nimalo ne razlikuje od „eksadrona smrti“.

Njegova tvrdnja nisu usamljena. Grupa ljekara iz Salvadora ovih dana je zapanjala javnost kada je na osnovu svojih nalaza potvrdila da ratno vazduhoplovstvo Salvadora zaista koristi bojne otrove, bakteriološka oružja i napalm u napadima na civilna mjesta na oslobođenoj teritoriji ili u blizini.

Sudeći prema iskazu ljekara i očevidaca, koje potvrđuju i nalazi salvadorske Komisije za ljudska prava, režimska armija te ratom opustošene zemlje je u više navrata prošle godine bacala napalm bombe na sela u unutrašnjosti, a kada ni to nije pomoglo, korišćeni su bojni otrovi. Strategija je, prema iskazima salvadorskih ljekara, nalikovala na onu koju su Amerikanci primjenjivali u ratu u Vijetnamu. Avioni bi u brišućem letu, sa malih visina, bacali kontejnere sa otrovnim gasovima i bakterijama. Sljedeći korak bio bi da se sačeka dejstvo otrova, a kada bi borci FMLN i obični seljaci bili sasvim iznemogli, stupili bi u dejstvo pripadnici specijalnih jedinica. Ti su vojnici zatim ubijali sve redom: žene, djecu i starce, a da ti ljudi nisu ni znali šta se to, ustvari, dešava. Otrovi su ih iscrpljivali do te mjere da nisu mogli ni da reaguju, a kamoli da se brane.

S. ČASULE

BOPAL - PET MJESECI NAKON
KATASTROFE

UGROŽENE TRUDNICE

Bolnice u indijskom gradu Bopalu zabilježile su iznenadno značajno povećanje procenta prevremenih porođaja među ženama iz oblasti zagađene širenjem otrovnog gasa iz fabrike vještačkih đubriva, američke firme „Junion Karbajd“. Od trećeg decembra 1984. godine, kada je blizu 40 tona smrtonosnog metil izocijanirita zbog nedovoljne obezbjeđenosti oslobođeno iz ove fabrike, u stambenim naseljima u njenoj okolini rođeno je prije vremena 32 odsto beba. Normalna stopa prevremenih porođaja u Bopalu inače iznosi oko pet odsto. Zabilježeno je ukupno 100 prevremenih porođaja, a 65 beba je umrlo ubrzo poslije rođenja. Takođe je zapaženo opadanje prosječne tjelesne težine novorođenčadi. U kakvoj su vezi dva bopalska ekološka katastrofa, u kojoj je život izgubilo oko 2.500 ljudi, a još 200.000 povrijeđeno, i porast stope prevremenih porođaja u ovom gradu pokazaoće tek temeljito proučavanje svakog pojedinačnog slučaja, smatraju ljekari.

OMER ZORABDIĆ

NESANICA

Noć je oticala. Kap po kap. Primicala se i zora, a Ahmed-efendija je, kao obično, ležao budan. Iz mraka su polako izranjali pojedini dijelovi namještaja: sto, stalaža, zidno ogledalo... I on, ko zna koji put, zavidljivo pogleda svoju ženu koja je spavala kraj njega u postelji. Jorgan prebačen preko njenih prsa ravnomjerno se podizao i spuštao kao čamac na zatalasanoj rijeci.

— Jah, uzdahnu Ahmed-efendija. Lako je njoj. Nit' prebire svjetske brige, nit' o čemu razmišlja. K'o ženska glava. Svejedno joj je što se svadaju Rusi i Amerikanci.

Njega su, nasuprot, rasanjavale koje-kakve misli. Uveče, kad bi legao, na um mu je padalo sve što je preko dana čuo ili pročitao. I nesanicu se uvuču u Ahmed-efendiju kao crv u vočku. Zaspao bi tek pred zoru kad bi ga misli izmorile i potpuno dokosurile. Od lijevanja do sna bio je za njega redovno dug i zamoran put. Vrtio se i prevrtao u postelji, a ujutro, uz jutarnju kafu, pričao je ženi o svojim nespavanjima.

— Znam — govorila je žena. — I mene buđiš. A baš bi sad trebalo da dobro spavaš. Eto, dobio si povišicu, oboje smo, hvala bogu, zdravi, a imaš i mladu ženu. Šta ti falj?

— San.
— Zažmuri, pa ćeš zaspati.
— Ne daju misli.
— A ti nemoj misliti.
— Same od sebe dođu. Čim legnem navale k'o skakavci poslije kiše. Blago tebi. Čim legneš odmah zaspiš.
— Imala bih i ja o čemu da razmišljam, ali neću. Više volim da sanjam.

— A šta sanjaš?
— Žena se viđjasto osmijehnu.
— Bolje je da ti ne govorim. Sanjam ono što žene sanjaju kad im muževi ne prilaze u postelji.

Razlika u godinama između njega i njegove žene bila je velika. Kad se njom ože-

nio, to i nije bio problem, jer je i on tada bio mladi, ali što je vrijeme više odmicalo, razlika je postajala sve uočljivija. I dok je on o tome razmišljao, ona je kraj njega spavala. Njene ušiljene grudi su se jasno ocrtavale na spavaćici. Mamilu je i u snu, ali je on ostavi da spava. I okrenuši se na drugu stranu, utonu u nove misli. Sve što je preko dana registrovao njegov mozak, odmotavalo se sada, u postelji, kao film na biskopskom platnu, poprimajući mnogo veće dimenzije nego što su bile u stvarnosti. Prigovor je postojao prijekor, šala uvreda, osmijeh ironija... Pokušavao je da se otrgne od misli, zatvarao oči i brojao do sto i nazad, ali se misli, kao u inat, još više rojile kao muhe ok otrule jabuke.

Jednom ga žena, dok su doručkovali, upita:

— Kaži mi šta ti najviše remeti san?
— Sve.
— Šta, na primjer?
— Eto, na raskrsnici su podigli kuću koja se ne uklapa među ostale. I kad legnem, sjetim se te kuće i ona me iznova počne da nervira. Kakvi su to dunderi, dodavola!
— Kuća nije tvoja. Baš te briga. Neka nervira onog čija je.
— Ali i ja prilazim pored njeg. Bode oči.
— A ti je zaobidi.
— Kako mogu da je zaobidem kad pored nje moram da prođem dok idem u kancelariju.
— Žena slegnu ramenima.

— Ja, bogami, kad legnem, uvijek mislim samo na lijepe stvari. Ne dam da me ništa muči i da mi remeti san.

Slijedeće noći Ahmed-efendija pokuša i sam da misli na lijepe stvari ne bi li i on, kao njegova žena, zaspao.

I u mislima mu iskrnu gospođa Nevena, supruga njegovog kolege, koju je jutros sreo na ulici. „Kako divno izgledate, gospodine Ahmed-efendija“, kazala mu je. „Izgledate kao miadić!“ Onda pomisli: „Laže! Kako mogu izgledati kao mladić u ovim godinama? Rekla je to tek tako, da mi polaska“. I misli o prolaznosti života pokuljaše kao pčele iz košnice. U grudima, oko srca, osjeti kratak, pritajen bol. „Počelo je“, prošaputa. „Pa da, već mi je pedeset i kusur godina“. I odluču da sutra, čim završi posao, ode do ljekara: da vidi šta ga to probada u grudima. Ali sutradan, iako je rekao i ženi da će otići ljekaru, ne ode. U podne ga ona upita:

— Je si li bio kod ljekara?

— Nisam.

— Zašto?

— Doktori uvijek nešto pronadu, a bolje je da ne znam nego da znam da imam neku boljku. Samo bi me uplašio.

— Mogao ti je dati nešto protiv nespavanja. Od nespavanja i dolaze sve bolesti. Hajdemo, zato, večeras negdje na sijelo. Možda ćeš kasnije lakše zaspati.

I odoše komšiji na posijelo. Njih dvoje, jer nisu imali djece. Na posijelu su razgovarali i o Ahmed-efendijinoj nesanicu.

— Kako možeš spavati — reče komšija — kad noću nigdje ne izlaziš. Izadi, brate, u kafanu i olakšaj sebi svoje brige u razgovorima s ljudima, pa ćeš, kad legneš, zaspati k'o dijete. Što su kafane izmišljene nego da se ljudi u njima okupljaju.

I Ahmed-efendija poče da izlazi i njegovi izlasci postajali su sve češći i duži. Žena mu je prigovarala, ljutila se, ali se on nije osvrtao na njene proteste. Kafana je, šta-više, postala sastavni dio njegovog života. Privlačila ga je kao magnet. I zareda da izlazi svako veče. No, jednom, vrativši se ranije nego obično, zateče u kući nekog brkatog muškarca sa svojom ženom u svojoj postelji.

— Je li to taj iz tvojih snova? — viknu i nasrnu na ženu.

Brkati muškarac, pridržavajući raskopčane pantalone, iskoči kroz prozor. Žena

zapomaga. Iz komšiluka dotrčaše komšije. I jedva je iščupao iz njegovih šaka.

Tri dana kasnije kadija ih rastavi. Ona ode tetki u Visoko, a njemu se vrati njegova nesanicu, još teža i mučnija. Više mu nisu pomagali ni izlasci u kafanu, ni rasterećenje u društvu. Ostatke noći, poslije sjedeljki u kafani, provodio je u mislima na ženu: šta je to učinio da ga je žena s drugim prevarila? I nikad neodgonetnu.

MONOGRAFIJE NOR-a

HRONIKA STRADANJA I HEROJSTVA

Dušan D. Samardžija: *Bosansko-dubličko područje u NOR-u i socijalističkoj revoluciji 1941 — 1945, Bosanska Dubica, 1984.*

Hronika bosansko-dubličkog područja u narodnooslobodilačkoj borbi i socijalističkoj revoluciji 1941-1945. godine, opštine u kojoj se nalazi opjevano Knežopolje, počela se pisati čak prije petnaestak godina. Poslije niza zapleta i primjedbi članova redakcionog odbora, ona je konačno u julu prošle godine, na narodnom zboru u ustanici Milića Gaju, promovisana i ugledala svjetlo dana. Koliko se ova knjiga željno očekivala govori podatak da ukupni tiraž od oko 5000 primjeraka skoro rasprodan.

Međutim, oni koji su očekivali da će u rukama imati obimnu monografiju koja će u pravom smislu biti sinteza o nastanku i razvoju revolucionarnog pokreta i narodnooslobodilačke borbe koja je kao malo gdje kod nas naišla na takvo pogodno tlo kao što je oblast bosansko-dubičke opštine i slobodarsko i prkosno Knežopolje, moraću vjerovatno sačekati neku drugu priliku. Ovdje se može govoriti, prije svega, o hronici, a ne o monografiji kako u podnaslovu knjige stoji. Autor Dušan D. Samardžija, pukovnik JNA u penziji i istaknuti prvoborac bosansko-dubičkog kraja, usvom tekstu koji iznosi oko 270 stranica nije izbjegao ustaljene šablone koje godinama susrećemo kod sličnih štiva, ali zato taj tekst, što mu je i glavna odlika, ima izuzetnu faktografiju. Drugu polovicu ove hronike čini oko 120 fotografija podijeljenih na pet ciklusa (etnografski dio, fotografije NOR-a, ofanziva na Kozari, spomenici i spomen-obilježja, zločini okupatora i domaćih izdajnika) i izuzetno vrijedni spiskovi poginulih boraca i žrtava fašističkog terora, te opustjelih kućnih ognjišta.

Statistika bosansko-dubičkog područja i Knežopolja, to je priča sama za sebe. Od 33129 stanovnika ovog područja 6325 su bili aktivni borci NOV i PO Jugoslavije pronoseći slavu i hrabrost neustrašivih knežopoljskih ratnika širom

U SVIJETU KNJIGE

naše zemlje. Mnogi od njih od anonimnih ljudi su izrasli u legendarne junake, da bi njih četrnaestorica bili okićeni izuzetnim odličjem — Ordenom narodnog heroja, a neki opet postigli visoke vojne položaje od komesara i komandanta bataljona i brigada, pa do čelnih u divizionima i armijama. Od njih su čak 3404 ostala na vječnoj straži po svim našim krajevima, od kojih je gotovo četvrtina bila mlada od dvadeset godina. Ova strahovita uspravna ali i opominjuća statistika kaže da je 21037 stanovnika ovog kraja prošlo kroz internaciju i razne logore u kojima je ljudski život spadao u nepostojeće kategorije: od Jasenovca i Zemuna, pa do dalekog Aušvica i još daljeg Narvika. Njih 1119 nikada se iz tih posljednjih krugova pakla nije vratilo. Uzloglasnoj kozarskoj ofanzivi ljeta 1942. godine, i u ranijim i kasnijim neprijateljskim upadima na ovu slobodarsku teritoriju, nastradala su 3093 stanovnika. To ukupno doseže do izuzetno tragične i nedogodene cifre od 17691 poginulih stanovnika bosansko-dubičkog kraja, ili više od 53 procenta od ukupnog broja stanovnika. Kad je sloboda krajem aprila 1945. godine konačno stigla u ovu oblast Potkozarja bez jednog ili dva roditelja bilo je ostalo 6955 djece, što čini tri procenta ukupnog broja ratne siročadi u Jugoslaviji.

Ovdje, uz izuzetnu faktografiju, kako je već rečeno, zamjerke koje se diskretno mogu uputiti autoru idu u smjeru da je nekim događajima nepotrebno poklanjao puno prostora dok je kod nekih, veoma značajnih, činio opet suprotno, koristeći veoma često, bez određenih kriterijuma, neprijateljske izvještaje u opisu nekih akcija naših jedinica. Prvom, a kasnije, i konačnom oslobođenju same Bosanske Dubice moglo se posvetiti malo više detalja i novog svjetla. Istina, autor u svojoj napomeni na početku knjige blagovremeno ističe jednu ogradu: „Ni ova knjiga nema veliku pretenziju. Ona će nas djelimično upoznati sa događajima iz ranijih razdoblja... Ona će čitaocu nekoliko bitnijih informacija o etnografskom, istorijskim i društvenim zbivanjima na ovom području do početka NOR-a. Osnovni je zadatak ove knjige, međutim, da čitaocu ponudi nešto više podataka o događajima koji su se zbili na ovom tlu tokom NOR-a...“ U istoj napomeni autor ističe da treba nastaviti istraživanja i rasvjetljavanje mnogih događaja i ličnosti, a mi bismo rekli i davanja preciznijih ocjena i ispravljanja određenih netačnosti kojih se tu i tamo može naći u ovoj hronici.

Na kraju i mali lament što ovaj izdavački poduhvat nije ambicioznije zamišljen i realiziran, prije svega zbog izuzetno svijetlih žrtava i slobodarskih napora naroda ovog kraja i njegovih izuzetnih revolucionarnih tradicija. Konačno, socijalističke ideje su na ovom prostoru sijane još za davne Pecijine bune 1875. godine od strane velikog zanesenjaka o ljudskoj sreći Manojla Hrvčanina, rođenog Dubičanina, koji je tih davnih dana drugovao i saradivao sa Svetozarom Markovićem, pa čak i sa jednim Bakunjinom. No, kako je već kazano, natakve sinteze moraću se još čekati. Radi nas samih, i budućnosti naše radi, one će se u što skorije vrijeme morati pojaviti.

Marko RUČNOV

ROMAN

SVJEŽINA PROZNOG KAZIVANJA

Branko Hofman: *Ringo Star, Znanje, biblioteka Hlt — junior, Zagreb, 1984.*

Sve ono što nam nudi Branko Hofman iz svoje književne radionice mora biti dobro i uspješno jer njegovo ime nosi sa sobom znak prepoznatljivosti i poetske svježine, vedrog savremenog humora i dubokog poniranja u psihu svojih junaka.

Tako je i ovoga puta. Roman RINGO STAR je vedra i nadahnuća priča iz savremenog života i savremenom mladiću Smiljanu zvanom „Smola“, njegovoj sestri Helenci, psiču Ringu Staru i brojnim dogodovštinama i nevoljama kojima ih Ringo Star izlaze u vrijeme odsustva njihovih roditelja koji su na godišnjem odmoru. Na prvi pogled bezazleni psič postaje prava napast koji po stanu hara i para, ruši i razbija, a uz to uživa punu zaštitu male Helence koja aza njih pere i čisti, krije i ublažava zlo koje izaziva ova napast.

Mada Hofman za naslov svoga romana uzima psa kom su dali ime po nekad popularnom pjevaču Ringu Staru, u centru njegovih književnih posmatranja je savremeni život mladog čovjeka u Sloveniji, život pritisnut normama obaveza i određenim moralnim okvirima u koje se treba uklapati. U stvari, u centru piščevog interesovanja je mladić Smiljan koji je prokockao sve prilike za svoje školovanje, pa se skrasio u jednoj auto-mehaničarskoj radionici gdje uči zanat. Živ i temperamentan, od dolazi u kafilte sa okolinom koji su ponekad smiješno-banalni, nekad teški, a nekad i tragični. Nerazumijevanje mladih, sukobi shvatanja u životnih nazora, neusklađenost mišljenja među različitim generacijama i različiti aršini za ocjenu moralnih normi i postupaka su u centru piščevog interesovanja u ovom romanu koji je veoma uspio predstavnik savremene omladinske proze i koji je nosilac „Levstikove nagrade 1981“.

Duhovito i zanimljivo Hofman gradi sukobe među ličnostima, ulazi u uzroke i povode tih sukoba i tako ispisuje zanimljivu prozu pristupačnu mladima, a privlačnu i za starije čitaoce. Hofman u stvari piše roman o savremenoj mladoj generaciji čiji lični dohodak, brige i dileme pozna do tančina i u čiju psihologiju ulazi vješto i spretno poput velikog majstora literature. To i jeste razlog što se Hofmanov roman, kao i prethodne njegove knjige (Noć do jutra, naprimjer) čitaju u dahu i sa izuzetnom pažnjom. Hofman ne samo da govori o životu oko nas, nego u njegovim djelima nalazimo dio nas samih, naše snove i čežnje, nade i želje koje smo željeli, a koje smo u većoj ili manjoj mjeri ostvarili. Identifikacija čitaoca sa likovima u djelu je vrhunska osobina Hofmanovog romana i književnog djela uopšte kom svaki pisac teži, pa nam je ova literatura bliska i potrebna, pravo osvježanje u haosu života kojim živimo i koji u ovakvim djelima nalazimo.

Rizo DŽAFIĆ

Sunčano jutro

Četiri su decenije od onog sunčanog proljetnog jutra, kada su jedinice Jugoslovenske armije probile sremski front i krenule u pobjedonosne bitke za oslobođenje zemlje.

Bio je 12. april 1945. godine. U 4,45 počela je sudbonosna bitka poslije 175 dana ratničkog nadmudrivanja sa nadmoćnijim neprijateljem. Trebalo je probiti sedmu liniju fronta u Sremu, sedmu i posljednju i onda zajedno sa ostalim armijama naše vojske goniti

neprijatelja do jugoslovensko-austrijske granice.

Četiri armije sa četiri komandanta — ratničke legende (Peko Dapčević, Koča Popović, Kosta Nad i Petar Drapšin) — imale su težak, ali slavan zadatak. U Titovom stroju bilo je u tom trenutku 800 hiljada boraca. Odluku o probu fronta donio je Vrhovni komandant u Beogradu, zajedno sa komandantima armija.

Front je probijen, neprijatelj protjeran. Sremska ravnica i ratnici, koji su ovdje ratovali,

pamte i pamtiće sve strahote ovog fronta. Pamtiće ih i djeca, jer se priča o „ratu u blatu“ prenosi s koljena na koljeno.

Danas je u Sremu nova bitka. Bitka za hljeb, bitka za sutrašnjicu. Umjesto fijuka granata i brujanja partizanskih bombardera, brekciju traktori na njivama, neimari grade nove puteve i kuće...

Bivše ratište je već 40 godina u stvaralačkom grču.

Naši putokazi

Danas je punih četrdeset godina od onog proljetnog jutra kad su Titove divizije slomile neprijateljsku odbranu na sremskom frontu. Sjećanja na to sunčano aprilsko jutro još su svježija, na to veliko jutro još jedne pobjede.

U Kući cvijeca na Dedinu svjež vijenac položen drhtavom rukom ratnika — Titovih saboraca. Osim tihog lepršanja lista tek izlistalih breza i krik pauza ništa ne remeti mir u ovom memorijalnom centru, gdje počiva najveći sin naših naroda. Kraj groba Vrhovnog komandanta počasna straža. Mladi gardisti u stavu mirno. Čast i obavez — reći će.

Proljetni lahor igra se svježim cvjetovima na mermernoj ploči, a u cvjetovima bezbroj zavjeta na današnji dan, na dan kada je prije četrdeset godina sremska ravnica bila preorana topovskim granatama, kad se umiralo sa pjesmom na usnama, kad je čekala toliko željena sloboda. I svi ti zavjeti su jedan zavjet, zavjet sa naših balkanskih visova, dubodolina i ravnica: nastavimo Tv-ojim putem, družte Tito.

Na ratištu, tamo gdje je prije četiri decenije zemlja bila crvena od krvi sinova ovog naroda, razvigorac miluje obrađena polja.

Ratnici u stroju svečanom. Tita nema među njima, ali je u njima, na usnama se čitaju njegove riječi, njegovo ime. Stroj naroda i vojske, starice zabrađene u crne marame, mladost lepršava kao proljeće, ratnici ozbiljni, kako to dolikuje slobodarima. Titova misao u svima.

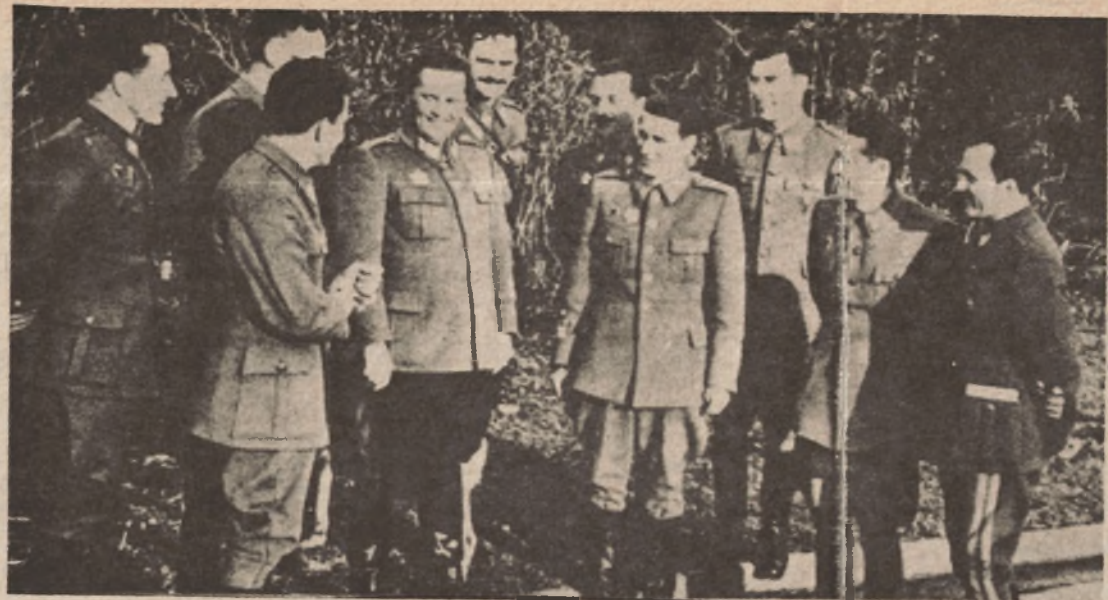
I vizija sutrašnjice, uz sve teškoće današnje, jasna, određena Titovim djelom i riječju. Njegovi putokazi pred svima. Svaki putokaz je novo, ljepše jutro, srećnije za one u stroju, za strugom, u kolijevci... I zavjet saratišta, kao onaj iz vijenca na mermernoj ploči: srećna ravnica, oslobodiće, mora biti još srećnija. Dolaze mlade ruke, nove snage, nadahnute tvojim djelom i tvojom mišlju.

Tvoji putokazi su sloboda i sreća ljudska. To jedar kojisi nam ostavio.

Proljetni povjetarac razigrava tek izlistalo lišće bijele breze. U Kući cvijeca Vrhovni komandant na vječnom počinku, a kraj mermerne ploče mladost na počasnoj straži.

Na sremskom bojištu trenutak slavlja i nova, mirnodopska ofanziva. Front stvaralački, onakav kakav si želio da bude.

MEĐU ARTILJERCIMA
Maršal Tito nije propustio priliku da na sremskom frontu posjetiti teški artiljerijski divizion Prve proleterske divizije.

ODLUKA
Vrhovni komandant Jugoslovenske armije maršal Tito sa komandantima armija i najbližim saradnicima u Generalštabu Jugoslovenske armije u Beogradu, prilikom donošenja odluke o probu sremskog fronta i izvođenja završnih operacija za oslobođenje zemlje, u martu 1945. godine.

MLADOST
General-major Milutin Morača, komandant Pete udarne divizije govori borcima na sremskom frontu. Sremskog fronta i završnih operacija general pukovnik, narodni heroj i član Savjeta Federacije Milutin Morača dao je intervju „Glasu“.

NA RATIŠTU

Šesnaestog januara 1945. godine maršal Tito je posjetio sremski front i u društvu general-lajtnanta Peke Dapčevića, komandanta Prve armije i njegovih saradnika uputio se na položaje Prve proleterske divizije. Drugi Tito je, inače, tokom cijelog rata bio stalno među svojim borcima, tamo gdje je najteže bilo, pa je iz oslobođenog Beograda došao i na sremsko ratište, da porazgovara s borcima, da da poneku korisnu sugestiju...

URNA

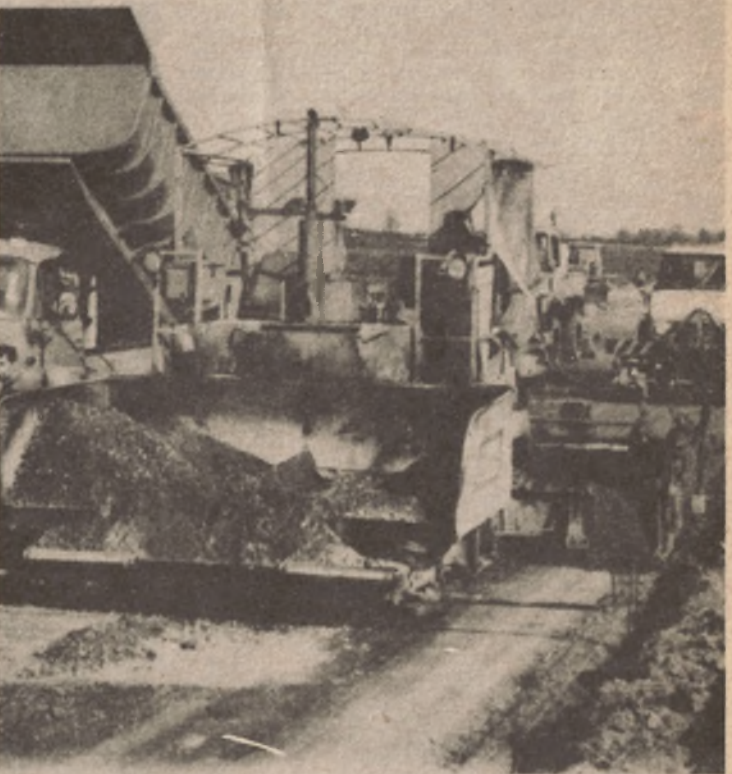
Na mjestu gdje su za vrijeme sremskog fronta, u Sremskoj Mitrovici, bili postavljeni topovi i kakuše, podignut je Spomen-park žrtvama fašističkog terora sa umom. Danas se ovdje djeca igraju i na urni upisju svoje poruke: „Dragana voli Mikicu“... Znaju li ovi malšani da su odatve tunjali topovi. Vjerovatno im o tome pričaju djede i babe kad ih izvedu u šetnju i krenu prema ovom Spomen-parku.

SACUVATI VOJSKU

Za vrijeme boravka na sremskom frontu drug Tito je stalno ponavljao da valja što bolje paziti, ukopavati se i ne rasipati snage uzalud, na kraju rata. Ovdje ga vidimo gdje u pratnji članova Štaba Prve armije Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije obilazi sremsko bojište.

PRELAZAK DRAVE

Snage naše armije pod komandom Koste Nađa sada se vade sa snagama Prve armije na sremskom frontu. Jedinice Treće armije nalazile su se na Dravi. Na ovom fotosu je snimljen prelazak preko Drave jedinica naše Treće armije upravo 12. aprila 1941. godine, kada je probijen sremski front.

PRIPREMILI: Jelenko SLATINAC
Sabira PIRAGIĆ
Radovan GRAHOVAC

NOVI ŠOROVI

Nema više blatnjavih sremskih šorova. Sve je novo — trafostanice, asfalt, kuće, mehanizacija. Za četiri decenije slika sremske ravnice je potpuno promijenjena, nabolje, onako kako je Tito govorio.

I ratnici kad danas dođu na slavije, iznenadiće se, novom, bogatom i lijepom Sremu, onom istom Sremu koji je o njima vodio brigu punih 175 ratnih dana, koliko su vođene borbe na sremskom frontu.

POVEZUJE KONTINENTE

Savremeni auto-put Beogra-Zagreb, koji Evropu povezuje sa Azijom i predstavlja žilu kucavicu za saobraćaj između ova dva kontinenta, prolazi kroz srce Srema, tamo gdje su prije četiri decenije vođene ogorčene borbe za svaki pedajl ravnice.

Ovaj fotos snimljen je na dionici kod Dobanovaca, tamo gdje je 1944. godine bila postavljena njemačka „brona linija“ — prva linija sremskog fronta.

GRADITELJI

Auto-put „Bratstvo-jedinstvo“ gradi se uzurbano iz pravca Zagreba i Beograda. Ovo su graditelji „Sremputeva“ iz Rume, na gradilištu u Sremu, upravo pred rumskom raskrsnicom.

Do raskrsnice nam je ostao još kilometar. I to će biti gotovo do 15. maja, ako ne prije — reče nam Husein Bajramović, rodom iz Zvornika, inače zaposlen u „Sremputevima“ u Rumi.

„GLASOV“ KONCERT SOLIDARNOSTI

U prošlom „Svijetu mladih“ najavili smo malo detaljnije akciju solidarnosti, ali nismo mogli saopštiti svaku pojedinost. Sada se, međutim, već pouzdano zna da će se u četvrtak, 25. aprila, u Sportskoj dvorani „Borik“ pojaviti „Dinar“, „Gen“, „Radio“, „Kripton“, „Besdans“, „Just musk“, „Irena“, „Skupljači snova“, „Monstrum“ i Boris Relja.

Naše čitaocima i sve posjetioce ove priredbe možemo obavijestiti da će čist prihod od koncerta solidarnosti biti usmjeren Dječijem domu „Rada Vranješević“ iz Banjaluke. Do sada smo dosta pomoći i veliku podršku imali od OK SSO Banjaluka, Sportske dvorane „Borik“, Radio-Banjaluke, a obratili smo se i nekolicini

Banjalučki rokeri svome gradu

radnih kolektiva od kojih očekujemo da pomognu ovu humanitarnu akciju. Za sve one koji su voljni da pomognu, a nisu dobili naš poziv otvoren je žiro-račun OOSS OOUR-a „Novinska djelatnost“ broj 10500-678-7615 uz naznaku „Za Glasov koncert solidarnosti“.

Uskoro će se pojaviti i plakat, kojim ćemo najaviti koncert, a svima koji su zainteresovani da čuju svirku najboljih banjalučkih rok-grupa, a da ujedno pomognu i svojim vršnjacima u Domu „Rada Vranješević“, preporučujemo da iz svog džeparca već sada odvoje 100 dinara za ulaznicu.

NOVITETI

„BAHRA“ NE ČINI ALBUM

(„Kad dinar dođe na vlast“, „Dinar“ SUZY; 1985)

Oni koji su imali prilike čuti i vidjeti na djelu banjalučki „Dinar“, moći će samo u „Penzionerima“, „Rokenrolu“ i izvanrednom recitalu iz „Bahre“ donekle prepoznati Tahira i njegovo društvo. Ostali dio albuma „Kad dinar dođe na vlast“ zvuči premećano da bi se mogao nazvati rok-skicima, odnosno uvrstiti u žanr kojem su dinarovci težili na samom početku. Možda je i sama najava albuma kao rok-ostvarenja bila pogrešna, ali je ona vjerovatno, proizšla iz najranijeg razdoblja postojanja grupe.

„Doprinos mog prijatelja Horacija stabilizaciji“ je pjesma s kojom je „Dinar“ uvijek dobro prolazio, ali je na ploči od nje ostao samo simpatični tekst, dok je ritam potpuno usporen, a vokal snimljen bez i najmanje žestine, koja je inače bila zaštitni znak grupe. Slično su prošle i ostale numere u novim aranžmanima, pa se tako gitara upošte ne čuje - toliko je tiha da se nameće pitanje da li se radi o tehničkoj grešci pri snimanju ovog instrumenta. Na drugoj strani bubnjevci i udaraljke zvuče više nego dobro i predstavljaju najbolji dio instrumentalne kulise. Pomalo iznenađuje insistiranje na melodici i višeglasju iz šezdesetih, te prikljanjanje nekoj vrsti lakog džez-a i plesne muzike, posebno zato što se radi o grupi koja je pretendovala da se svrsta u novi primitivizam.

U većini kompozicija nije iskorištena Tahirova kreativnost i žestok vokal, koji je za divno čudo, dobro isfiltriran. Ovaj, kao i drugi nedostaci, vjerovatno su proizšli iz prevelikog htjenja da se napravi najbolje, ali bi dinarovci mogli snimiti bolji album, ukoliko bi im se omogućila veća samostalnost i uklonili uticaji, čime se jedino može objasniti otklon snimljenog materijala u odnosu na živu svirku.

Za svaku je pohvalu saradnja velikog broja banjalučkih stručnjaka na realizaciji albuma. Materijal je snimljen u Studiju „Plazma“, crtež na omotu je djelo Darija Vulića, fotos Davora Reljića.

Sve ovo, i pored nabrojanih nedostataka ipak dovoljno govori o tome da „Dinarov“ prvenac zaslužuje pažnju ljubitelja pop i rok-muzike.

Ivica PERIJA

KNJIŽEVNI KUTAK

SVJETLO ZA OKO

Nedorječjem upličemo
Paukove mreže
Čutanjem na humlje
Zabadamo kamenje
Istinom golubu
Oprljimo krila
Na maštanje poziv
Odbjegao od sjećiva

Zaustaviti vodu
Pregraditi sve jazove
Svakome staviti lice
Prenebreći tugovanja
O jedra okačiti
Vjetar i val da odnese
Da proguta neimanje
Od vajakada
Gluposti i praznine

Živ ovaj
Klizi suzom
U razjapljenu čeljust
Iz nje progovore mučnine

Trnje bodlijom
Neopreznog da nabode
Jauk i lelek
Zebnjom ne pomažu
Odrebravanju stvoritelja muka
Tabane pretvoriti u donove

Osaktili oči
Da ne vide konjski propanj
Oganj zapaliti u duši
Vremenom pretočiti
U poklič i pobunu
Protivu grozote
Ne otići na koljenima
Trbuhom se vukuć
Jezikom po prašini
Već štakom zamahati
Poletjeti visoko
Prelomljenom rukom
Zub za zub
Svjetlo za oko

Saud Tuzlanski

GRAD JE

(prema zadaći seoskog dječaka)

Grad su kuće
Ljudi u kaputu
Žene s krznom
Djevojčica s riječima
„prljavi seljaci“
Grad je puno auta
I bog te pita šta sve još
A mi imamo zoru nadohvat ruke
I rujan krvavo crven

Imamo žutu brnistru
Kao ni jedna haljina u izlogu
Imamo brate ljepota
Što ih nikada vidio nisi
Dao bi mi krletku zlatnu
Za jedno jutro u nebranoj travi
A ja bih ti dao pola
mog sela za sladoled.

F.R.
(Cetlnjski vjesnik)

NOVE SNAGE

TIHA VODA...

Veliko iskušenje je bilo prihvatiti se jednog vrlo nezahvalnog zadatka kao što je to učinila grupa „ANT“, te nastupila kao predgrupa na koncertu „Bijelog dugmeta“ pred mnogobrojnim banjalučkim auditorijem. Poznato je da je to obično dvosjekli mač, imajući u vidu da nervozna publika u iščekivanju nastupa zvijezda večeri često zna na nož dočekati takozvanu zagrijavajuću grupu. No, ovog puta seto nije desilo. Štaviše, bili su toplo primljeni, što je i pokazalo spontano odobravanje publike.

Grupa „ANT“ već dvije godine radi u ovom sastavu: Živko Savić (vokal), Slaven Šćepanović (gitara), Predrag Blesić (bas g.), Nenad Blažev (klavijatura) i Jadran Gajić (bubnjevci).

Tonski snimci koje su uradili u banjalučkom studiju „Plazma“ poslužile im kao materijal za snimanje ploče, a na osnovu toga su pozvani i od strane RTV Zagreb za učešće u jednoj od njihovih emisija.

Z.S.

RASISTI ZABRANJUJU STIVIJA VONDERA

Rasistički režim u Južnoj Africi nedavno je zabranio prodaju i reprodukciju ploča, kazeta i traka sa pjesmama popularnog pjevača Stivija Vondera — piše londonski dnevnik „Dejli miror“.

Stiv Vonder je izjavio da ga ova zabrana nimalo ne zabrinjava i dodao:

„Ako zabrana mojih pjesama može da makar malo pomogne da ljudi tamo dođu slobodu, onda neka me zabrane u cijelom svijetu!“

Stivi Vonder je poznat kao pristalica borbe protiv aparthejda i nedavno je bio uhapšen kađaje učestvovao u antirasističkim demonstracijama pred južnoafričkom ambasadom u Vašingtonu.

SUŠKA SE...

MUZIČKI MIKSER

Najnoviji događaj oko (uspješne) grupe „Dinar“ i sve veća živost na banjalučkoj muzičkoj sceni ne ostavljaju ni „stare kajle“ ravnodušnim. Suška se da stari, provjereni svičari Dube, Željko, Džabel, Zoka... osnivaju novi bend „Vindfuckers“. Pomalo već sviruckaju (potajno) u dvorani „Borik“. Poznavaoci tvrde da se radi o odličnim muzičarima, još boljeg zvuka, ali raznolikih muzičkih opredjeljenja i želja. Što će iz ovog veteranskog muzičkog miksera ispasti, vjerujemo uskoro ćemo imati prilike čuti.

DILEMA

Grupa „Kripton“ je zanimljiva ne samo po tome što svira, nego i po sklonosti čestim personalnim promjenama. Sada je grupu napustio kompozitor, gitarista i njen utemeljivač Danijel Dobrovoljski i priključio se „Genu“. Napuštenu članovi su trenutno pred dilemom: nastupati pod starim imenom, ili u skladu sa odbačenim starim muzičkim opredjeljenjima i preuzetimi novim-bitu „NEOKRIPTON“.

D.R.

TOP—LISTA

DOMAĆA:

1. MANDARINA I BANANA — Oliver i Marina
2. ZA ESMU — „BIJELO DUGME“
3. POGLEDAJ DOM SVOJ ANDELE — „RIBLJA ČORBA“
4. BAHRA — „DINAR“
5. VISIBABE, LJUBIČICE — PEDA I D'BOJS BEND

STRANA:

1. CARELESS WHISPER — George Michael
2. CALIFORNIA GIRLS — David Lee Roth
3. THE HEAT IS ON — Glenn Frey
4. LOVER BOY — Billy Ocean
5. THE OLD MAN DOWN TAE ROAD — John Fogerty

NARODNA:

1. PLAKAO SAM, PLAKAO — Miroslav Ilić
2. HVALA TI ŠTO POSTOJIŠ — Dobrivoje Topalović
3. RECIMI SVOJE ŽELJE — Sinan Sakić
4. NEMA KAJANJA — Hanka Paldum
5. SUZE, SUZE, TECITE — Meho Hršić

PET NEZABORAVNIH

1. A WHITER SHADE OF PALE — „PROCOL HARUM“
2. HARMONY — Elton John
3. YOU MEAN EVERYTHING TO ME — Nil Sedaka
4. BLACK MAGIC WOMAN — Fleetwood Mac
5. VINCENT — Dom Mc Lenn

RADIO-BANJALUKA

ZABAVNA:

1. POGLEDAJ DOM SVOJ ANDELE — „RIBLJA ČORBA“
2. SABRIJA — „DINAR“
3. ONE NIGHT IN BANGKOK — Murray Head
4. DA TE BOGD NE VOLIM — „BIJELO DUGME“
5. SEMI INNAMORO — „RICHI E POVERRI“
6. SUADA — „PLAVI ORKESTAR“
7. TINA I MARINA — Danijel
8. WHATS LOVE GOT TO WITH IT — Tina Turner
9. ZORA JE — Neda Ukraden
10. HARD WOMAN — Mick Jagger

NARODNA:

1. VRATI SE MLADOSTI — Dževad Prelović — Mrvica
2. NEŽNA ŽENA — Lepa Brena
3. ZOVEŠ ME NA VINO — Miroslav Ilić
4. HEJ LJUBAVI U DALEKOM GRADU — Halid Muslimović
5. SVE SAM DAO NJOJ — Čazim Čolaković
6. UDI MI U TRAG — Biljana Jeftić
7. NIJE LAKO BEZ TEBE — Nada Obrić
8. IMAM DEČKA NEMIRNOG — Dragana Mirković
9. ŽIVJELA LJUBAV — Mitar Mirić
10. KAKO JE SAMO LIJEP — Snježana Komar

M. PERVIKOVIĆ

TELEKS

● „Latinski ljubimac“, Hulio Inglezijas nedavno je boravio na kraćem odmoru na Bahamima gdje je pripremao materijal za svoj novi album.

● „Bič Bojsi“ poslije dvije godine kreću na turneju po Evropi, a prave i film o grupi. Materijal će koristiti iz starih i novih snimaka, kao i sanjnovijeg albuma. Film će koštati oko milion dolara. Producent je Majk Levin, znan po radu sa „Kalčr Klabom“.

● „Nemovci“ Džordž Mišel i Andrej Ridžlej napisale nekoliko pjesama za novi LP Lize Mineli.

● Areta Frenklin se predomisli i ulogu pjevačice Mahalije Džekson u filmu „Pjevaj, Mahalija, pjevaj“ prepuštala nešto mlađoj Dženifer Holidej.

● Pjevač grupe „KALČR KLAB“, Boj Džordž (O' DAUN) o sebi kaže: „Sam sebi se činim kao seljak, koji je upravo naučio ispunjavati čekove...“

● Prošlog četvrtka u „POSTERU 85“ Radio-Banjaluke pojavili su se: „DINAR“, „KRIPTON“ i „JUST MUSK“ učenici „Glasovog“ koncerta solidarnosti koji će se održati 25. aprila u SD „Borik“.

● Zdravko Čolić je najnoviji album „Tisimi u krvi“ štampao u početnom dvostrukom dijamantskom tiražu od 200 hiljada ploča. Čolić kao i jedan od „gazda“ produkcije „KAMARAD“ očigledno nije štedio svoju samouvjerenost.

● Konačno je i naš „DINAR“ došao u prodavnice ploča. Članovi ove banjalučke grupe mogli biti sasvim zadovoljni dosadašnjom prodajom. Nadamo se da će ostati i neka ploča za same članove (arhive radi).

● Mada je najavljivala solističku karijeru, Vesna Vrandadžić do daljeg ostaje pjevačica „KSENIJE“. Zajedno smo (ipak) jači.

● Dragan Aleksandrić pripremio je cijeli materijal za već drugu ploču petogodišnje Maje Draškić, a udarnu pjesmu „DŽAMBODŽET“ u svoje vrijeme namijenio je Lepoj Breni. Razlika u nivou očigledno nije velika.

● Šabački trenutni pjevački biser Vida Pavlović snima ploču „lokalnog“ karaktera. Glavni kompozitori su sadašnji i bivši Šapčani: Šaban Šaulić i Hasan Dudić... M.P.

U SUSRET POBJEDI—PROBOJ (4) SREMSKOG FRONTA

PRIPREMIO JELENKO SLATINAC

Ravnica, brisan prostor, nigdje brda ni drveća da se glava zakloni, a snijeg i mrz u kosti se uvlače. Kao da se sve bilo urotlo protiv Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije za vrijeme šestomjesečne teške i odlučujuće bitke na sremskom frontu.

U sjećanjima ratnika sa sremskog fronta ostalo je za bilježeno da je svakodnevno košava brisala, zamrzavala oružje, lijepila prste za metalne dijelove. Snijeg dubok, neprohodan, a njemačko automatsko oružje blijuje vatru ravnicom. Valjalo je to izdržati.

Pogibe komandant

— Bila je noć 23. januara 1945. godine. Te noći pred Tovarnikom padali su borci, komandanti, komesari. Smrt je uzimala jednog po jednog. Iz stroja naše Treće krajiške izbačeno je 236 boraca— kaže Rade Kovačević. — Kad se dan rastajao od noći u našoj Trećoj četi, Četvrtog bataljona Treće krajiške proleterske brigade od 98 koliko je krenulo u borbu ostalo je samo nas dvadeset. Dobili smo zadatak da sa ovakvom četom izvučemo naše topove. Sa nama je krenuo i Nikola Sovilj u ulozi komandanta bataljona. Te noći bio je ranjen i komandant brigade Nikola Pečanac.

Za trenutak Kovačević prekida priču, kao da se prisjeća, da vraća film iz ovih teških okršaja.

Nikola Sovilj je tu noć komandovao bataljonom, jurišao, hvatao se u koštac sa Švabama. Bio je jači, obarao ih, davio. Kad su stigli do topova Švabe su se predali. Međutim, topove nisu imali čim izvući sa položaja. Švabe su predale Štabu brigade, a topovi ostali da budu izvučeni slijedeće noći.

— Ujutro smo krenuli na položaje i usput razgovarali o stražama i predstražama, kako ih i gdje postaviti — priča Kovačević. — Niko tada nije očekivao da će odnekud preclznim nišanjem, ili slučajno zalutali metak pogoditi našeg komandanta bataljona Nikolu Sovilja. Uzeli smo ga na ruke, on je čučao, gledao nas je ukočenim očiju. Bio je mrtav.

● Treća četa, Četvrtog bataljona Treće krajiške proleterske brigade u borbama od 23. januara 1945. godine spala je na samo dvadeset boraca, a u okršaj je krenulo 98 ● Deseta brigada je rasformirana prije proboja, mada, borcima niko nije rekao zašto, bilo je jasno da je ostala bez boraca ● Cijeli bataljon dobrovoljci ● Vicuka Bodiroža, komandant Četvrtke krajiške brigade, poginuo je 17. januara 1945. godine

Nikolu Sovilja su njegovi drugovi—ratnici sahranili u Berkasovu kod Sida, a narod i omladina Sida i Berkasova položili su cvijeće na njegov grob.

NISU SE MOGLI ZAUSTAVITI

„Poslije prodora naših jedinica na sremskom frontu u proljeće 1945. godine Nijemci se nisu mogli nigdje više zaustaviti, već su se stalno pod borbom povlačili prema Zagrebu, Sloveniji i austrijskoj granici“.

TITO

— Kasnije, pred sam proboj fronta, drugovi su se sjetili svog komandanta. Otišli smo na njegov grob, osvježili ga cvijećem i ovjekovječili ga fotografijom. Nikola je bio stvarno čestit čovjek i hrabar borac. Bio je to to za nas nenadoknadiv gubitak — kaže Kovačević.

Brigada rasformirana

Mila Jakšić bila je pri brigadnoj bolnici Desete krajiške brigade. Za vrijeme borbi u Srbiji Mila Jakšić je tražila da bude raspoređena u operativnu jedinicu. Dodeljena je u Drugi bataljon kojim je komandovao Bogdan Vukša.

— Na sremskom bojištu nije bilo sela u kome naš bataljon nije ostavio ponekog mrtvog borca. Naročito su gnulni beogradski danci, mladi i nelskusni. Prošli smo Sid, Tovarnik, Šaregrad, Erde-

vik, a u selu Nijemcima zaostali pripadnici njemačke manjine sipali su na nas vrelu mast. Rastali smo se iz brigade prije proboja sremskog fronta. Naša brigada je rasformirana. Niko nam nije rekao zašto, ali je poznato da je ostala bez boraca — kaže Mila Jakšić. Na sremski front krenuli smo 26. novembra 1944. godine — kaže Kojo Radulović. — Na svoje pol-

Borci sahranjuju kapetana Nikolu Sovilja, komandanta bataljona i Dragana Rodića, komesara Prvog bataljona Treće krajiške proleterske brigade u Berkasovu kod Sida

ožaje kod Iloka stigli smo 2. decembra i tu smo smijenili Šestu lčku diviziju, a već 3. 14. decembra vođena je žestoka borba kod sela Vizic. U toj bici izginulo je mnogo naših drugova, a i ja sam bio ranjen. Pogibe komesar Druge čete Trećeg bataljona Mičo Solomun, iz Janjla kod Bosanskog Petrovca, a teže je ranjen Đuro Bablč, koji je ostao težak invalid. Te noći iz stroja moje čete izbačena je polovina boraca, a bilo nas je pri polasku u borbu oko 120. Među poginulima, koliko se sjećam, bio je i Marko Knežević iz sela Suvaje. Kojo Radulović se sjeća i pogi-

bije Laze Datinovića, svog dobrog ratnog druga, koji je pao takođe u borbama u noći između 3. i 4. decembra. Bio je hrabar, dobar drug, dobar ratnik, a poginuo je kao zamjenik komesara bataljona u Trećoj krajiškoj proleterskoj brigadi.

Drugog decembra Treća krajiška je, prema sjećanju Ilije Radulovića, krenula preko Neština prema selu Vizic, radi zaposjedanja položaja. Borba je bila veoma teška, a Treći bataljon je bio u rezervi. Uslijedilo je naređenje da ovaj bataljon probije prednji kraj neprijateljske odbrane bar i na uzanom prostoru, kako bi se mogle ubacivati i druge snage i razbijati neprijatelja.

— Pred bataljona su izašli komandant bataljona i komesar, objasnili zadatak i zatražili da na drugu stranu stane stroj od 60 vojnika, koji će poći u proboj. Po-

— Vicuka je poginuo u borbama na sremskom frontu 17. januara 1945. godine. Bio je to nenadoknadiv gubitak za našu brigadu — kaže Milan Šobot.

Četvrti krajiška brigada išla je iz bitke u bitku poginuo je komandant brigade, načelnik Štaba, omladinski rukovodilac brigade, četiri komandanta bataljona, jedan komesar i velik broj komandira čete i političkih delegata vodova, a o broju boraca da se i ne govori.

— Sjećam se da su u tim borbama poginuli Vlado i Milan Gvozdenović, Dušan Gvozdenović, Marko Trtić, Đuro Čulum, Dmitar Bodrišić i Jefko Višekruna. Svi su oni bili prekaljeni borci i starijše ove naše brigade — kaže Petar Višekruna.

— Stevo Tankosić, komandir Treće čete Prvog bataljona Treće krajiške brigade imao je tek dvadeset godina kada je 18. januara 1945. godine pao u borbu na potezu Tovarnik—Sid. Bili smo čvrsto riješili da zaustavimo nadiranje neprijatelja, da im mi Krajišnici pokažemo kako se ratuje. U toj borbi, kad smo se morali povlačiti pogibe, Stevo Tankosić. Bio je to nenadoknadiv gubitak za našu jedinicu — kaže Dušan Dukić.

xxx

U ovom feljtonu je samo nekoliko priča o pogibijama na sremskom frontu. Na ovom ratištu poginulo je više od 30 hiljada naših boraca. Uostalom 175 dana trebalo je izdržati na sremskom ravnici, u improvizovanim rovovima i tranšejama. Trebalo je uništiti sedam njemačkih utvrđenih linija i krenuti prema jugoslovensko-austrijskoj granici, kako bi neprijatelj bio što prije istjeran iz naše zemlje.

Sremski front je slavna epopeja naše Armije. Uporedo sa borbama na sremskom frontu vođene su žestoke borbe i u drugim krajevima naše zemlje. Fašistička neman je klekla na koljena.

Sremski front je probijen u rano proljetno jutro 12. aprila 1945. godine, na današnji dan, a onda su snage Jugoslovenske armije pobjedonosno krenule da istjeraju neprijatelja iz zemlje.

(Kraj)

I SNIJEG PROTIV PARTIZANA

Pao je Vicuka

Proslavljeni ratnik, narodni heroj Vicuka Bodiroža, pao je na sremskom frontu kao komandant Četvrtke krajiške brigade.

KRATKA PRIČA

O. SOMERS

NEKADA JE BILO DRUGAČIJE

revolver i policijska značka ne mogu biti od pomoći, ako u glavi nemate ničeg! Često su to igre nerava i akcije u kojima pobjeđuje inteligentniji. Uostalom, ispričaću vam jedan slučaj. Nikada nisam o tome govorio, no pošto ste vi posljednja generacija mojih učenika, nema razloga da to više krijem. Krajem godine oticaju u penziju — Majk je otpio gutljaj vode i polako vratio čašu na pult. — Ovo što ću vam ispričati najbolja je ilustracija toga da je u svakom poslu, pa i u ovom našem, najvažnije da ste bistri, lukaviji i dovijljiviji. Sigurno se sjećate onog slučaja kada su iz zatvora pobjegli Oston Ferer i Vejns Holzen. Bio je to veliki skandal. Uspjeli su da se dokopaju policijskih odjela i da podmite dvojicu stražara. Ipak, već nekoliko sati kasnije saznali smo za njihovo bjekstvo. Bili su naoružani.

— Vi ste ih uhvatili... — dobaci Leon. — Čuvam novine u kojima je pisalo o tome. To se dogodilo prije četiri godine, tačno kada sam postao vaš učenik.

— Da, S obzirom na to da čuvate taj članak, sigurno ste zapamtili i to da nisam ni izvadio revolver iz futrole.

— Pa nije baš tako. Pucali ste.

— Dobro... jesam, ali u vazduh. U svakom slučaju, nisam ih ni dotakao. Preko radija su javili da su begunci primijećeni u šumi, kraj rijeke. Vjerovatno su namjeravali da se prebace na drugu obalu. Za njima je krenula organizovana potjera, ali nisu uspjeli da im uđu u trag. Slučaj je htio da sam bio u blizini, tako da sam sam počeo da tragam za njima. Kasnije mi se pridružio Alek, koji se odvojio od svoje grupe.

— Kako ste mogli da ih uhvatite? — upita nepovjerljivo Lorens. Bili ste sami vi i taj vaš kolega. Niste pucali — nećete valjda reći da su se iz čista mira sami predali?

Lorens, Lorens... ti ne bi bio živ kada me ne bi prekinuo. Nestrpljiv si, to ti ne valja. Gdje sam sad stao?

— Pomenili ste kolegu Aleka. Odvojio se od svoje grupe i slučajno nabasao na vas — dobaci Varner.

— Da, da, hvala. Nesumice smo se probijali kroz šumu i već smo htjeli da se vratimo, kada je Alek primijetio tragove. Vodili su ka obali. Desetak minuta kasnije primetili smo ih. Stajali su kraj nekog zapuštenog splava i neodlučno promatrali reku. Obojica su bili odlični plivači ali bilo je nekoliko stepeni ispod nule. To ih je, izgleda malo pokolebalo. Približili smo im se i čučnuli iza povećeg žbuna. Alek je htio odmah da puca u njih, ali sam se usprotivio. Pozvao sam onu dvojicu da se predaju. Nisu bili baš raspoloženi za razgovor. Ispalili su nekoliko metaka u našem pravcu, a zatim su počeli brzo da skidaju odjeću i da je trpaju u neke najlon-kese. Zaklonili su se iza jednog brežuljka. Tada smo se Alek i ja zakačili. Tvrdio je da nemam velikih šansi, ako odmah ne potegnemo revolvere. Htio je da ih izmamim na čistinu i da im puca u noge. No, to je obična glupost. Ni najbolji strijelac ne može da bude siguran u svoje oko pod takvim uslovima.

— Da sam ja bio tamo, ne bih se mnogo dvoumio — dobaci Jans. Pucao bih, pa ušta bude.

— Mudar si! Ti kriminalci nemaju nježno srce, ali budi siguran da će dobro razmisliti prije no što usmrte nekog policajca. Normalno, ako ga izazoveš i ugroziš mu život, neće biti sentimentalni. Mi smo tada mogli sve da riješimo na takav način, ali i naše glave bi bile u torbi.

— Majk je u pravu — dobaci Leon, a zatim se okrenu ka Lorensu i Jansu. — Vas dvojica biste mogli da prestanete s mudrovanjem i da dozvolite Majku da nam ispriča do kraja. U novinama je pisalo samo da su uspjeli da uhvate tu dvojicu i da su dobili odlikovanja zbog toga. Baš me čudi da nisu pomenuli kako ste to uradili.

— Nisu, jer me Alek preklinjao da nikom ne govorim o tome. Održao sam obećanje... On je sada u penziji, tako da to nije više ni bitno.

Da ne dužim priču. Dvojica su krenula ka rijeci. Trebalo je odmah da preduzmemo nešto. Shvatio sam da moram da ih obmanemo i ubjedimo da su opkoljeni. Opalio sam nekoliko hitaca u vazduh i upozorio ih da nas ima više od dvadeset. Nisu se obazirali. Ponovo sam pucao, a zatim sam počeo da lajem.

— Lajali ste? — uzviknuo zapanjeno Jans. — Da. Znao sam da se Oston boji psa. Htio sam lo da iskoristim. Odlučno sam oponašao lavež, tako da je Oston ubrzo bacio revolver na zemlju i podigao ruke. Onaj drugi je bio tvoglavlivi. Tada sam primorio Aleka da i on zalaje. Nastavili smo da pucamo, lajamo, i da se dovikujemo. Predstava je bila dobra i stvarno je izgledalo kao da nas ima mnogo više. Nekoliko minuta kasnije obojica su se predala. Kada je Vejns video da smo Alek i ja sami, samo što nije zaplakao od muke — reče Majk, nasmijavši se. — Eto, drage kolege! Nadam se da sam vam usbjedio da oružje nije najbitnije.

— Ispričajte nam još neki zanimljiv slučaj — doviknu neko iz sale.

Majk Leons se nasmijeo i lagano odmahnuo rukom.

— Drugi put.

Majk Leons je poravio kravatu, prišao mikrofonu, podeseo ga i glasno senakašljao. U sali je sjedilo preko pedeset mladića, koji su upravo završili policijsku školu.

— Prije nego što vam podijelim diplome, želio bih da vas upozorim na neke stvari. Kao prvo, nikada ne smijete zaboraviti da ste bili moji učenici. Možda sam bio strog... znam da sam vas ponekada previše muštrao, no važno je da sam uspio da vam ulijem neke stvari u glavu. Pazite, svako od vas će nositi službeno oružje, ali ne smijete ga koristiti, osim...

— Kada nas neko već pogodi — dobaci plavokosi Lorens. — Ne slažem se s takvim propisima. Volim ovaj poziv, ali nikada neću riskirati svoj život zbog nekog.

— Tišina! — uzviknu Majk. — Ti bi, da možeš, imao kraj sebe uvijek i mitraljez, a možda i pokojnu bombu. Najlakše je ubiti čovjeka.

— Pa Lorens je u pravu — umiješa se u razgovor mladi Jans. — Ako pustimo bjeGUNCA da nam umakne, ne valja. Ako pucao u njega... tek tada smo nadrljali. Tražite od nas da se uhvatimo u koštac sa kojekakvim propalicama i ubicama, a pritom nam vezujete ruke.

— Oh, zar ćemo ponovo o tome? — reče Majk odlučnim glasom. — Mislio sam da smo neke stvari raščistili. Revolver smijete da upotrijebite jedino ako je vaš život u opasnosti. Uostalom, nije prijatno imati nekog na duši, bio to makar i najveći kriminalac. Ja sam prije desetak godina bio prinuđen da ubijem Kolinsa... bio je to krvav obračun, nisam imao izbora. Kasnije mi je bilo krivo zbog toga!

— Zar ste samo njega ubili?

— Da.

— Pa kako je to moguće? — upita Lorens. — Pričali ste nam da ste učestvovali u mnogim racijama, da ste uhapsili nekoliko opasnih kriminalaca. Zar su takve akcije moguće bez pucnjave?

— Zašto da ne! Morate shvatiti da vam

ŠTA I KAKO DALJE ZLATANE ARNAUTOVIĆU

PRIČA O TREĆEM BRATU

Šta i kako dalje, Zlatane Arnautoviću?

Njemu je, izgleda, tako suđeno: uvijek je morao da rješava nerješive zadatke, kao treći brat u priči. Svjetski as, rukometaš sa oreolom golman van serije i sada, dok neprestano šeta između klinike i rukometnog gola, i uz velike napore po cijenu zdravlja vodi Borčev brod ka mirnim vodama, mora na sutrašnji dan da gleda sa strahom.

U prilici je da razmišlja o pređenom putu, na koji se može osvrnuti sa ponosom, a brojna pitanja čekaju odgovor: bez radne knjižice, neriješeno stambeno pitanje, egzistencija u magli.

Ako je neko do zvijezda stigao kroz trnje, uz brojne ožiljke, onda je to Zlatan Arnautović. U Borac je došao prije deset godina, da bi odmah na goluzamijenio čuvenog Arslanagića. Postaje omladinski reprezentativac, ubrzo i član „A“ selekcije. Nailazi onda, period čudnih obrta: klub ga kažnjava ostaje u tome principijelan, iako se igraćima za teže prekršaje

kazna ukida. Sele ga na klupu, čak zabranjuju da i trenira. Ali, on ne posustaje: tih dana 1981. godine samoinicijativno je trčao put Šehitluka, vježbao na školskim igralištima, duboko vjerujući da se prema njemu čini nepravda. Poslije će to priznati i u klubu, svi su „prali ruke“, Zlatan je ispaštao, alinije

klonuo duhom. U tužnoj sportskoj priči „o trećem bratu“, kraj je, ipak, bio pravedan.

Kao nagrada za upornost, Arnautović ponovo staje na gol Borca, vraća se u reprezentaciju, odlazi na olimpijske igre u Los Anđeles odakle se vraća sa zlatnom medaljom.

Ove godine Zlatan Arnautović je „pola Borca“. Obrvanbolješću kičme, štiti gol Borca bravurozno, sokoli mlade, čini sve što je u njegovoj moći da nekadašnji šampion Evrope povrati nekadašnji ugled. U svemu tome dosta i uspijeva.

Dao je sve što može, ali malo mu je toga vraćeno.

Ne čini li se, ponekad, i besmislen put vrhunskog sportiste? Prepušten sebi i, pomalo klubu, izrasta u idola, vanserijsku talentovanost svi koriste i u njoj uživaju; oduševljavaju se beskrajno, da bi na kraju sve to brzo zaboravljali, ne osjećajući bilo kakvu obavezu prema svom junaku.

Vrijeme strelovito leti. Za nepravdu nikad nije kasno da se ispravi.

Tomo MARIĆ

APSURDNOSTI BANJALUKE

Juče Brković, sutra...

BANJALUKA se s punim pravom ponosi revolucionarom i publicistom, novinarom i SAHISTOM Nikicom Pavličem. Dičila se i dići Vladom Kozomarom, višestrukim prvakom Bosne i Hercegovine. Ovaj grad je šahovski odnjahao jednog Envera Bukića, Mihajla Mihaličićina, Milara Vukića... Eto, prije mnogo je časti put otvoren Medunom... šahovski turnir, koji je već uveliko stekao ime i ugled u šahovskom svijetu. Sve je to, međutim, neka vrsta šahovske istorije ovog grada.

SADAŠNJOST i, nažalost, budućnost nisu ni malo ružičasti. Da ne upotrebimo teži izraz rećićemo samo toliko da je ta budućnost, u najblažem smislu riječi, siva!

BANJALUČANIN Zoran Brković

od pionirskih dana pripadao je SK „Nikica Pavlič“. Branio je njegove boje dok je još hodao u kratkim pantalonama, završio je srednju školu, uz stotinu muka (jer nije imao dovoljan broj bodova?) upisao se na fakultet, sticao je šahovske titule, stigao je do zvanja majstora, stekao je titulu diplomiranog ekonomiste, odslužio je vojni rok i onda...

ONDA JE, sasvim izvjesno, teška srca spakovao stvari, napustio toplo roditeljsko gnijezdo i u napunu šahovskog (i ne samo šahovskog!) stvaralaštva otišao u Mladenovac, jer je tamo dobio ono što mu i naš Ustav garantuje - zaposlenje. Zasnovaio je radni odnos, u praksi primjenjuje ono što je godinama učio u školskoj i fakultetskoj klupi.

GRAD u kojem je rođen, čije je boje više nego uspješno branio na brojnim takmičenjima nije mu, eto, mogao - ilinijehtio, želio, nastojao - da mu obezbijedi radno mjesto. Ne znamo ni jednu jedinu sredinu koja se tako lako, bez i najmanje griže savjesti odriče svojih perjanica, dozvoljavajući im da odlaze u druge gradove, da tamo stvaraju, stiču ugled i ime, kao što to Banjaluka već decenijama čini.

JUČE je to - kao posljednji u jednom dugačkom i žalosnom nizu - uradio Zoran Brković. Sutra će takav potez povući Daroslav Vujaković, Zlatan Saračević, Miladin Gavrić... Lista se, eto, ne prekida, samo se nastavlja. Nažalost

Limun PAPIĆ

SA I OKO BOKS — MEČA JUGOSLAVIJA — SAD 18:6

„Potop“ Jenkija

Samouvjereni Amerikanci ni u snu nisu pomislili da će u olimpijskom Sarajevu doživjeti pravi potop. Ovo je bio 12. po redu susret boskerskih selekcija Jugoslavije i SAD. Sada je bilans poravnat na 5:5 uz dvaneodlučna meča. Plavi su uspjeli da nanesu Jenkijima do sada najteži poraz u međusobnim susretima. Čak ni od Sovjeta Amerikanci nisu navikli da gube sa ovolikom razlikom.

REVANŠ PUNOM MJEROM

Sarajlije su imale priliku da vide veoma kvalitetan meč i blistavu pobjedu izabranika novog saveznog selektora Gojka Radunovića, koji je, ne krijući zadovoljstvo poslije meča ozarena lica pričao:

- Sada vjerujem da ćemo na Evropskom prvenstvu krajem maja u Budimpešti mnogima pomrsiti račun.

U taboru „plavih“ uoči meča niko nije sumnjao u pobjedu nad Amerikancima, ali niko nije ni pretpostavljao da će tako trijumfalno okončati dvaneasti duel sa Jenkijima. Na konferenciji za štampu dan ranije kapiten „plave čete“ Mirko Puzović je u svom stilu rekao:

- Nikad niko ne zna šta „kauboj“ pripremaju. Oni, izgleda, imaju boks kao predmetnu nastavu već u dječijem vrtiću, a fakultetsko obrazovanje u osmoljetki. Ipak, revanširacemo im se punom mjerom za sve dosadašnje poraze i za onaj prošlogodišnji debakl u Šrive portu, kada su nas pobijedili sa 20:4.

Malo je nedostajalo pa da se obistini prognoza Mirka Puzovića. Izabranici Gojka Radunovića su, pod svodom Skenderije, oborili Amerikance na obje plečke. Ako su Sarajlije čekale toliko dugo da vide spektakl, onda su ga i dočekali. U početku „plavi“ nisu obećavali da će „isprašiti“ Amerikance iz Skenderije. Živadinović je glatko izgubio od boljeg Karabahala, da bi odmah

potom Naser Rušidi, povratak pod trobojku obilježio blistavom pobjedom nad Garnetom. Rušidi je započeo borbu bojažljivo na distanci, a onda je brzo promijenio taktiku, okrenuo čurak naopako, stavljajući Karabahala na stotinu muka.

- Zarko sam želio ovu pobjedu, jer sam i prije u nekoliko navrata bio pozivan u reprezentaciju, da bih na pripremama bio, ko zna zbog kojih, meni nikad razumljivih razloga, eliminisan sa spiska i vraćan kući - pričao je poslije meča Naser Rušidi.

AKTERI

SUDIJE: vrhovni Dragoslav Dragin (Jugoslavija), bodovne Džon Hedos i Ed Arbrik (SAD) i Toma Radovanović (Jugoslavija), SD Skenderija, gledalaca: 3.000, tehnički rezultati: papir: Živadinović - Karabahal 0:2, muva: Rušidi-Garnet 2:0, bantam: Simić-Fabri 2:0, pero: Konovolov-Voker 0:2 laka: Redžep Jakupi-Ilis 0:2 (prekid II r), poluvelter: Puzović-Kid 2:0, velter: Crnokrak - Lajtimor 2:0, polusrednja: Burić-Mekilroi 2:0, srednja: Škaro-Garland 2:0 (bb), poluteška: Tadić-Moris 2:0, teška: Peci-Pjug 2:0 (prekid I r), superteška: Salihu-Ođum 2:0 i u nezvaničnoj borbi u superteškoj kategoriji Čolpa - Hil 2:0 (disk UU r.).

Stručni štab Jugoslavije i gledaoci su s pravom očekivali mnogo više od Dragana Konovolova, najboljeg boksera Jugoslavije u prošloj godini, koji je pokupio sve domaće trofeje. Nije Konovolov toliko slabo boksovao, koliko je Voker bio dobar. - Voker je bio jedan od najozbiljnijih kandidata za Olimpijadu u Los Anđelesu. Sada je ponovo u centru pažnje i jedan je od naših najboljih amatera - riječi su trenera SAD Dika Petlgrua.

SLIČICE IZ SEKEŠFEHERVARA

SJEĆANJE NA BORAC

U Skešfehervaru, gradu sa oko 120.000 stanovnika, dva dana prije prve utakmice polufinala Kupa UEFA, nijednim gestom se nije odavalo stanje iščekivanja i napetosti armije domaćih navijača. Trgovi, rijetki lokali, prodavnice živjele su svojim tihim i neusiljenim životom.

A onda u srijedu, 10. aprila, kao da je nad grad, pogotovo na njegovo staro jezgro, pala „atomska bomba“. Teško, kišno i prohladno jutro buknuo je fudbalskim strastima navijača. Ne domaćina, da se razumijemo, oni će „na svoje“ doći tek sat-dva prije utakmice, već gostiju, koji su prethodne noći prevalili i po nekoliko stotina kilometara da bi mogli da prisustvuju utakmici od koje su objektivno mnogo očekivali. Uvijeni u naše državne zastave, a bilo ih je i Zeljinih, Crvene zvezde, Hajduka... učinili su sve da probude još usnuli grad. Bubnjevi, čegrtaljke, pjesma, poklici. Milicija pokušava da interveniše, ali očigledno svjesna da je to beznačajno, brzo odustaje od „uredovanja“. Bila je to uvertira za stadion. Uvertira, u kojoj su ravnopravno učestvovali navijači iz Sarajeva, Doboja, Travnika, Novog Sada, Beograda, Virovitice, iz mnogih gradova Austrije, SR Njemačke, gdje su privremeno zaposleni, ali uvijek i u svakoj prilici uz Zelu.

Stadion Videotona je izuzetno lijepa sportska građevina i funkcionalna, iznad svega. U sklopu objekata djeluje i radi deset sportskih klubova. Sada su najjači fudbaleri i košarkaši. Pred kraj prvenstva košarkaši su prekinuli dominaciju budimpeštanskih klubova i ubjedljivo vode na prvenstvenoj tabeli. Fudbaleri su, pak, hit godine. Tu su i biciklisti, među najboljima u Mađarskoj, atletičari, rukometaši...

Na sasvim drugom kraju grada prije godinu dana izgrađen je sportski centar za takozvane mialesportove. Tartan teniski tereni i prelijepa sportska dvorana. A najveće zasluge za ovako nešto sportisti Skešfehervar imaju da zahvale Fabrici „Videoton“, koja u samom gradu zapošljava oko 15.000 radnika.

Skešfehervar grad udaljen od Budimpešte 60 kilometara, a od jezera Balaton i mjesta Siófok četrdesetak kilometara, poznat je kao mjesto gdje su prije 1000 godina krunisani prvi mađarski kraljevi. Tako se u nacionalnom muzeju, u glavnom gradu čuva zlatna kruna, kojom je krunisan Štefan I. Zanimljivo je da je ona po završetku drugog svjetskog rata, ko zna kakvim kanalima dospjela u SAD, ali je prije desetak godina, ipak, vraćena u Mađarsku.

Prvom dvoboju polufinala između Videotona i Željezničara prisustvovao je i Mlado Subotić, bivši fudbaler Borca, koji je još 1971. godine gostovao u ovom gradu. Njegove impresije su bile sljedeće:

- Tada je Videoton bio malen i nepoznat klub. Stadion mu je bio otprilike veličine stadiona banjalučkog Željezničara. Igrao je u Drugoj ligi. Sjećam se da je konačan rezultat bio 1:1, a gol za Borac je postigao Hrgić. Sada su se uloge izmijenile. Borac je drugoligaš, a Videoton ne samo da igra u Prvoj ligi Mađarske nego je stigao i do polufinala Kupa UEFA.

Josipa Babića, bivšeg golmana Željezničara i zagrebačkog Dinama, stariji ljubitelji fudbala se vjerovatno dobro sjećaju. Jedno vrijeme je bio i trener. U Skešfehervaru je stigao sa Željezničarevom ekspedicijom i to u svojstvu prevodioca. On veoma dobro govori mađarski jezik.

Rođen je i odrastao u Somboru, gdje je živio i učio jezik uz brojne Mađare.

Uzeir PASALIĆ
Momo JOKSIMOVIĆ

ODUŠEVIO: Naser RUŠIDI

PUZOVIĆ U SVOM STILU

Mirko Puzović ostaje neprikosnoveni šarmer u magičnom četvorouglojniku. Kako je samo majstorski vodio borbu protiv odličnog Kida. U pojedinim trenucima bi izgledalo da se Puza ne izvlači iz svoje „ljuštare“, da bi u djeliću sekunde hvatao na spavanju Kida i obaspao ga serijom udaraca. Nema šta, majstor ostaje majstor.

Sve čestitke za hrabrost i srčanost Zlatka Burića. Noć uoči meča imao je povišenu temperaturu, ali se nije usudio nikom bilo šta da kaže.

Imao sam vrlo visoku temperaturu, blizu 39, oka nisam sklopio. Proгутao sam šaku tableta, samo da zađem na ring. Zar da se i sada povučem, pa da pomislim da sam kukavica. Stisnuo sam zube i ušao u ovliven obratun sa Mekilroem. Sretan sam zbog ove pobjede - veli Burić.

Aziz Salihu je dao sve od sebe u meču protiv neugodnog Oduma.

Hvala Gokju Radunovicu i Sredoju Zekanovicu, koji su vjerovali u mene i pružili mi šansu da se dokažem. Okončaću karijeru u Budimpešti sa zlatnom kolajnom oko vrata, radošno je pričao novinarima Salihu.

Sve pohvale i organizatoru ovog spektakularnog meča. Sarajevo još to nije doživjelo. Dugo će se u gradu na Miljacki pričati o velikoj bokzerskoj fešti u Skenderiji.

Stevan RISOVIĆ

SPORT U ANEGDOTI

KAVGADŽIJA

Trener Mića Mitrović, koji je na Gradskom stadionu radio prije dvadesetak godina, bio je istinski oličje džentlimentstva u fudbalu, sportu, paje, iznad svega, cijenio igrače koji su se u svakoj utakmici viteški borili. Jedan od njegovih ljubimaca bio je Ilija Miljuš, poznat kao izuzetno srčan, ali iznad svega fer borac.

Ubrzo poslije odlaska Mitrovića iz Banjaluke dogodilo se ono što se do tada nikad nije zbilo: na utakmici u Tuzli Miljuš je bio isprovociran, reagovao je nesportski i sudiji nije preostalo ništa drugo nego da mu pokaže put u svlačionicu: dobio je, što bi se danas reklo, crveni karton. Dan-dva poslije tog incidenta, na adresu Miljuša stigla je razglednica na kojoj je Mića Mitrović napisao:

Zar i ti sine Brute, ode u kavgadžije ljutel

STABILIZACIJA

Sva gostovanja bilo koje sportske ekipe su skupa. No, ono što su sebi dozvolili fudbaleri i stručni štab jajačke Elektrobosne, i naravno, vodstvo puta, prelazi sve granice. U eri provođenja stabilizacionih mjera, pa i u fudbalu, pomenuti klub je dozvolio povelik luksuz: igrači, stručni štab i vodstvo puta prisustvovali su u subotu susretu Prijedor - Bratstvo. Odsjeli su prethodno u hotelu „Prijedor“. Trener Saračević je iskoristio da na djelu vidi sljedećeg protivnika, ekipu Prijedora.

Bez obzira što su posmatrali susret u Prijedoru, Elektrobosna je doživjela poraz u Bosanskoj Dubici.

KRAJIŠKI SPORTSKI VIKEND

DRUGA SAVEZNA FUDBALSKA LIGA - BIHAĆ: Jedinstvo - Kikinda, nedjelja u 16,30.

REPUBLIČKA FUDBALSKA LIGA BIH - CAZIN: Krajina - Famos, subota u 16,30.

REGIONALNA FUDBALSKA LIGA „ZAPAD“ - VRNOGRAČ: Mladost - Borac (TD), nedjelja u 16,00. SANSIMOST: Podgrmeč - Laktaši, nedjelja u 16,00. JAJCE: Elektrobosna - Prijedor, nedjelja u 16,00. GLAMOC: Šator - Željezničar, nedjelja u 16,00. PRIJEDOR: Berek - Vrbas, nedjelja u 11,00. PRNJAVOR: Ljubić - Borac (BD), nedjelja u 16,00. BOSANSKA KRUPA: Bratstvo - BSK, nedjelja u 16,00.

MEĐUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BANJALUKE - OMARSKA: Omarska - Sloga (GP), nedjelja u 16,00 - KOTOR - VAROŠ: Mladost - Naprijed, nedjelja u 16,00. BOSANSKINOVI: Sloboda - Omladinac, nedjelja u 16,00. KLJUČ: Bratstvo - Lijeve, nedjelja u 16,00. KOZARAC: Bratstvo - Sloga (T), nedjelja u 16,00. MRKONJIC - GRAD: Sloboda - Dubrave, nedjelja u 16,00. SANSKI MOST: Radnički - Obradovac, subota u 16,00.

MEĐUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BIHAĆA - BIHAĆ: Krila Krajine, nedjelja u 11,00. RIPAČ: Radnički - Sloga, nedjelja u 16,00. STIJE - NA: Gomila - Grahovo, nedjelja u 16,00. KULEN VAKUF: Una - Omladinac, nedjelja u 16,00. VELIKA RIJEKA: Mangan - Jasenovac, nedjelja u 16,00. KRALJE: Sloga - Bonk, nedjelja u 16,00. ORAŠAC: Ljutoc - NAPREDAK, nedjelja u 16,00.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „VRBAS - DRAGOČAJ: Polet - Jedinstvo, nedjelja u 16,00. ŠARGOVAC: Budućnost - Sloboda, nedjelja u 16,00. SKENDER - VAKUF: Progres - Bratstvo, nedjelja u 16,00. BANJALUKA: Rade Ličina - Željezničar, nedjelja u 16,00. IVANJSKA: Sloga - Omladinac, nedjelja u 16,00. ZALUŽANI: Mladost - Krajišnik, nedjelja u 16,00. BANJALUKA: Jelšingrad - Vrbas, nedjelja u 16,00.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „LIJEVČE“ - SRBAC: Sloga - Potkozarje (Ba), nedjelja u 16,30. SRBAC: Motajica - Potkozarje, nedjelja u 14,00. NOVA TOPOLA: Mašinski servis - Vrbas, nedjelja u 16,00. ORAHOVA: Bratstvo - Rudar, nedjelja u 16,30. ŽERAVICA: Jedinstvo - Veteran, nedjelja u 16,30. MRČEVCI: Termal - Mladost (G) nedjelja u 16,30. BAJINCI: Mladost - Mladost (L), nedjelja u 16,30.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „SANA“ - AGINCI: Aginci - Trgoproduju, nedjelja u 15,30. KOZARAC: Mrakovica - Knežopoljac, nedjelja u 10,00. KAMENGRAD: Rudar - Grmeč, nedjelja u 15,30. GOMJENICA: Sana - Gomjenica, nedjelja u 15,30. LJUBIJA: Ljubija - Jedinstvo, nedjelja u 15,30. SANSKI MOST: Sloboda - Žitopromet, nedjelja u 10,00. Slobodnarje ekipa Potkozarja.

OPŠTINSKA KVALITETNA FUDBALSKA LIGA BOSANSKE GRADIŠKE: MAČKOVAC - Mačkovac - Romanovci, subota u 17,00. BRESTOVANI: Omladinac - Plantaža kalem, subota u 17,00. BISTRICA: Prosara - Vihar, nedjelja u 11,00. KOZINCI: Bratstvo - Laminci, subota u 17,00. DONJI PODGRADCI: Sloboda - Zadrugar, subota u 17,00. ČATRNIJA: Biseri - Bosna, subota u 17,00. GRBAVCI: „13. skojevki“ - Napredak, subota u 17,00.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA SANSKI MOST - POBRLJEŽJE: Famos - Zadrugar, subota u 16,30. SANSKI MOST: Mladost - Sana, subota u 16,30. KRUIHARI: Kruhari - Borac, subota u 16,30. KOPRIVNA: Kiseljak - Trnava, subota u 16,30. SANSKI MOST: Polet - Bratstvo, subota u 16,30.

LIGA MJESNIH ZAJEDNICA BOSANSKE GRADIŠKE - SEFFROVCI: Mladost - Polet, subota u 17,00. ČATRNIJA: Vrbaška - Plantaže, subota u 17,00. MAŠIĆI: Borac - Torpedo, subota u 17,00. TREBOVLJANI: Grand šampion - Čimirovi, subota u 17,00.

KVALITETNA JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA BANJAUKE - BANJALUKA: Borac - Ljubić, nedjelja u 10,00. LAKTAŠI: Laktaši - Sloga (T), nedjelja u 10,00. BOSANSKA GRADIŠKA: Kozara - Vrbas, nedjelja u 10,00. BANJALUKA: Omladinac - Elektrobosna, nedjelja u 10,00. GLAMOC: Šator - BSK, nedjelja u 10,00.

POJEDINAČNO PRVENSTVO BANJALUČKE REGIJE U KUGLANJU - BANJALUKA: Sportska dvorana „Borik“, subota i nedjelja u 9,00.

TELEGRAMI • TELEGRAMI • TELEGRAMI

IZ UDRUŽENJA KLUBOVA ZONSKKE KOŠARKAŠKE LIGE

DOGOVOR ZA TAKMIČENJE

BANJALUKA, 12. aprila - Prvenstvo Zonske lige Banjaluka počinje 28. aprila - zaključak je Uruženja klubova. Među brojnim diskusijama i zaključcima koji imaju za cilj da povećaju kvalitet, interesovanje i regularnost, izdva-jamo odluku da se drugim ekipama BSK-a i Mrakovice omogući takmičenje van konkurencije. Za predsjednika Udruženja izabran je sportski radnik iz Bosanske Dubice. Kemal Fejzić, a za podpredsjednika Drago Luklić iz Gornjih Podgradaca. Klubovisuizvukli sljedeće takmičarske brojeve: 1. Bratstvo, 2. Mladost (KV), 3. Sloga, 4. Lijeve, 5. Una, 6. Partizan (V), 7. Mladost (P), 8. Partizan (BK), 9. BSK II, 10. Mrakovica II, 11. Čelina, 12. Kozara.

U prvom kolu sastaju: Bratstvo - Kozara, Mladost (KV) - Čelina, Sloga - Mrakovica II, Lijeve - BSK II, Una - Partizan (BK), Partizan (V) - Mladost (P). E.G.

PRVENSTVO BANJALUČKE REGIJE U KUGLANJU

DRUGI DIO

BANJALUKA - 12. aprila - U subotu i nedjelju 13. i 14. aprila, održat će se drugi dio pojedinačnog prvenstva banjalučke regije u kuglanju. Takmičenje će se odvijati na kuglani Sportske dvorane Borik s početkom u devet sati, a nastupiti će kuglaši s najvećim izgledima za osvajanje prvih mjesta. R.J.

IZ OPŠTINSKOG ŠAHOVSKOG SAVEZA BANJALUKA

STARTUJE OPŠTINSKA LIGA

BANJALUKA 12. aprila - U nedjelju startuje trinaesta po redu Opštinska šahovska liga. Na zrebarnju ekipe su u turnirsku tabelu uvrštene sljedećim redoslijedom: 1. Budućnost (Banjaluka) 2. Šahovska sekcija Partizan (Bočac), 3. Bosna (Bronzani Majdan) 4. Jedinstvo (Debeljaci) 5. Karanovac, 6. „Petar Saradžić“ (Kola), 7. Partizan (Vrbanja). U prvom kolu koje se igra u nedjelju sa početkom u 11,00 sati sastaju se: Partizan (B) -

Partizan (V), Bosna - „Petar Saradžić“, Jedinstvo - Karanovac, dok je ekipa Budućnosti u ovom kolu slobodna. N.L.

REPUBLIČKA LIGA U STONOM - TENISU

DERBI U BANJALUCI

BANJALUKA, 12. aprila - U subotu 13. aprila počinje proljetni dio takmičenja stonotenisera u Republičkoj ligi. Na kraju jesenjeg dijela u konkurenciji muškaraca prvak je bio „Rade Ličina“ koji je deklasirao sve svoje protivnike, a gradski rival Borac zauzeo je drugo mjesto sa samo jednim porazom. Već u ovom kolu razriješiće se dileme oko prvog mjesta jer se u Banjaluci sastaju „Rade Ličina“ i Borac, a prvak igra u kvalifikacijama za ulazak u li saveznu ligu. Odmah nakon susreta muškaraca održaće se i prvo kolo proljetnog dijela ženske međurepubličke lige. „Radi Ličini“ u goste dolazi vodeća ekipa Perućice u kojoj igraju dvije ovogodišnje juniorske prvakinje Jugoslavije: Fatima Isanović i Nada Kujundžić. Svi susreti igraju se u stonoteniskom domu na sjevernom dijelu stadiona Fudbalskog kluba Borac s početkom u 15 sati. R.J.

RADNIČKO PRVENSTVO U ŠAHU

„CER“ U KISELJAKU

PRNJAVOR, 12. aprila - Šahovska ekipa Radne organizacije „Cer“ predstavlja kao pobjednik opštinskih radničkih sportskih igara prnjavorsku komunu na ovogodišnjem radničkom ekipnom prvenstvu Bosne i Hercegovine koje se igra u Kiseljaku kod Sarajeva. Postava u sastavu Perić, Zarić, Malinović i Hadžibabić ima velike ambicije, jer se radi o kvalitetnom timu čiji je domet zaista veliki. Prvenstvo u Kiseljaku počelo je u petak uveče. B.R.

PRED DERBI SUSRET REPUBLIČKE RUKOMETNE LIGE BIH

ŠANSA KNEŽOPOLJKE

BOSANSKA DUBICA, 12. aprila - Igračice Knežopoljke u nedjelju igraju utakmicu godine i utakmicu odluke. Dubičanke odlaze u goste vodećoj ekipi Radnika iz Bijeljine, jedinom konkurentu za laskavu titulu prvaka Republičke rukometne lige Bosne i Hercegovine (jedinstvena grupa). Šta mogu sestre Pekić i ostale igračice trenera Svete Trivanovića uraditi na derbiju, pitanje je koje se nalazi u žiži interesovanja svih ljubitelja sporta u gradu na Uni, a naročito interesovanje vlada među navijačima jedinog ženskog sastava i radnicima najveće radne organizacije dubičke komune Tekstilne tvornice „Knežopoljka“ čije ime i nosi klub. E.T.

MEĐUNARODNI TURNIR „BANJALUKA '85“

KVARTET U VOĐSTVU

ŠAH

● Nakon drugog kola na tabeli vodi velemajstorski kvartet: Čuburdanidze, Šort, Velimirović i Farago ● Veliki interes za simultanke ● U derbiju kola Šort savladao Pshisa

BANJALUKA - Derbi drugog kola bio je svakako velemajstorski duel Šort - Pshis. Dvadesetogodišnji engleski velemajstor, koji je ujedno i najmlađi učesnik turnira, ušao je u ovu partiju sa čvrstom odlukom da juriša na pobjedu. U tim svojim namjerama nije prezaao ni od rizika o čemu najbolje ilustruje podatak da je pješcima sopstvenog kraljevog krila krenuo na protivnika. Ovakva odluka pokazala se ispravnom, jer je Pshis, morao da troši mnogo vremena, tražeći prava rješenja. On je u tome dugo i uspijevao, ali je pri tome dospio u vremenski tjesnac, kada je počeo da čini nepreciznosti. Englez je to znalački iskoristio i došao do vrijedne pobjede, jer je uspio savladati prvog favorita turnira.

Dva velika borca Velimirović i Đurić vodili su bespoštednu borbu u partiji gdje je primijenjeno staro otvaranje (Poncijenijevo) koje se veoma rijetko viđa na savremenim turnirima. Dugo je izgledalo da će Velimirović iskoristiti prednost početnog poteza, no Đurić je precizno parirao sve protivničke prijetnje i remi je sklopljen nakon tri i po sata igre u potpuno jednakoj završnici. Isto toliko trajao je duel između Kurajice i Plasketa. Sarajevski

velemajstor se žali da je premoren, zbog čestih nastupa na turnirima. Ovo mu je peti turnir zaredom u posljednja četiri mjeseca.

Što se tiče banjalučkih predstavnika na ovom turniru, oni se za sada srčano bore protiv mnogo iskusnijih asova. Internacionalac Filipović je na pedeset procenata i može se reći da je to uspješan start. Šibarević je, nakon poraza u prvom kolu, zaigrao u dobrom stilu protiv Klarića. Dugo je imao i malu prednost, ali senakraj morao zadovoljiti remijem, koji je sklopljen tek u nastavku igre. Prava je šteta za Gavrića, jer je njegova pozicija, prema riječima samog Faraga, bila potpuno jednaka. Banjalučanin je previdio jedan taktički potez protivnika, nakon čega se njegova pozicija srušila kao kula od karata.

Veliki interes vlada za nastup poznatih šahovskih matadora Ču Banjaluci, kada su u pitanju simultanke. U ovom trenutku imamo dogovorene simultanke u NIGRO „Glas“ (Maja Čuburdanidze), VTRZ „Kosmos“ (Bojan Kurajica), Čelina (Jirži Lehtinski), RO „Trgopromet“ (Lav Pshis), zatim će dva učesnika nastupiti u SOUR „Jelšingrad“, jedan velemajstor će igrati u SOUR-u „Jelšingrad“, jedan velemajstor će igrati u SOUR-u „Rudi

Čajavec“, SOURUNICEP, Banjalučka pivovara, UNIS, ZOIL „Sarajevo“ PJ Banjaluka... Mnogi će šahisti nastupiti širom Bosanske krajine (Prijedor, Bosanska Gradiška, Srbac, Prnjavor, Kotor-Varoš, Laktaši, Skender-Vakuf i u još nekim komunama) - riječi su majstorskog kandidata Bogdana Trkulje, koji je u Organizacionom odboru zadužen za ugovaranje simultanki.

Saznali smo, kada je riječ o simultankama, da najveće interesovanje vlada za trostruku šampionku svijeta Maju Čuburdanidze. Svi bi željeli da u svojoj sredini pozdrave najjaču šahistkinju današnjice i da sa njom na crno-bijeloj tabli odmjere snagu. Slobodni dani na turniru su 14, 19. i 24. april i tada će se uglavnom organizovati simultane produkcije.

Rezultati drugog kola: Lehtinski - Čuburdanidze remi, Klarić - Šibarević remi (u nastavku partije), Velimirović - Đurić remi, Kurajica - Plasket remi, Šort - Pshis 1:0, Farago - Gavrić 1:0, Filipović - Minić remi.

Stanje na tabeli nakon drugog kola: Čuburdanidze, Šort, Velimirović i Farago 1,5 poen, Kurajica, Lehtinski, Minić i Filipović 1 poen itd.

Nikola LAKIĆ

ŠAHOVSKI ZBIVATAK

BROJ 826
Priprema: Nikola LAKIĆ,
šahovski majstor

Bijeli: Kg1, Dd1, Te1, Lc4, Se5, Sf5, pješaci b2, d4, f3, g2, h2 (11)

Crni: Kg8, Dg4, Td8, Sf4, Sf8, La8, pješaci b6, e6, g7, h7 (10)

Bijeli vuče i dobija! Pozicija je nastala u partiji Egenberger - Sulmaher (Bazel, 1959) u kojoj je bijeli odigrao samo jedan potez i crni je predao.

Rješenje prošlog zadatka: 1. Th7 lcrni je predao zbog 2. Dc7 Th1 3. Dg7 mat

Tehničkom omaškom zamijenjeni su šahovski zadaci 824 i 825. Molimo čitaoce da uvažavaju izvijenje.

Vlado DIJAK

O ADVOKATIMA

Advokati su marljivi, osjećajni i duhoviti ljudi. Svakog jutra srećemo ih kako sa crnim, izglancanim kožnim tašnama punim spisa, predmeta, zakona, skica i začkoljica žure u sudove ili svoje kancelarije. Neki se bude veoma rano, a ima i među njima pospanaca. Prijedorski advokat Bereta ustaje već u četiri sata, za razliku od njegovog kolege Đenadije, koji do podne odspava radije. Od mnogobrojnih anegdota o advokata evo nekoliko:

Sudija pita tužioca:

— Optuženi dosad ništa nije priznao, a vi ste, ipak, ubijeđeni da je kriv. Zašto?

— Zato što je uzeo tako poznatog advokata!

III:

Obilazi advokat svoga klijenta u zatvoru i pita ga da mu iskreno kaže šta je skrivio.

Zatvorenik će:

— Ama baš ništa, družo advokatu! —

— Nemogućel — reče advokat zgranuto. Za to se, u

ovom opštinskom sudu, automatski dobije bar godina dana zatvora.

Evo još jedne šale na tu temu:

Advokat brani jednu djevojku, koja je rodila vanbračno dijete. Momak ne priznaje da je njegovo, ali kaže da je tačno da je sjedio s njom na nekom panju i da ona tada nikako nije mogla da zatrudni.

Advokat uze riječ i obrati se sudiji:

— Nije mogla da zatrudni od panja, ali je, priznaćete mogla — na panju!

Završićemo ovaj napis sa sarajevskim advokatom Radakovićem. Okupili se sarajevski advokati u društvenim prostorijama. Razgovaralo se o potrebi udruživanja svih sarajevskih advokata, kako bi se njihovi prihodi mogli lakše i bolje kontrolisati, ali mučna diskusija nije uzimala željeni tok. Bilo je otpora i protivljenja, sve dok advokat Radaković ne izazva opšti smijeh primjedbom:

— Ama drugovi moji, ko je još vidio ptice grabljivice u jatul!

ŠARENICA

POBJEDA

ISKORIJENILI SMO JOŠ JEDNO PRAZNOVJERICU I BOJAZAN DA ČE NAM, NE DAJ BOŽE NAROD POSTATI GOJAZAN!

KRITERIJUMI PORED „DINASTIJE“ SPOMINJU I STABILIZACIJU KAO MOGUĆI KRITERIJUM ZA DIFERENCIJACIJU!

BORBA NEPOŠTE(D)NA

HEROJI ZARADA SE S POREZNICIMA BORE DA NAM JOŠ BOLJU SUTRAŠNJICU STVORE!

VREMEPLOV

U VRIJEME KAD JE U AMERICI TRAŽEN SPAS TURCI SU NAŽALOST OTKRIVALI NAS!

Milenko KOSANOVIĆ

Đoko NINKOVIĆ

ZAKAČKE BEZ TAČKE

Čovjek onoliko vrijedi, koliko je preplaćen.

Od verbalne podrške dobili smo zauške.

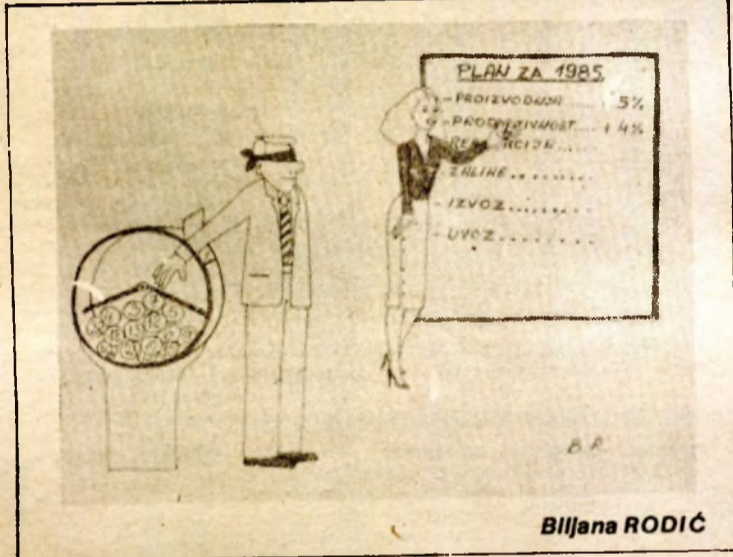
Za modu krik. Za džep-jauk.

Arhitekta je čistunac koji zagađuje čovjekovu sredinu sa staklom i betonom.

Pitali jednog radnika zašto ne ide u pozorište? A on im odgovorio: — Ja, oprostite na izrazu, najradije spavam kod kuće.

Najgore je kad mrtva priroda djeluje beživotno.

Ako svako govori iz svog ugla, ne zaboravimo da taj ugao može da bude i tupa.

Biljana RODIĆ

Za mlaćenje prazne slame jezik je najbolja močuga.

Sava RADUJEVIĆ

Siniša DAVIDOVIĆ

Rajko PUŠIĆ

MALA SCENA

TANDARA BROĆ

— Prijatelju, kako stojite sa sirovinama?

— Tandara broć?

— A imate li fondove?

— Tandara broć!

— Međuljudski odnosi?

— Tandara broć!

— U cjelini, kako vam stoji preduzeće? Jelii tu tandara broć?

— Nije.

— Nego?

— Tu je samo — broć!

Pera UŠLJEVRKA

HUMORESKA

ČEKAO SAM SVOJU ŠANSU

Dugo sam ja u ovom našem preduzeću i poznajem ga u dušu. Jeste li čuli da preduzeće može da ima dušu? A jeste li čuli da svi u preduzeću nemaju dušu? Dobro ste odgovorili: neki su mnogo ranije dušu dali za preduzeće, pa sad je nemaju i sisaju dušu preduzeću. Ne na slamku, jer slamka ima suviše uzak priječnik. Tako sam ja znao šta ko voli u našem preduzeću: koje jelo, koje piće, koju vrstu zabave, koji posao — ne voli i koga najviše ne voli. Znao sam od čega ko boluje, pa sam imao u džepovima sve vrste lijekova i davao sam ih samo onima koji su na položaju, koji mi kada trebaju i kojima se mislim moliti za nešto.

Šefica računovodstva je болоvala od migrene. Za nju sam imao netaknuta pakovanja njenih lijekova, samo sam čekao priliku kad će ona meni zatrebati. Direktor je imao upornu, jaku glavobolju. Koristio me je samo plivadon, ali je tog lijeka jedno vrijeme nedostajalo u prodaji, pa sam ja povremeno izvlačio po jednu tabletu i davao je direktoru.

AFORIZMI

Baschembrygizam — Tipično balkanska bolest, nepoznatog uzroka. Boli me briga. — Jak napad te boleštil.

Glava mu je Ahilova peta.

Svi smo šlišli sa drveta, ali nekima je pukla grana.

Igrao je „LOTO“ i žena mu je rodila trojku.

Fotelja je ubila više duša nego mač ljudi.

Savo RADAK

— Neki nemaju svojih stavova, imaju samo poze.

— Nisu se složili, zato je situacija složena.

— Dugo se uljuljkivao na položaju, sad mu se položaj ljulja.

— Pilvanje u dugovima za nas Jugoslovene je međunarodni — monetarni sport.

Abdulah ŠISTEK

RED I ZBIJANJE

PRITISKA NAS BREME DUGA, ZBIJAMO SE DRUGO DRUGA, U DŽEPU JE MALO LOVE, ZBIJAMO SE U REDOVE.

PRITISKA NAS SA SVIH STRANA, SILNA ZEMLJA NEORANA, SVI OLAKO HOĆE PARE, NEĆE NIKO U RATARE.

OD PRITISKA NEMA SPASA, TERET NOSI RADNA KLASA, SVE JE TEŽE RADNO VREME, KAD ĆE DOĆI BOLJE VREME.

Miloš ZRNIĆ

RAM ZA EPIGRAM

P-onašanja

EROZIJA

EROZIJA MORALA ŠTA JE? MALOGRAĐANI U TRANSU U SVEMU VIDE ŠANSU.

NA DJELU

PROGRAMSKE ORIJENTACIJE NABIJENE GOVORNIČKIM DARMOM JEDNOSTAVNO BUDU USVOJENE A NASTAVI SE PO STAROM.

Vojo GRUBOR

Dana 13. aprila 1985. godine navršava se tužnih sedam dana od smrti naše drage majke, bake, prabake i punice

VIDE (MITRA) MIJATOVIĆ

U nedjelju, 14. aprila 1985. godine u 9 sati posjetićemo njen grob u Malom Blašku i položiti cvijeće i odati dužno poštovanje. Ovim putem izražavamo najljepšu zahvalnost rodbini, svim komšijama i prijateljima na pažnji koju su nam ukazali u najtežim danima tuge i žalosti. Posebnu zahvalnost izražavamo medicinskom osoblju kirurškog odjeljenja dr Živani Mijato-

vić, Bekiru Slipac, Kseniji Pirc i drugom osoblju, koji su sve učinili od sebe da nam pomognu u najtežim momentima. Uvijek ćemo se sjećati njenog dragog lika s ljubavlju i poštovanjem.

Ožalošćena porodica:
sin Stojan, kćerke: Nada, Nevenka i Jelena,
unuci, praunuci, zetovi i druga mnogobrojna rodbina
052963

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i poznanicima da je u četvrtak, 11. aprila 1985. godine u 62. godini života preminuo naš dragi

ENVER (Sulejmana) DŽONLIĆ

Sahrana će se obaviti u subotu 13. aprila 1985. godine u 13 sati na Novom groblju u Banjoj Luci.

OŽALOŠĆENI: supruga Štefica, kćerke: Lela i Alma, braca: Čazim i Salih, sestra Behija, zetovi: Josip i Said, unučad: Terens, Dražen i Elma i ostala ožalošćena rodbina i prijatelji.

061134

U četvrtak, 11. aprila 1985. godine, nakon duge i teške bolesti preminuo naš dragi kolega i član kolektiva u penziji

ENVER DŽONLIĆ

dramski glumac

Sahrana će se obaviti 13. 4. 1985. godine na Novom groblju u Banjaluci, u 13 sati.

KOLEKTIV NARODNOG
POZORIŠTA
BANJALUKA

Na osnovu člana 5. i 34. Pravilnika o radnim odnosima radnika u udruženom radu (prečišćen tekst) te člana 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radnim odnosima i člana 12. i 18. Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka; Radne organizacije INSTITUTA ZA ISPITIVANJE MATERIJALA — BANJALUKA, Komisija za radne odnose radnika u udruženom radu raspisuje

OGLAS

za popunu upražnjenih radnih mjesta i prijem radnika na određeno vrijeme

U radni odnos na neodređeno i određeno vrijeme, a za izvršenje slijedećih poslova i radnih zadataka, primaju se

1. RUKOVODILAC ODJELJENJA ZA EKONOMSKE POSLOVE (na neodređeno vrijeme)
2. SAMOSTALNI REFERENT — BLAGAJNIK (na neodređeno vrijeme)
3. ČISTACICA (određeno vrijeme do povratka radnice sa trudničkog bolovanja)

Pored opštih uslova kandidati moraju ispunjavati i slijedeće:

- Uslove
pod 1. — da ima VI — stepen stručne

spreme — ekonomskog smjera sa 1 godinom radnog iskustva
pod 2. — da ima IV stepen stručne spreme sa najmanje 6 mjeseci radnog iskustava na poslovima blagajnika
pod 3. — da ima završenu osnovnu školu.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja, a prijave sa dokazima ispunjavanja uslova dostaviti na adresu INSTITUT ZA ISPITIVANJE MATERIJALA — BANJALUKA, J. Križanića bb.

Sve prijave sa nepotpunom dokumentacijom i neblagovremenim podnošenjem neće se uzimati u razmatranje.

Povodom smrti našeg dragog supruga, oca, brata, svestra, punca i djeda

MUHAMEDA KURTIĆA

Izražavamo najtopliju zahvalnost prijateljima, komšijama i kolektivu Tvornice obuće „Bosna“ na riječima saučešća.

OŽALOŠĆENA PORODICA
052979

Dana 15. aprila 1985. godine navršava se godina od smrti našeg dragog i nikad nezaboravljenog oca

DUŠANA VULETE

Godina je prošla i mnoge će proći, ali boli i praznina u našem domu i srcima biće zauvijek.

VJEČNO OŽALOŠĆENI NJEGOVI NAJMILIJ
052986

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini i prijateljima da je naš dragi i nikad neprežaljeni suprug, otac, brat

BOŽO /TRIVE/ MARIĆ

iz Slatine

iznenada preminuo u 55. godini života dana 12. aprila 1985. godine. Sahrana će se obaviti dana 14. aprila 1985. godine u 14 sati na groblju u Slatini.

OŽALOŠĆENI:
supruga NADA, sin TRIVO, brat BRANKO, sestrić MILORAD, snaha: PERSA i MILISAVA i ostala mnogobrojna rodbina.
052987

U nedjelju, 14. aprila 1985. godine, navršava se pet godina od kada smo zauvijek izgubili našeg dragog supruga, oca, brata i djeda

DUŠANA S. TOPIĆA

Tog dana u 11 sati okupićemo se na groblju Crkvište u Čelincu da položimo cvijeće.

Porodica TOPIĆ
052982

Dana 14. aprila 1985. godine navršava se šest mjeseci otkako nas ostavi naš dragi suprug, otac, brat, tast, svestar, ujak, deda i pradjeda

JANKO /NINKA/ JANKOVIĆ

Toga dana posjetićemo njegovu vječnu kuću na groblju u Šarincima u 11 sati i odati dužno priznanje.

NJEGOVI NAJMILIJ
052945

Dana 14. aprila 1985. godine navršava se godina od smrti naše drage supruge, majke, svestre, bake i punice

PETRE KAJKUT, rođene POPOVIĆ

Toga dana ćemo posjetiti njenu vječnu kuću i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA
052950

TUŽNO SJEĆANJE
Na drage mi

VEHBIJU

oca

FATIMU

majku

SUBHU

sestru

REFIKA

brata

RAZU

suprugu

ASIMU

snahu

MUJNOVIĆ

NJIHOV: sin, brat, suprug i svestar MUSTAFA s DJECOM
052956

Tužnim srcem javljamo vijest svoj rodbini i prijateljima da je naš dragi i nikad neprežaljeni

LADISLAV /LASLO/ MAŽGAN

nakon kraće i teške bolesti preminuo dana 11. 4. 1985. godine u 80. godini života. Sahrana će se obaviti dana 13. 4. 1985. godine u 16. sati na groblju „Sveti Marko“ u Banjaluci. Ožalošćena mnogobrojna porodica.

052996

Dana 14. aprila 1985. godine navršava se tužnih četrdeset dana dragom suprug, oca, djedi, svestru i punca

MIHAJLU /KARLA/ MIŠLICKI

Toga dana u 11,30 sati položićemo cvijeće na njegovu vječnu kuću.

OŽALOŠĆENA PORODICA
052958

Dana 14. aprila 1985. godine navršava se devet dugih godina od smrti naše drage majke i bake

JOVANKE KNEŽEVIĆ

iz Sjeverovaca, Bosanska Dubica

S ljubavlju i poštovanjem
NJENA DJECA: unučad, sestra, snaha, zetovi i ostala rodbina.
052928

FOTO—VIJEST

Pod ceremonijalnim kišobranom

DŽAKARTA, INDONEZIJA, 12. aprila (ROJTER) — Za britanskog premijera Margaretu Tačer u hotelu „Mandarin“ britanski državljani u Džakarti priredili su svečani prijem: u hotel je ušla „pokrivena“ ceremonijalnim „batik“ kišobranom.

Zodijski znak Bika (element zemlja) u zodijskom krugu dolazi poslije Ovna koji je elementarna prvobitna i nedefinisana energija, a bik je napor, razrada te energije. Tradicionalni zaštitnik i planeta koja najviše utiče na znak Bika je Venera kojoj astrolozi pridaju slijedeće osobine: osjet dodira, sklonost ka raskošnosti, osjet ukusa, sklonost ka ukrašanju, pohotljivost, senzualni altruizam, zanos, sentimentalnost, zavodništvo, sklonost ka nježnotima i milovanjima... I upravo takve i jesu osobe rođene pod vlašću ove planete u zodijskom znaku Bika. Osobe su to životinjske naravi, instinktivnosti i čulnosti, osobe kojesevetrepere od nagomilane seksualne energije. Njihov hedonistički život protiče u svijetu ovih značenja: udisati, uživati, doticati, gledati, slušati... i sve to garnirano posebnim tipom mističizma koji ih vremenom dovodi na prijesto da bi sve kasnije bilo izraženo u pojmu vladati. Ali, Bik je i vrlo velikodušan, spreman da uvijek pomogne drugima i da čak na taj način dovedesebe u neopasnost i nezavisan položaj i postane žrtvena životinja. No, nemojte dozvoliti da vas zavaara njegova naizgled mirna i troma pojava, njegov spor hod i sporo razmišljanje kao rijetko donošenje zaključaka. Bik je strahovito spor ali uvijek stiže na vrijeme. Ako ste nešto sa njim dogovorili čvrsto onda budite sigurni da će to biti izvršeno na najbolji od svih načina i da ni najsitnija pojedinost neće biti izostavljena.

Bika ćete lako prepoznati: čvrste je građe i niže rasta ali najvažnije na ovim osobama su oči: to su istovremeno oči nevinog djeteta i oči iskusnog mudrog starca. Situacija u njihovoj najbližoj okolini im je u trenutku jasna i čine sve napore, bez obzira na vrijeme, da situaciju riješi. Ako se poduhvati toga posla onda je sigurno da će stvari biti izvedene na čistac.

U njihovim očima ima još nešto. One su nježne da nježnije ne mogu biti, to su oči koje pogledom miluju da bi slijedećeg trenutka planule neobuzdanom i uskovitanom

ZODIJAK

BIK: 21. APRIL — 20. MAJ

THE HIEROPHANT

VRHOVNI SVETŠTENIK

energijom i tada ko je blizu, nekase Biku sloni s puta. Osobe ovog znaka se, doduše rijetkoljute, ali kad im se to desi onda je njihova srđba nezaustavljiva. Ona se mora dokrajčiti ispoljiti i izživjeti, jer drugog izlaza za Bika nema.

Tarot — zapis Bika kaže da je to statična masa koja nosi život i predstavlja Velikog ili Vrhovnog sveštenika koji da bi uspio u životu, mora precizno da poštuje zakone rada i sklada. To se i savjetuje osobama rođenim u zodijskom znaku Bika. Naporom i radom do spoznaje sebe samih i svijeta sa kojim se tako rado dodiruje. Napor i rad na

obuzdavanju i usmjeravanju energije, kosmičkog zakona i moći, učiniće da hedonistički krik i sklonost uživanjima svih vrsta (posebno čulnih) kod Bika izraste u vrhunski stvarlački princip, a ne raspe se u vazduh i sruši u same osobe ovog znaka što bi, takode, i njih uništilo.

Osobe koje imaju za prijatelje Bikove treba prema njima izuzetno pažljivo da se odnose, jer i pored sve svoje snage, Bikovi su izuzetno osjetljivi. Volite ih, jer iako se ponekad čini i drukčije, Bikovi znaju ljubav da vrata u svakom slučaju oni zaslužuju da budu voljeni. Ljubav im je neophodna.

M. PRAREVAC

Na osnovu člana 17. Odluke o uslovima i postupku za raspodjelu stanova i dodjelu kredita učesnicima NOR—a („Službeni glasnik opštine Banjaluka“, broj: 2/83) Komisija za boračko-invalidska pitanja Izvršnog odbora Skupštine opštine Banjaluka, na sjednici održanoj 29.03. 1985. godine, raspisuje

OGLAS

o dodjeli dugoročnih kredita za individualnu stambenu izgradnju, dogradnju i adaptaciju u 1985. godini učesnicima NOR—a i članovima porodica poginulih, umrlih i nestalih učesnika NOR-a

PRAVO NA DODJELU KREDITA IMAJU:

- učesnici NOR—a prije 9.9. 1943. godine,
- porodice poginulih, umrlih i nestalih učesnika NOR—a od 17. aprila 1941. do 15. maja 1945. godine i
- ratni vojni invalidi od I. do VI. grupe.

POD USLOVIMA PROPISANIM OPŠTINSKOM ODLUKOM I TO:

1. da su prije 31. decembra 1968. godine imali stalno i neprekidno prebivalište na području opštine Banjaluka,
2. da na teritoriji Jugoslavije oni i članovi porodice koji sa njima žive u zajedničkom domaćinstvu NEMAJU ODGOVARAJUĆI STAN u društvenoj svojnini, stekli svojinu na stambenoj zgradi u ličnoj svojnini ili stan u etažnoj svojnini,
3. da od društvene zajednice nisu koristili sredstva za TRAJNO RJEŠAVANJE svojih stambenih potreba (za izgradnju ili kupovinu stana, ili stana u etažnoj svojnini, stekli svojinu na stambenoj zgradi po osnovu kolonizacije itd.),
4. da nepokretnosti (zemljište, zgrade i slično), vrijednosti koja je približna cijeni stana na koji bi eventualno imali pravo na dodjelu, nisu otuđili putem ugovora o kupoprodaji, darovanju, ili na drugi način,
5. da nisu sami sebi, svojom greškom, pogoršali uslove stanovanja, razvodom braka, zamjenom stana i slično.
6. da nisu u stalnom radnom odnosu ili penzionisani kao aktivna vojna lica poslije 1959. godine i
7. da svoje stambeno pitanje rješavaju u sadašnjem mjestu prebivališta, odnosno na području opštine Banjaluka.

DUGOROČNI KREDIT SE MOŽE DODIJELITI:

- za izgradnju sopstvene porodične zgrade u iznosu do 30 prosječnih mjesečnih ličnih dohodaka u SRBiH iz prošle godine,
- za proširenje postojeće sopstvene stambene zgrade u iznosu do 100.000 dinara,
- za adaptaciju, odnosno veće opravke stambene zgrade u iznosu do 100.000 dinara i
- za adaptaciju stanova u društvenom vlasništvu do 100.000 dinara.

UZ ZAHTJEV ZA DODJELU DUGOROČNIH KREDITA ZAINTERESOVANI KANDIDATI SU DUŽNI PRILOŽITI SLIJEDEĆE DOKAZE:

1. Rješenje o učešću u NOR—u, gdje je priznat staž u dvostrukom trajanju za sebe i bračnog druga ako je bio učesnik NOR—a, ili rješenja o penzionisanju i
2. Dokaz o mjestu prebivališta na području opštine Banjaluka. Zahtjev za dodjelu kredita dostavlja se Komisiji za boračko-invalidska pitanja Izvršnog odbora Skupštine opštine Banjaluka, poštom ili neposredno u prijemnu kancelariju Skupštine opštine Banjaluka, soba broj 16, u roku od 30 dana, od dana oglašavanja.
- Zahtjevi uz koje ne bude priložena odgovarajuća dokumentacija Komisija neće razmatrati.
- Ranije podnijeti zahtjevi za dodjelu kredita neće se razmatrati. Ukoliko je uz raniji zahtjev za dodjelu kredita dostavljena odgovarajuća dokumentacija istu nije potrebno ponovo dostavljati uz ovaj zahtjev.
- Obrazci za dodjelu kredita mogu se dobiti u Skupštini opštine Banjaluka, u prijemnoj kancelariji broj 16.

Na osnovu člana 17. Odluke o uslovima i postupku za raspodjelu stanova i dodjelu kredita učesnicima NOR—a („Službeni glasnik opštine Banjaluka“, broj: 2/83) Komisija za boračko-invalidska pitanja Izvršnog odbora Skupštine opštine Banjaluka, na sjednici održanoj 29.3. 1985. godine, raspisuje

OGLAS

o raspodjeli stanova u 1985. godini učesnicima NOR—a i članovima porodica poginulih, umrlih i nestalih učesnika NOR-a

I — U 1985. godini Komisija će vršiti raspodjelu 23 stana na lokaciji u Ulici M. Stupara, i to: jednosobnih 7, dvosobnih 8 i trosobnih 8 i 1 jednosoban u Ulici M. Dedića 2/1 i 1 jednosoban u Ulici B. Kldrića broj 4-a.

PRAVO NA DODJELU NAVEDENIH STANOVA IMAJU:

- učesnici NOR-a prije 9.9. 1943. godine,
- porodice poginulih, umrlih i nestalih učesnika NOR-a od 17. aprila 1941. do 15. maja 1945. godine i
- ratni vojni invalidi od I. do VI. grupe.

POD USLOVIMA PROPISANIM OPŠTINSKOM ODLUKOM,

1. da su prije 31. decembra 1968. godine imali stalno i neprekidno prebivalište na području opštine Banjaluka,
2. da na teritoriji Jugoslavije oni i članovi porodice koji sa njima žive u zajedničkom domaćinstvu NEMAJU ODGOVARAJUĆI STAN u društvenoj svojnini na korištenju, stambenu zgradu u ličnoj svojnini ili stan u etažnoj svojnini,
3. da od društvene zajednice nisu koristili sredstva za TRAJNO RJEŠAVANJE svojih stambenih potreba (za izgradnju ili kupovinu stana, ili stana u etažnoj svojnini, stekli svojinu na stambenoj zgradi po osnovu kolonizacije itd.),
4. da nepokretnosti (zemljište, zgrade i slično) vrijednosti koja je približna cijeni stana na koji bi eventualno imali pravo na dodjelu, nisu otuđili putem ugovora o kupoprodaji, darovanju, ili na drugi način,
5. da nisu sami sebi, svojom greškom, pogoršali uslove stanovanja razvodom braka, zamjenom stana i slično,
6. da nisu u stalnom radnom odnosu ili penzionisani kao aktivna vojna lica poslije 1969. godine i
7. da svoje stambeno pitanje rješavaju u sadašnjem mjestu prebivališta, odnosno na području opštine Banjaluka.
- II — Redoslijed i pravo prvenstva kod dodjele stana se utvrđuje po bod sistemu na osnovu kriterija i mjerila, i to: stambene situacije, dužine učešća u NOR—u, invalidnosti, broja članova uže porodice (bračni drug, djeca i roditelji) i zdravstvenog stanja.

U SKLADU SA ČLANOM 12. ODLUKE, PREMA BROJU ČLANOVA UŽE PORODICE, KORISNICI IMAJU PRAVA NA STANOVE PO VELIČINI, i to:

- samcu — garsonijera ili jednosoban stan,
- porodici sa 2 člana — jednoiposoban ili dvosoban,
- porodici sa 3 člana — dvosoban ili dvoiposoban,
- porodici od 4 do 5 članova — trosoban stan.

Izuzetno od ovih kriterija korisniku se može dodijeliti i veći stan ako je u pitanju teško oboljenje njegovo ili kojeg od članova njegove uže porodice.

UZ ZAHTJEV ZA DODJELU STANOVA ZAINTERESOVANI KANDIDATI SU DUŽNI PRILOŽITI SLIJEDEĆE DOKAZE:

1. Rješenje o učešću u NOR—u, gdje je priznat staž u dvostrukom trajanju za sebe i bračnog druga ako je bio učesnik NOR-a, ili rješenje o penzionisanju,
2. Dokaz o mjestu prebivališta na području opštine Banjaluka, od SUP-a Banjaluka,
3. Foto-kopiju rješenja o dodjeli stana i ugovora o korištenju stana u kome sada stanuje,
4. Pismenu saglasnost davaoca stana (ako nije borački) da je saglasan da stavi stan na raspolaganje Komisiji za boračka pitanja,
5. Uvjerenje (Ljekarske komisije) o zdravstvenom stanju za sebe i članove porodice ako su hronični bolesnici.
- III — Zahtjev za dodjelu stana dostavlja se Komisiji za boračko-invalidska pitanja Izvršnog odbora Skupštine opštine Banjaluka, poštom ili neposredno u prijemnu kancelariju Skupštine opštine Banjaluka, soba broj 16, u roku od 30 dana, od dana oglašavanja.
- Ranije podnijeti zahtjevi za dodjelu stana neće se razmatrati.
- Zahtjeve, uz koje ne bude priložena odgovarajuća dokumentacija, Komisija neće razmatrati.
- Ukoliko je uz raniji zahtjev za dodjelu stana dostavljena odgovarajuća dokumentacija, nije je potrebno ponovo dostavljati.
- Obrazci za dodjelu stanova mogu se dobiti u Skupštini opštine Banjaluka, u prijemnoj kancelariji broj 16.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA

INFORMATOR

BANJALUKA

BOSANSKA GRADIŠKA

TRŽNICA BOGATIJA

Ilija Jović, radnik:
— Napokon je živnula tržnica. Gužve su velike, ali zato ima svega: salate, špinata, luka, ribe i što je važnije sve je svježje i kvalitetno. Možda bi cijene mogle biti niže, mnogi proizvodi su postali luksuz pa se mogu kupovati samo svrcmena na vrijeme.

ZA ČISTIJI GRAD

Ferid Seferagić, penzioner:
— Trudim se da sve kabaste predmete sam uklonim jer nemam mnogo povjerenja u radnike „Čistoće“ koji neredovno odnose ovakvu vrstu smeća. Očistili smo dvorište i nadamo se da će se svi građani uključiti u projektno čišćenje grada.

OŽIVIO KASTEL

Svjetlana Popović, učenik:
— S lijepim vremenom oživio je i Kastel pa se omladina više okuplja, nalazi nove razonode. Ovih dana su mnogi sa gitarama pravili proljetne izlete što je veliko osvježenje poslije zatvorenih i zapušenih diskoteka.

POTREBNO REDOVNO ČIŠĆENJE

Neda Cvetković, službenik:
— Stanujem u Ulici Đure Đakovića i znam da se većina stanara žalila nečistoću pogotovo kada je u pitanju odvoz smeća. Mi u našoj ulici redovno organizujemo akcije čišćenja dvorišta i trudimo se da bar sačuvamo osnovni red.

S. PUŠAČ
snimio: R. OSTOJIC

REPERTOAR KINA
KOZARA - DO POSLEDNJEJ DAHA (američki film) u 11, 16, 18 i 20 sati

VRBAS - DAMA U AUTOBUSU (brazilski film) u 16, 18 i 20 sati
PALAS- velika sala - BREAK-DANCE (američki film) u 10, 16, 18 i 20 sati, ŠAMPIONI KREVETA u 22 sata.

mala sala- PRIČAJ MI PRIČU NJOFRA (dječiji crtan film) u 10 sati, MARIJINI LJUBAVNICI (američki film) u 16,30, 18,30 i 20,30.

DJEČIJE POZORIŠTE
U nedjelju u 11 sati je TOBIJA.

UMJETNIČKA GALERIJA
Stalna postavka.
Izložba radova dipl. ing. arh. ZLATKA UGLJENA.

U klubu Galerije je izložena mapa ZAVJET ZA EPÉTION sa 16 grafika Ede Murtića i sa poezijom Jure Kaštelana.

STALNA POSTAVKA SPO-MEN—ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19.

STALNA POSTAVKA SPO-MEN—ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19.

BIBLIOTEKA
Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u MEJDANU radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u BUDŽAKU radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA
Noćno dežurstvo ima apoteka „I. maj“ u Ulici V. Nazora tel: 21-914.

VAŽNIJI TELEFONI:

- SUP 92
- Vatrogasci 93
- Hitna pomoć 94
- Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
- Autobuska stanica 45-355
- Željeznička stanica 31-229
- Taksi-stanica 22-222
- Inspekcija 32-100
- Vodovod i kanalizacija 21-247
- Elektrobanjaluka 42-555
- Servis za hitne popravke stanova 45-404
- Atlas 31-995
- Inex-turist 21-261
- Putnik 43-900
- Turist-biro 35-082
- Slavnik Koper 31-113
- Mladost BiH 39-835
- Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu - Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13,13 16,15 18,09 (poslovni)
ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni), 15,14 i 16,33.

ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA) iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA u 0,30).

DOLASCI VOZOVA

IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi), 09,54 (poslovni), 15,06 (brzi), 16,27 (brzi) 20,06 (poslovni).
IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi), 18,07 (poslovni) 21,40 (ubrzn).
IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01 16,28 20,06 21,43.

VANREDNI VOZOV

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA - LJUBLJANA u 14,01.

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30.
ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25.
ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00, u prolazu 00,45 10,00 12,35 15,15.
ZA KRANJSKU GORU 13,15.
ZA TUZLU: 05,53 i 15,45
ZA MOSTAR: 06,00 13,00 u prolazu u 11,26 22,00.
ZA ROVINJ: 07,45 i 19,25.
ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00
ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu).
ZA UMAG: 06,00
ZA SPLIT: 06, 21,15 prolazni u 8,30.
ZA ŠIBENIK: 07,30 i 22,30.

U Domu kulture 13. i 14. aprila igra film u 20 sati LJUBAV BEZ KRAJA.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA U Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR—a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

— Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 sati u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon: 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13,16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci - 813-433
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci - 813-500
Turist-biro - 813-080
Taksi-stanica - 811-716
„Elektro-Bosanska Gradiška“ - 813-344.

ČELINAC

U Domu kulture u subotu nema kino-predstave, a nedjelju u 19,30 sati igra film ŠERIF USVEMIRU.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-130-Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-130.

KOTOR—VAROŠ

U Domu kulture u subotu nema kino-predstave, a nedjelju igra film PEJZAŽI U MAGLI.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880—001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Masleša“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-066.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.

Biblioteka, pozajmo odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SREBAC

U Domu kulture u subotu i nedjelju nema kino-predstave.

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

U Domu kulture 13. i 14. aprila igra film NEPOSUŠNOST.

Stanica za hitnu pomoć 860-190, SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

BANJALUKA

SUBOTA, 13. aprila

7,00 — Početak programa
7,05 — MUZIKA — NOVOSTI — MUZIKA
7,30 — VIJESTI
7,45 — Oglasi i obavještenja
8,00 — Mi predlažemo — vi birate
9,00 — GOST PROGRAMA
10,00 — Hit programa
10,10 — Rezervisano vrijeme
10,20 — Magazin sedam
11,00 SPORTSKI ŽURNAL
11,20 — Radio-radar
12,00 — Završetak programa
Od 12,00 do 7,00 — PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

NEDJELJA, 14. aprila

7,00 — Početak programa
7,05 — MUZIKA — NOVOSTI — MUZIKA
7,30 — Vijesti
7,45 — Oglasi i obavještenja
8,00 — AIPK „BOSANSKA KRAJINA“ NA TALASIMA KRAJISKIH RADIO-STANICA
8,30 — Poželjni ste — izvodimo
10,00 — JEDINSTVO U ODBRANI I ZAŠTITI
10,20 — Magazin sedam
11,00 — Muzika za nedjeljno raspoloženje
11,30 — EMISIJA NA UKRAJINSKOM JEZIKU
12,00 — Završetak programa
Od 12,00 do 01,00 — PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA, 13. aprila

8,00 — Početak i najava programa
8,05 — Muzika — informacije — muzika
9,00 — Odabrali smo za diskofile
9,30 — VIJESTI i sportska hronika
9,40 — Narodna muzika
10,00 — Iz melodije u melodiju
11,00 — „Kabare 202“ — zabavno-muzička emisija
12,00 — Odjava i završetak programa Radio-Bosanske Gradiške
12,00 — 14,00 — Zajednički program Radio-stanica BiH (Susret na talasu)

NEDJELJA, 14. aprila

7,55 — Početak i najava programa
8,00 — „ZELENA POLJA“ — emisija za poljoprivrednike i selo
8,30 — Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9,00 — Oglasi i obavještenja
9,10 — Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
9,30 — „VEZENI MOSTOVI“, emisija za djecu
10,00 — „HUMORISTIČKI RADIO-TALAS“
10,10 — Želite čestitate, pozdravljate — do kraja programa (u 12,00 VIJESTI)

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kiloherc i UKT 98,2 megaherca

SUBOTA, 13. APRIL

9,00 — NAJAVA „SUBOTNJEG REVIVALNOG PROGRAMA“
9,03 — Muzika — informacije — oglasi — reklame — muzika /zabavna/

10,00 — Emisija „GOST PROGRAMA“
11,00 — Iz serije priloga posvećenih obilježavanju 40. godišnjice pobjede nad fašizmom i oslobođenja Jugoslavije.
11,25 — Emisija za naše radnike na privremenom radu u inostranstvu
12,00 — 14,00 — Zajednički program Radio-stanica BiH
14,00 — 16,00 — POMAK — Prnjavorske omladinske aktualnosti
16,00 — Odjava programa

NEDJELJA, 14. APRILA

7,58 — Najava NEDJELJNOG POLITIČKO-INFORMATIVNOG I ZABAVNOG PROGRAMA RADIO-PRNJAVORA
8,00 — AIPK „Bosanska krajina“ — na krajiškim radio-stanicama /prenos programa Radio-Banjaluke/

8,30 — 18,00 — Vijesti — informacije — osvrti — komentari — reklamni blokovi iz sata u sat uz muziku iz programa emisije „Vaše želje“, čestitke i pozdravi...
18,00 — Odjava programa

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA, 13. aprila

11,00 — Najava i pregled programa
11,05 — Za svakog ponešto
11,30 — Želje slušalaca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Emisija za selo
14,30 — Vije ti
14,33 — Program za mlade
15,30 — PROTEKLE SEDMICE U NAŠOJ KOMUNI
15,45 — Obavještenja, muzika, oglasi
16,00 — Dnevnik RS
16,30 — U subotnje predvečerje
17,00 — Odjava programa

SRBAC

SUBOTA, 13. APRIL

8,00 — Informativno-zabavni program Radio-Srpca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Završetak emitovanja

NEDJELJA, 14. APRIL.

8,00 — Početak emitovanja
8,05 — Muzika za dobar dan
8,30 — Želje, čestitke i pozdravi
9,00 — Radio u selu — AIPK na talasima
9,30 — Želje, čestitke i pozdravi
10,00 — Sedam dana
10,15 — Želje, čestitke, pozdravi (EPP, oglasi, reportaža...)
12,00 — Odjava i završetak emitovanja.

SARAJEVO

SUBOTA, 13. APRIL

PRVI PROGRAM, u 10,02 sati SVIJET DANAS

U godini smo u kojoj Ujedinjene nacije obilježavaju 40-godišnjicu osnivanja i postojanja. OUN je u tih četrdeset godina djelovanja često dolazila i u situaciju da ne odgovori zadacima koji su joj određeni u Povelji, ali je svakako mnogo više konkretnih rezultata u preduzimanju mjera za odbranu i očuvanje mira u veoma složenim međunarodnim odnosima.

U današnjoj emisiji „Svijet danas“ govori se upravo o nastojanju UN da, kao jedini univerzalni forum za pregovore u rješavanju međunarodnih problema, doprinese očuvanju mira i bezbjednosti u svijetu kako bi se izbjegla politika primjene sile i pritiska.

Gost misije je publicista Leo Mates, nekadašnji stalni predstavnik naše zemlje u Ujedinjenim nacijama. Urednik i voditelj je Enes Musabašić.

JAJCE

SUBOTA, 13. APRIL

9,00 — Najava programa
9,10 — Vijesti
9,15 — Zanimljivosti iz komune
10,00 — Revija želja, čestitki i pozdrava...
11,00 — Odjava programa

NEDJELJA, 14. APRIL

9,00 — Najava programa
9,15 — EPP
9,30 — Reportaže, zapisi...
10,00 — Najeljini žurnal
10,30 — Putokaz — omladinska emisija
11,00 — Revija želja, čestitki i pozdrava
12,00 — 13,00 — Odjava programa

BOSANSKI NOVI

SUBOTA, 13. aprila

9,00 — I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 — Želje slušalaca
10,00 — Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo Kombinat na talasima krajiških RST)
10,30 — Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 — Hronika 6 radio-dana (PPP-pregled aktualnosti na kraju nedjelje)
11,15 — EP-prospekt
11,30 — Rezervisano za: (Dokumentarni program)
12,00 — Susret na talasu (Zajednički program RSA II i ORSBII)
14,00 — Odjava programa i najava ponovnog susreta.

KLJUČ

NEDJELJA, 14. APRIL.

10,00 — Najava programa i vijesti
10,30 — Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 — Poruke, želje i pozdravi i slušalaca
12,00 — Emisija za selo i AIPK na talasima
13,00 — Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 — Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva.

PRIJEDOR

SUBOTA, 13. APRILA

9,00 — Najava programa
9,02 — Noviteti disko-produkcije
9,30 — Jugoton-ekspres
10,00 — Subotom zajedno
11,00 — Čestitke, želje, pozdravi
13,00 — Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO-PROGRAM

RADIO PROGRAM

POČEO KONGRES INŽINJERA I TEHNIČARA JUGOSLAVIJE

BEOGRAD, 12. aprila - U Beogradu je danas počeo 7. kongres inženjera i tehničara Jugoslavije. Otvarajući ovaj kongres, član SIV-a Jon Srbovan pozdravio je goste Kongresa, predsjednika Predsjedništva CK SKJ Ali Sukriju, predsjednika SK SSRNJ Marjana Rožića, člana Predsjedništva SK SSRNJ dr Aleksandra Grličkova, predsjed-

nika Vijeća SSJ Dušana Bogdanova, sa-veznog sekretara za spoljnu trgovinu i člana SIV-a dr Milenka Bojanića, člana Saveta Federacije Petra Stambolića i druge.

Nasluci: Visoki gosti na današnjem otvara- nju 7. kongresa inženjera i tehničara Jugoslavije.

snimio: R. PRELIĆ

MOSKVA

GORBAČOV KRITIKUJE PRIVREDNI MEHANIZAM

MOSKVA, 12. aprila - Sovjetska štampa danas objavljuje govor generalnog sekreta- ra CK KPSS Mihaila Gorbačova i njegov razgovor sa rukovodiocima velikih indust- rijskih i poljoprivrednih kolektiva, koji potvrđuju utisak da je Gorbačov snažno pokrenuo akciju za realizaciju značajnih promjena u sovjetskoj privredi. Dopisnik Tanjuga u Moskvi javlja da je Gorbačov u prvi plan stavio kritiku privrednog meha- nizma, koji zaostaje od sve većih potreba.

Gorbačov je posebno ukazao na značaj jačanja prava i samostalnosti preduzeća i na njihovoj odgovornosti i zaintereso- vanosti za rezultate rada.

NA KONKURSU O TEMI „TITO“.

NAGRADA ZA POEZIJU

SARAJEVO, 12. aprila (Tanjug) - Za pje- smu „Titova slika“ književniku Jakovu Ju- rišiću iz Sarajeva pripala je prva nagrada za poeziju na 4. kongresu za poetske, pro- zne i eseističke radove o temi „Tito“, koji je raspisao časopis za književnost i kulturu „Život“ radi obilježavanja imena i djela Jo- sipa Broza Tita. Kako je saopštio žiri za dodjelu ovih nagrada, druga nagrada za poeziju dodijeljena je Admiralu Mahiću, književniku iz Sarajeva za pjesmu „Uz Ti- ta“. Treća nagrada za zapis dodijeljena je Đorđu Radišiću, književniku iz Beograda, za tekst „Tito, Čovjek svih ljudi“.

U JUŽNOMORAVSKIM OPŠTINAMA

Izgorjelo sto hektara šume

LESKOVAC, 12. aprila (Tanjug) - U šumama u južnomoravskim opštinama Leskovac, Bojnik, Vladičin Han i Medveda oko dvadesetak manjih i većih požara pričinilo je veliku materijalnu štetu. U vatrenoj stihiji potpuno je uništena četi- narska i listopadna šuma. Najveće štete nanio je požar koji se dogodio prije dva da- na na planini Kukavici u opštinama Lesko- vac i Vladičin Han.

SOLIDARNOST

Porodicama nastradalih kod Jablanice

SARAJEVO, 12. aprila (Tanjug) - Članovi Predsjedništva Repu- bličke konferencije SSRN Bosne i Hercegovine odlučili su da u fond za pomoć porodicama radnika na- stradalih u nedavnoj saobraćajnoj nesreći kod Jablanice uplate jednodnevnu zaradu. Predsjed- ništvo RK SSRN BiH preporučilo je i ostalim organima društveno- političkih organizacija i zajednica da na odgovarajući način pomog- nu materijalno zbrinjavanje poro- dica nastradalih radnika mostar- ske organizacije „Parkovi“ u kojima je ostalo više od stotinu djece.

RUDARIMA REMBASA

RESAVICA, 12. aprila (Tanjug) - U širokoj akciji solidarnosti, u kojoj je učestvovalo više od pet hiljada darodavaca iz zemlje i inostran- stva, u fond „21. aprila 1984“ za pomoć porodicama rudara nastra- dalih u prošlogodišnjoj rudarskoj nesreći u jami Strmosten, do sada je prikupljeno 190 miliona dinara. Uoči godišnjice rudarske nesreće u ovom rudniku resavsko- moravskog ugljenog basena Rembas-zastava, u kojoj je živote izgubilo 34 rudara, danas su u Re- savici predstavnici ovog fonda i rudnika upoznali novinare sa pre- duzetim mjerama na zbrinjavanju 112 članova domaćinstava poginu- lih rudara i 11. članova porodica teško povrijeđena tri rudara.

IZ OPŠTINSKOG SUDA U BIHAČU

JEDANAESTI PUT PRED SUDOM

BIHAČ, 12. aprila - Krivično vijeće Opštinskog suda u Bihaću, kome je predsjedavao sudija Ilijas Midžić, osudilo je na tri godine i deset mjeseci zatvora Seada Delića (31), mašinbravar bez zaposlenja iz Bihaća, zbog krađa i prevara. Treba reći da je Sead Delić već deset puta bio osuđivan za slična krivična djela. D.M.

SAVJETOVANJA

POTREBAN BORBENIJI SINDIKAT

SARAJEVO, 12. aprila (Tanjug) - Sadašnja politi- čka i ekonomska situacija zahtijeva borbeniji i odlu- čniji Sindikat, organizaciju koja će u svakom trenu- ku iskazivati i zastupati autentične interese radnika- istakla je u uvodnom izlaganju predsjednica Vijeća Saveza sindikata Bosne i Hercegovine Ana Jovano- vić na savjetovanju predsjednika opštinskih vijeća Saveza sindikata ove Republike, koje je danas počelo na Ilidži kod Sarajeva. Organi i organizacije Saveza sindikata i na višim nivoima organizovanja, naglasila je ona, do sada se često nisu dovoljno bavili suštin- skim pitanjima interesa radnika Sindikata, naročito u ovom pretkongresnom periodu, zaključak je učesni- ka ovog tradicionalnog savjetovanja, svoji aktivnost mora prvenstveno usmjeriti na povećanje pro- izvodnje i dohotka. Takvu proizvodnju treba da prati i adekvatan sistem nagrađivanja, koji će više stimuli- sati rad i radniku omogućiti takav lični dohodak koji će mu obezbijediti pristojne životne uslove i standard koji svojim radom zaslužuje.

NIKARAGVA

AMERIČKI TENKOVI PRIJETE

MEKSIKO, 12. aprila (Tanjug) - Prema najnovijim vijestima iz Hon- durasa, američke trupe u pratnji tenkova, bornih kola i oklopnih transportera približile su se danas granici Nikaragve i nalaze se na svega pet kilometara od položaja sandinističke armije koja takođe vrši koncentraciju i izvodi manevre duž granice sa Hondurasom. Ame- rički tenkovi „EM-60“ prešli su dan- nas hondurašku visoravan, dok su lovci bombarderi u brišućem letu bombardirali prostor tik uz granicu.

OSNOVNA BANKA „BANJALUKA“

KURSNJA LISTA

(fomirana 12. aprila 1985. godine)

KURS U DINARIMA	Valuta	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Prodajni za devize
Zemlje				
Austrija	100 šilinga	1133,74	1162,81	1166,30
Belgija	100 franaka	392,18	403,27	404,48
Danska	100 kruna	2212,17	2271,72	2281,55
Francuska	100 franaka	2599,13	2672,63	2600,66
Holandija	100 florina	7034,93	7233,85	7255,59
Italija	100 lira	12,43	12,74	12,78
Norveška	100 kruna	2743,94	2821,53	2830,00
SR Njemačka	100 maraka	7960,32	8164,43	8188,96
Švajcarska	100 franaka	9451,53	9693,87	9723,00
Švedska	100 kruna	2725,44	2802,51	2810,93
Japan	100 jena	94,88	99,35	99,65
V. Britanija	1 funta	304,66	313,27	314,21
Kanada	1 dolar	174,24	182,45	183,00
SAD	1 dolar	232,13	248,97	249,72
Australija	1 dolar	159,83	167,36	167,86

Kupovni i prodajni kursevi za devize primjenjuju se počev od 14,00 sati 12. aprila 1985. godine, a kupovni za efektivu primjenjuju se počev 13. aprila 1985. godine.

SUBOTA, 13. APRIL

PRVI PROGRAM

10,55 - Godišnjica proboja sremskog fronta, prenos
12,30 - Reprizni blok - znanje i manje
13,30 - Politički magazin
14,40 - Pregled programa
14,45 - Sedam TV dana
15,15 - OJ Rogoza moje selo malo, emisija na- rodne muzike
15,45 - Dnevnik I
16,00 - Šibenik PJ u vaterpolu, SOLARIS - JUG prenos
17,00 - Kup evropskih šampiona u rukometu METALOPLASTIKA-ATLETIKO, prenos
18,25 - Dozije - dokumentarni program
19,10 - Crtni film
19,30 - Dnevnik II
19,55 - TV spot
20,00 - Francuska veza-američki igrani film, I dio
21,45 - Vijesti
21,50 - Sedam svjetskih dana
2,200 - Odnasleg dopinika: Bukurešt - vikend- program
23,30 - Pregled programa za nedjelju.

DRUGI PROGRAM

14,00 - Pregled programa
14,05 - Jugoslavijo, dobar dan - informativno- zabavna emisija
14,35 - Snovi pustinja Irački igrani film
16,00 - Mali princ - snimak predstave za djecu
16,55 - Tajna treće planeta - dugometražni cr- tani sovjetski film
17,45 - Nepokoreni grad - domaća serija, re- priz, IV
19,00 - Noviteti muzičke produkcije - narodna muzika
19,30 - Dnevnik
20,00 - Rok-zvijezde - zabavna muzika
20,30 - Čovjek i vrijeme - Emir Kusturica do- kumentarni program
21,05 - Studio 2
21,10 - Sportska subota
21,30 - TV - galerija - emisija iz kulture
22,05 - Priče preko baštanske ograde - serijski film,
23,00 - Hronika MESS-a, IV
23,45 - Pregled programa za nedjelju

NEDJELJA, 14. APRILA

PRVI PROGRAM

10,15 - Pregled programa
10,20 - Vijesti
10,30 - Nedjeljno prijedopodne za djecu - tebi kažem: Cuprija
- Priče iz Neprčave,
12,00 - Emisija za poljoprivrednike
13,00 - Kolovodnogom treni, emisija narodne muzike
13,20 - Naš novi dom - dokumentarna hronika o izgradnji RTV doma i pripremama za Olimpijadu
14,15 - Protiv vjetra - serijski film, VIII
15,05 - Nedjeljom
17,30 - Sjaj iz sjenke mladosti - igrani film
18,55 - Put u središte Zemlje - serijski crtni film
19,30 - Dnevnik II
19,55 - TV spot
20,00 - Nabujala rijeka - drama, I dio
21,00 - Dani pobjede: mostarska, lično- primorska i sarajevska operacija - dokumen- tarne emisije
21,50 - Sportski pregled
22,35 - Dnevnik III
2,255 - Pregled programa za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM

15,40 - Pregled programa
15,45 - Muzičko popodne: Stanojko Rajčić: bele noći - TV - opera
17,00 - Kup evropskih šampiona u rukometu (Z) Rednički - Spartak
17,40 - Kup kupova u rukometu (Z) DRUSTVE- NIK - BUDUĆNOST -
18,25 - Ostavština za budućnost: Stojan Čelick- emisija iz kulture
19,10 - Na četiri točka - emisija o saobraćaju i turizmu
19,30 - Dnevnik
20,00 - Razvoj ljudske vrste - engleski do- kumentarni program II
20,50 - Studio 2
21,10 - TV kinoteka: posljednji kolosijek - do- maći igrani film
22,45 - Pregled programa za ponedjeljak.

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDROMETE- OROLOŠKOG ZAVODA BH

ZA BOSANSKU KRAJINU: U jutarnjim sati- ma biće umjereni oblačno i prohladno, a tokom dana nastupiće kratkotrajno razvedra- vanje. Krajem dana ponovo se očekuje na- oblačenje. Najviše temperature od 14 do 18 stepeni.

ZA BANJALUKU: Malo do umjereni oblačno sa intervalima sunčanog perioda. Krajem dana postepeno naoblačenje.

ZA NAREDNA DVA-TRI DANA: Preovlada- vaće promjenljivo vrijeme. Očekuje se češća prolazna naoblačenja sa kratkotrajnom kišom, kao i sa periodima sunčanog vremena. U jutarnjim satima biće svježije, a tokom dana umjereni toplo.

VODOSTAJ: Una-Bihač 45 cm, malo mutna, temperatura vode 10,4 stepeni. Una-Bosanski Novi 130 cm, bistra, temperatura vode 10,2 stepeni. Sana-Sanski Most 197 cm, bistra, temperatura vode 9,2 stepeni. Vrbas-Banjalučka 78 cm, bistra, temperatura vode 10,4 stepeni. Vodostaj na svim rijekama u porastu.

Miro Mladenović

DAVID ŠTRBAC

